

ДЖИЙН УЕБСТЪР ТАЙНСТВЕНИЯТ БЛАГОДЕТЕЛ

Превод от английски: Ивайла Божанова, 2000

chitanka.info

1.

ЧЕРНА СРЯДА

Първата сряда на всеки месец бе страшно противен ден — ден, очакван с ужас, преживяван с кураж и забравян с лекота. Подовете трябваше да лъщят, столовете да са без прашинка, а леглата — без гънка. Деветдесетте и седем вироглави сирачета трябваше да са почистени, сресани и със закопчани прясно колосани американени престилки. И на всичките деветдесет и седем да им се напомнеше да се държат прилично, а в случай че някой попечител ги заговори, да отвръщат с „Да, сър“ и „Не, сър“.

По време на изтощителното изпитание бедната Джеруша Абът пак опра пешкира само защото беше най-голяма сред сирачетата. Но и тази първа сряда, подобно на предишните, най-после се довлече до края. Джеруша побягна от килера, където бе приготвяла сандвичи за гостите на приюта и се качи горе, за да приключи с обичайните си задължения. Тя отговаряше за 5-та стая: тук единадесет дечица на възраст от четири до седем години заемаха единадесет подредени в права линия креватчета. Джеруша събра поверениците си, приглади измачканите престилчици, изтри нослетата и ги поведе в стройна и послушна редица към трапезарията, за да се посветят през следващия блажен половин час на хляб, мляко и сливов пудинг.

След това тя се отпусна на скамейката под прозореца и допря пулсиращото си слепоочие до хладното стъкло. Беше на крак от пет сутринта и изпълни всевъзможни заръки като през цялото време нервната матрона я гълчеше и припираше. Когато нямаше външни хора, госпожа Липет невинаги се държеше с онова спокойно и високомерно достойнство, което пазеше за попечителите и гостуващите дами. Джеруша плъзна поглед по широката замръзнала морава отвъд високите железни пръти, оградили приюта и продължи надолу по вълнистите хребети, осеяни с провинциални имения, та чак до покривите на селото, щръкнали между голите дървета.

Денят приключи — съвсем успешно, доколкото ѝ бе известно. Попечителите и комитетът на гостите направиха обиколката си, съобщиха впечатленията си, изпиха чая си и сега бързаха към къщи, за да се настанят пред уютните си камини и да забравят досадните си малки повереници за още един месец. Джеруша се наведе напред и заразглежда с любопитство — и малко копнеж — потока от карети и автомобили, който се точеше през портала на приюта. Мислено последва първо един, после втори впряг по пътя към големите къщи, осяяли хълмовете. Представи си как, облечена в кожено палто и украсена с пера кадифена шапка, се отпуска назад на седалката и равнодушно нарежда на кочияша: „Към къщи“. Но на прага на дома картината изгуби яснотата си.

Джеруша имаше въображение — въображение, казваше ѝ госпожа Липет, което ще я вкара в беля, ако не внимава — но колкото и богато да бе, то не можеше да я отведе по-далеч от предната веранда на къщата, в която искаше да влезе. Бедната, пъргава, жадна за приключения малка Джеруша никога през всичките си седемнадесет години не бе стъпвала в обикновен дом; тя не можеше да си представи всекидневието на останалата част от човечеството, което прекарва живота си, необезпокоявано от сирачета.

*Дже-ру-ша А-бът,
теб те тър-сят
в ка-би-не-та
и спо-ред мен
е ред-но да по-бър-заш!*

Томи Дилън — който се бе записал в хора — се изкачваше по стълбището и тръгна по коридора пеейки. С приближаването към 5-та стая монотонната му мелодия звучеше все по-силно. Джеруша се откъсна от прозореца и отново се обърна с лице към грижите на живота.

— Кой ме търси? — прекъсна го тя с нотка на тревога.

Гос-по-жа Ли-пет, в ка-би-не-та,

*и мис-ля, че е бяс-на.
А-мин!*

Томи приключи набожно, но тонът му не бе докрай злобен. Дори и най-закоравялото сираче изпитваше съчувствие към блудната сестра, привикана в канцеларията, където щеше да се изправи пред една ядосана матрона. А Томи харесваше Джеруша, въпреки че понякога рязко го дърпаше за ръката и почти откъсваше носа му с вечното триене.

Джеруша пое безропотно, но на челото ѝ се очертаха две успоредни бръчки. Какво беше сбъркала, чудеше се тя. Дали сандвичите не бяха достатъчно тънки? Или в ореховите сладки е попаднала черупка? Да не би някоя от гостуващите дами да е съзряла дупката в чорапчето на Сузи Хоторн? Или — о, ужас! — някое ангелско бебче от нейната 5-та стая да е „наквасило“ някой попечител?

Дългият вестибюл долу не беше осветен; докато слизаше по стълбището, закъснял попечител стоеше в рамката на отворената врата, на път да си тръгне. Макар Джеруша да зърна съвсем бегло мъжа, неговата височина я впечатли. Той махна към автомобила, паркиран на ъгъла. Колата започна да се приближава и светлината на фаровете очерта върху вътрешната стена силуета. Сянката представляваше фигура със смешно удължени крака и ръце, които се стелеха по пода и продължаваха нагоре по стената в коридора. Поразително приличаше на огромен клатушкац се паяк дългоножко.

Угриженото лице на Джеруша бързо се озари от усмивка. По природа тя бе ведро душа и не пропускаше и най-малкия повод да се развесели. А щом видът на респектирац попечител ѝ се стори забавен, то нещата не можеха да не са наред. Тя продължи към канцеларията доста ободрена от незначителния епизод и застана със сияещо лице пред госпожа Липет. За нейна изненада матроната беше, ако не усмихната, то поне осезаемо приветлива; на лицето ѝ имаше израз почти толкова дружелюбен, колкото онзи, който пазеше за гостите.

— Седни, Джеруша, имам да ти кажа нещо.

Джеруша се отпусна на най-близкия стол и зачака със затаен дъх. Някакъв автомобил мина бързо край прозореца и госпожа Липет го проследи с поглед.

— Забеляза ли джентълмена, който току-що тръгна?

— Видях гърба му.

— Той е един от най-богатите ни попечители, дарявал е големи суми за издръжка на приюта. Не ми е разрешено да споменавам името му — той изрично настоя да остане анонимен.

Очите на Джеруша се разшириха; не бе свикнала да я викат в канцеларията, за да обсъжда с матроната чудатостите на попечителите.

— Този джентълмен вече прояви интерес към няколко от нашите момчета. Помниш ли Чарлс Бентън и Хенри Фрейз? И двамата завършиха колеж със средства на господин... ъ... този попечител и се отплатиха за щедро предоставените пари с упорита работа и успехи. Джентълменът не желае друга отплата. Досега неговата филантропия бе насочена единствено към момчетата; така и не успях да привлека вниманието му към някое от момичетата в нашата институция, независимо че имаше такива, които заслужаваха. Той, това мога да кажа, не се интересува от момичета.

— Да, госпожо — промърмори Джеруша, тъй като имаше чувството, че от нея се очаква някакъв отговор.

— На редовното събрание днес бе поставен въпросът за твоето бъдеще.

Госпожа Липет направи пауза, след което продължи бавно и спокойно, подлагайки на крайно изпитание внезапно напрегнатите нерви на слушателката си:

— Обикновено, както знаеш, не задържаме питомците, след като навършат шестнадесет години, но за теб направихме изключение. Ти завърши нашето училище на четиринадесет, справяше се много добре с уроците — нещо, което не мога да кажа за твоето поведение — затова решихме да продължиш в селската гимназия. Сега си на път да я завършиш и, разбира се, приютът не е отговорен за твоята издръжка. И без това се задържа две години повече от другите.

Госпожа Липет пренебрегна факта, че през тези две години Джеруша бе работила усилено за своя подслон и че винаги на първо място бяха интересите на приюта, а после — учението ѝ; както и че в ден като днешния я задържаха, за да чисти.

— Вече споменах — стана въпрос за бъдещето ти и бе разгледан отчетът за теб — цялостно бе разгледан.

Госпожа Липет хвърли обвинителен поглед към жертвата на подсъдимата скамейка, а пленничката доби виновно изражение, защото реши, че тъкмо това се очаква от нея — а не защото можеше да си припомни някоя особено черна страница от досието си.

— Разбира се, обичайната практика за някой като теб е да му се посочи място, където да работи, но ти си се справяла добре с изучаваните предмети, особено с някои; оказва се, че по английски си направило изключителна. Госпожица Причард, която е в комитета на гостите, е член и на училищното настоятелство; тя е разговаряла с учителя ти по реторика и се изказа ласкаво за теб. Дори прочете на глас есето ти, озаглавено „Черна сряда“.

Виновното изражение на Джеруша този път не беше фалшиво.

— Намирам за доста неблагоприятно от твоя страна да осмиваш институцията, която е направила толкова много за теб. Ако не бе го написала така забавно, дълбоко се съмнявам, че щяха да ти простят. Имаш късмет, защото господин... искам да кажа джентълменът, който току-що си тръгна, явно притежава огромно чувство за хумор. Заради твоето безочливо съчинение той предложи да те изпрати в колеж.

— В колеж? — очите на Джеруша се разшириха.

Госпожа Липет кимна.

— Той остана, за да обсъди с мен условията. Те са доста необичайни. Джентълменът, трябва да призная, е ексцентричен. Според него показваш собствен стил и той възнамерява да те изучи за писателка.

— Писателка? — мисълта на Джеруша се скова. Тя успяваше само да повтаря думите на госпожа Липет.

— Такова е неговото желание. Дали ще излезе нещо от това — бъдещето ще покаже. За момиче, което няма опит в боравенето с пари, той е определил доста щедра сума — почти прекалено щедра. Но той така подробно предвиди всичко, че не беше удобно да се намесвам. През лятото ще останеш тук; госпожица Причард любезно предложи да помогне при подготовката на гардероба ти. Пансионът и обучението ти ще бъдат плащани директно на колежа, а в добавка през четирите години, когато ще си там, ще получаващ по тридесет и пет долара месечно. Това ще ти помогне да се чувстваш равна с другите студентки. Личният секретар на джентълмена ще ти изпраща парите веднъж месечно, а в замяна ти ще пишеш по едно писмо,

потвърждаващо получаването им. Това е. Няма да му благодариш за средствата; той не желае да се споменава за тях. Но трябва да пишеш как напредваш с учебния материал и за подробностите от всекидневието си. Писма, каквито би писала на родителите си, ако бяха живи.

Ще адресираш писмата до господин Джон Смит и ще ги изпращаш до секретаря. Името на джентълмена не е Джон Смит, но той предпочита да остане анонимен. За теб той винаги ще бъде Джон Смит. Настоява за писмата, защото смята, че нищо не подпомага така добре способността за литературно изразяване както писането на писма. Тъй като нямаш семейство, за да си кореспондираш, той желае да пишеш до него; освен това иска да следи напредъка ти. Никога няма да ти отговаря или да им обръща някакво внимание. Ненавижда писането на писма и не желае да се превръщаш в бреме за него. Ако възникне ситуация, при която е наложителен отговор — например да те изключат, което се надявам да не се случи — можеш да съобщиш на господин Григс, неговия секретар. Тези месечни писма са абсолютно задължителни за теб; те са единствената отплата, която господин Смит очаква. Затова трябва да си изключително точна в изпращането им — като сметка, която изплащаш. Надявам се, че тонът ти ще бъде почтителен и ще прави чест на твоето възпитание. Не забравяй, че ще пишеш до попечител на дома „Джон Грир“.

Очите на Джеруша гледаха вратата с копнеж. Объркана от вълнение, тя мечтаеше единствено да избяга от баналностите на госпожа Липет, за да помисли. Изправи се и предпазливо отстъпи назад. Госпожа Липет ѝ направи знак да почака: възможността да прояви красноречието си не беше за изпускане.

— Вярвам, че си подобаващо благодарна за късмета, който те споходи. Малцина момичета в твоето положение получават такъв шанс да се издигнат в живота. Не бива да забравяш...

— Аз... Да, госпожо, благодаря. Ако това е всичко, трябва да ида да закърпя панталоните на Фреди Пъркинс.

Вратата се затвори зад нея, а заключителната част от речта на госпожа Липет увисна във въздуха.

2.

ПИСМАТА НА ГОСПОЖИЦА ДЖЕРУША АБЪТ ДО ГОСПОДИН ТАТКО- ДЪЛГОКРАЧКО СМИТ

215 Фъргюсън Хол

24 септември

Скъпи Добър-Попечител-Който-Изпраща-Сирачета-в-Колеж,

Ето ме! Вчера цели четири часа пътувах с влак. Усещането е особено, нали? Никога досега не съм се возила на влак.

Колежът е най-голямото, най-смайващото място... Щом изляза от стаята си и се загубвам. По-нататък, когато се чувствам по-малко обърквана, ще ви опиша всичко; ще ви разкажа и за лекциите. Започват в понеделник сутринта, а сега е събота вечер. Но исках да напиша това писмо, за да се запознаем.

Странно е да пишеш на човек, когото не познаваш. За мен въобще е странно, че пиша писмо — през живота си не съм написала повече от три-четири, затова моля ви не обръщайте внимание, ако моите не са образци за подражание.

Вчера сутринта, преди да тръгна госпожа Липет и аз проведохме сериозен разговор. Тя ми каза как да се държа до края на живота си и особено към любезния джентълмен, който прави толкова много за мен. Трябва да внимавам и да съм много почтителна.

Но как може човек да е много почтителен към някого, който желае да го наричат Джон Смит? Защо не си избрахте малко по-изразително име? А то, все едно да пиша до Кол-за-Завързване-на-Кон или Скъ-пи-Прът-от-Простор-за-Пране.

През лятото доста мислех за вас: това, че след всичките тези години някой се интересува от мен, ме кара да се чувствам сякаш съм открила нещо като семейство. Струва ми се, че вече принадлежа на някого и усещането е много приятно. Трябва да призная обаче, че

когато мисля за вас въображението ми има много малко на какво да се спре. За вас знам само три неща:

I. Висок сте.

II. Богат сте.

III. Мразите момичетата.

Предполагам, че мога да ви наричам Драги-Господин-Момичемразец. Но е някак обидно за мен. Или Скъпи-Господин-Богаташ, но то пък е обидно за вас — сякаш парите са единственото важно нещо, което може да се каже за вас. Освен това да си богат е толкова външно качество. Възможно е да не останете богат през целия си живот: на Уолстрийт фалират доста умни мъже. Но поне винаги ще си останете висок! Затова реших да ви наричам Скъпи Татко-Дългокрачко. Надявам се, че не възразявате. То ще е галено име, което знаем само ние двамата — няма да казваме на госпожа Липет.

След две минути, в десет часа, ще бие звънецът. Денят тук се дели на интервали, отбелязани със звънец. Ядем, спим и учим под звънец. Доста освежаващо е; през цялото време се чувстваш като кон на противопожарна кола. Ето го — бие! Гасим осветлението. Лека нощ.

Обърнете внимание колко стриктно спазвам правилата — дължи се на обучението ми в дома „Джон Грир“.

С дълбоко уважение, ваша

Джеруша Абът

За Господин Татко-Дългокрачко Смит.

1 октомври

Скъпи Татко-Дългокрачко,

Обичам колежа, обичам и вас или и теб (може ли?), защото ме изпрати тук — много, много съм щастлива и съм толкова развълнувана, че едвам смогвам да спя. Нямах представа колко по-различно е от дома „Джон Грир“. Никога не съм предполагала, че на света съществува толкова място. Жал ми е за всеки, който не е момиче и не може да постъпи тук; убедена съм, че колежът, който си посещавал като момче не е бил толкова хубав.

Стаята ми е горе в кулата, където е било отделението за заразоболни, преди да построят новия лазарет. На същия етаж в кулата има още три момичета: горнокурсничка с очила, която постоянно ни моли да сме малко по-тихи и две новачки — Сали Макбрайд и Джули

Рътледж Пендълтън. Сали е с червена коса, вирнато носле и доста дружелюбна; Джули е издънка на една от най-знатните фамилии в Ню Йорк и още не ме е забелязала. Двете са заедно в една стая, а аз и горнокурсничката сме в самостоятелни. Новачките обикновено не получават самостоятелни стаи — те са малко на брой, но аз се уредих дори без да моля. Предполагам, че в регистратурата са сметнали за нередно порядъчно момиче да е съквартирантка с бездомно сираче. Виждаш ли — има и предимства!

Стаята ми е в северозападния край с два прозореца и хубав изглед. След като осемнадесет години съм живяла в спалня с още двадесет обитатели, е успокояващо да си сам. За пръв път имам възможност да опозная Джеруша Абът. Мисля, че ще ми допадне.

Мислиш ли, че и на теб ще ти допадне?

вторник

Сформират баскетболния отбор на новачките и има шанс да ме включат. Нисичка съм, разбира се, но съм ужасно бърза, гъвкава и жилава. Докато другите подскачат във въздуха, аз се шмугвам под краката им и грабвам топката. Тренировките са много забавни — провеждат се навън, на игрището, следобед, а дърветата наоколо са червени и жълти, въздухът е изпълнен с мирис на изгорени листа и всички се смеят и викат. Това са най-щастливите момичета, които някога съм виждала, а аз съм най-щастлива от всички!

Възнамерявах да напиша дълго писмо и да ти разкажа за нещата, които научавам (госпожа Липет каза, че искаш да си в течение), но звънецът за седмия час току-що би и след десет минути трябва да съм на игрището по спортен екип. Стискай палци да ме включат в отбора.

Вечно твоя,

Джеруша Абът

П. П. (9 часа)

Сали Макбрайд надникна в стаята ми и каза: „Толкова ми е мъчно за вкъщи, че едвам издържам. И ти ли се чувстваш така?“.

Усмяхнах се вяло и отговорих: „Не, мисля, че ще се справя“. Поне носталгията по дома е болест, която няма да хвана! Никога не съм чула някой да страда от тъга по приют, а ти?

10 октомври

Скъпи Татко-Дългокрачко,
Чувал ли си някога за Микеланджело?

Прочут художник, живял в Италия през Ренесанса. Всички в класа по английска литература явно знаеха за него и ми се присмяха, защото мислех, че е архангел. Името му звучи като на архангел, не смяташ ли? Лошото в колежа е, че от теб се очаква да знаеш толкова много неща, които никога не си учил. Понякога е доста конфузно, но сега вече, когато момичетата заговорят за неща, за които никога не съм чувала, не се обаждам и по-късно проверявам в енциклопедията.

Първия ден направих ужасна грешка. Някой спомена автора на „Синята птица“ Морис Метерлинк, а аз попитах що за птица е това. Случката се разпространи из целия колеж. Както и да е — с уроците се справям не по-зле от другите — дори по-добре от някои!

Интересува ли те как съм обзавела стаята си? Тя е като симфония в кафяво и жълто. Преобладаващият цвят върху стените е бежов; купих жълти дочени пердета, декоративни възглавнички, махагоново бюро (всичко втора употреба за три долара), както и стол от палмово дърво и кафяв килим с мастилено петно по средата. Поставила съм стола върху петното.

Прозорците са горе, високо; не можеш да гледаш навън, ако си седнал. Но аз свалих от предната част на бюрото огледалото, тапицирах плотта и го поставих до стената под прозорците. Като седнеш отгоре, височината е подходяща, за да виждаш навън. Издърпвам чекмеджетата и ги използвам като стъпалца, за да се кача. Много е удобно!

Сали Макбрайд ми помогна да избира нещата при разпродажбата от горнокурсничките. Цял живот е живяла в къща и разбира от обзавеждане. Не можеш да си представиш каква наслада е да пазаруваш, да плащаш с истинска петдоларова банкнота и да получаваш ресто — особено ако не си разполагал с повече от петцентова монета през живота си. Уверявам те, скъпи Татко, че съм много благодарна за отпуснатите джобни пари.

Сали е най-забавното момиче на земята, а Джули Рътледж Пендълтън — пълната ѝ противоположност. Странни съчетания прави регистратурата при подбора на съквартирантки. За Сали всичко е смешно — дори да се провалиш на изпит — а Джули е вечно отегчена. Не полага и най-незначително усилие да е дружелюбна. Смята факта,

че е от рода Пендълтън за достатъчен да влезе в рая, без какъвто и да е изпит. Джули и аз сме родени за врагове.

А сега — предполагам, че чакаш с нетърпение да узнаеш какво уча?

I. Латински: Втората пуническа война. Снощи Анибал и неговите войници направиха лагер до Тразименското езеро. Подготвиха засада на римляните и тази сутрин, по време на четвъртата стража, битката започна. Римляните отстъпват.

II. Френски: 24 страници от „Тримата мускетари“ и трето спрежение, неправилни глаголи.

III. Геометрия: Приключихме с цилиндрите; сега са конусите.

IV. Английски: Изучаваме начини на писане. С всеки изминат ден стилът ми се подобрява, става все по-ясен и сбит.

V. Физиология: Стигнахме до храносмилателната система. Следват жлъчката и панкреаса.

Твоя, на път да се образова,

Джеруша Абът

П. П. Татенце, надявам се, че никога не пиеш алкохол. Нанася ужасни поражения на черния дроб.

сряда

Скъпи Татко-Дългокрачко,

Смених си името.

Продължавам да съм Джеруша в регистъра, но навсякъде другаде съм Джуди. Не е ли малко тъжно сам да си измисляш галеното име. Не че Джуди е изцяло моя заслуга. Така ми викаше Фреди Пъркинс, преди да започне да говори разбираемо.

Как ми се ще госпожа Липет да кръщаваше бебетата с повече находчивост. Избира презимето от телефонния указател — ще видиш Абът на първа страница — а собственото го взема откъдето ѝ падне; видяла е Джеруша върху надгробна плоча. Винаги съм мразила това име; но Джуди доста ми харесва. Толкова е глупаво. Подхожда за момиче, каквото не съм — сладко синеоко създание, галено и глезено от всички вкъщи, което пакостливо преминава през живота без никакви грижи. Щеше да е чудесно. Нали? Каквито и недостатъци да имам, в едно не могат да ме обвинят — че са ме глезили в семейството! Но е

някак забавно да се преструваш, че е било именно така. Моля те в бъдеще винаги да се обръщаш към мен с Джуди.

Искаш ли да узнаеш нещо? Притежавам три чифта ръкавици от ярешка кожа. И преди за Коледа съм получавала ръкавици от ярешка кожа с един пръст, но никога истински, с пет пръста. Изваждам ги и ги пробвам при всеки удобен случай. Само така мога да се въздържа да не ги сложа, когато отивам в час.

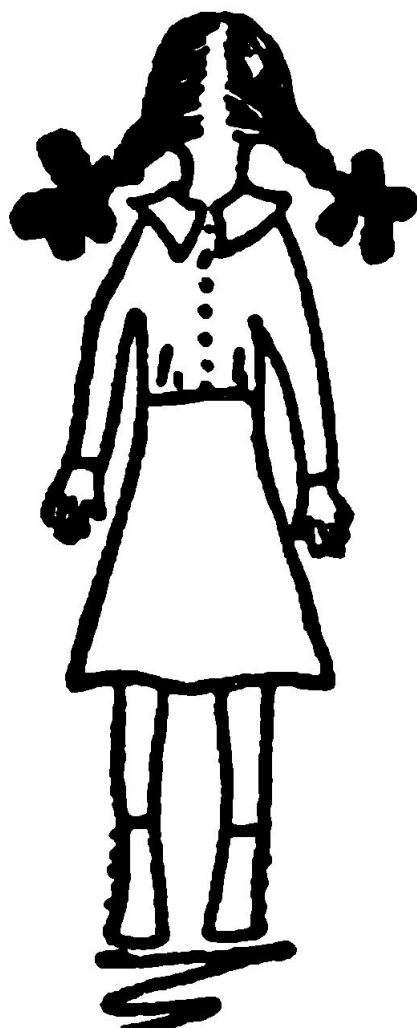
(Звънецът за вечеря. До скоро.)

петък

Татко, можеш ли да си представиш? Според преподавателката по английска литература последното ми съчинение се отличавало с оригиналност. Наистина го каза! Точно това бяха думите ѝ. Звучи невероятно, нали, като се има предвид къде съм расла осемнадесет години? Целта на дома „Джон Грир“ (както без съмнение знаеш и напълно одобряваш) е да превърне деветдесет и седемте сирачета в деветдесет и седем близначета.

Гледано отпред

Гледано отзад

Изключителните художнически способности, които демонстрирам, са развити в ранна възраст — тогава с тебешир рисувах портрети на госпожа Липет върху вратата на бараката за дърва.

Надявам се, че с критиките към дома на моето детство не засягам твоите чувства. А и ти владееш положението — ако стана прекалено нагла, какво ти пречи да спреш изплащането на чековете. Не се изразявам много възпитано, но как да очакваш добри обноски от мен? Приютът за безпризорни деца не е като училище, където млади дами се обучават на изискани маниери.

Знаеш ли, Татко, в колежа ще ми е трудно не заради усърдието, което се очаква от мен, а заради приобщаването. През по-голямата част от времето не разбирам за какво говорят момичетата; сякаш техните приказки се отнасят до едно общо за всички минало, където само аз не съм била. В този свят съм чужденка и не разбирам езика. Доста тягостно чувство. Цял живот съм го изпитвала. В гимназията момичетата стояха на групички и мълчаливо ме наблюдаваха. Бях странна и различна и всички го знаеха. Имах чувството, че на лицето ми е изписано: „Дом «Джон Грир»“. От време на време някои понизходителни се приближаваха, за да ми кажат нещо любезно. Мразех ги всичките — а най-много снизходителните.

Тук никой не знае, че съм израснала в приют. Споменах на Сали Макбрайд, че майка ми и баща ми са починали и че един добър, стар господин ме издържа в колежа — донякъде това напълно отговаря на истината. Не желая да ме смяташ за малодушна, но страшно искам да съм като другите момичета, а онзи ужасен дом, превзел моето детство, е единствената, но огромна разлика. Мисля, че ако съумея да му обърна гръб и да го изхвърля от спомените си ще съм точно толкова привлекателна, колкото всяко друго момиче. Не смятам, че има истинска, съществена разлика. А ти? Както и да е, Сали Макбрайд ме харесва!

Вечно твоя,

Джуди Абът
(родена Джеруша)

събота сутринта

Току-що препрочетох писмото. Не звучи много весело, но не можеш ли да се досетиш, че до понеделник трябва да предам специално съчинение, правим преговор по геометрия. На всичкото отгоре настинах и доста кихам.

неделя

Забравих да пусна писмото вчера и сега добавям нагъл послепис. Днес сутринта дойде един епископ и какво мислиш, че каза? „Най-благодетелното обещание, дадено ни в Библията е: «Бедните винаги ще ни съпътстват. Те са тук, за да сме благотворителни»“.

Бедните, моля те обърни внимание, са нещо като полезно домашно животно. Ако вече не бях станала истинска дама, след службата щях да отида при него и да му заявя какво мисля по въпроса.

25 октомври

Скъпи Татко-Дългокрачко,

Приеха ме в баскетболния отбор. Само да видиш натъртеното ми ляво рамо. Цялото е синьо кафеникаво, с тънки оранжеви жилки. Джуди Пендълтън също кандидатства, но не я приеха. Ур-а-а-а!

Виждаш ли колко съм злорада?

Колежът ми харесва все повече и повече. Допадат ми момичетата, преподавателите, лекциите, двора и храната. Два пъти седмично получаваме сладолед и никога не поднасят царевична каша.

Указанието беше да ти пиша веднъж месечно, нали? А аз те заливам с писма през няколко дни! Но съм така развълнувана от всички нови впечатления, че просто трябва да ги споделя с някого; а ти си единственият, когото познавам. Моля да извиниш моята бързивост; скоро ще се успокоя. Ако те отегчавам с писмата, винаги можеш да ги хвърлиш в кошчето. Обещавам да не ти пиша до средата на ноември.

Твоя най-словоохотлива,

Джуди Абът

15 ноември

Скъпи Татко-Дългокрачко,

Чуй какво научих днес:

Повърхнината на правилната пресечена пирамида е равна на средното аритметично от сбора на периметъра на основите ѝ, умножен по височината на една от стените.

Не звучи правдоподобно, но е така — мога да го докажа.

Никога не съм ти разказвала за дрехите си, нали, Татко? Шест рокли, все нови, красиви и купени специално за мен, а не получени за доизносване от някое по-голямо момиче. Може би не си даваш сметка какъв върховен момент е това в живота на едно сираче? Ти ми ги осигури, за което съм ти много, много, много задължена. Чудесно е да те образават — но не може да се сравнява със зашеметяващото усещане да притежаваш шест нови рокли. Слава богу, избра ми ги госпожица Причард от комитета на гостите, а не госпожа Липет. Имам официална рокля от розов муселин с копринена подплата (страшно съм красива в нея), синя рокля за църква, вечерна рокля с воали и ориенталска гарнитура (в нея приличам на циганка), друга от мек вълнен плат с цвят на роза, сив костюм за излизане и всекидневна рокля за училище. За Джули Рътледж Пендълтън може да не е ужасно богат гардероб, но за Джеруша Абът — о, боже!

Предполагам вече си мислиш, че съм повърхностно, кухо същество и е чиста загуба на средства да образаваш момиче?

Но, Татенце, ако цял живот си ходил облечен в кариран американ, ще разбереш как се чувствам. А когато постъпих в гимназията, навлязох в период, по-ужасен дори от онзи на американите.

Не можеш да си представиш какво изпитвах, когато се появявах в училище с онези презрени рокли от помощите за бедни. Най-често се случваше да ме сложат да седна до момичето, носило някога роклята. То шушукаше, непрекъснато хихикаше и разгласяваше новината на всички. Горчилката да носиш захвърлените от неприятел дрехи разяжда душата ти. Дори до края на живота си да нося копринени чорапи, не вярвам, че ще залича този белег.

НАЙ-НОВ ВОЕНЕН БЮЛЕТИН

НОВИНИ ОТ МЯСТОТО НА СЪБИТИЕТО

В четвъртък, 13 ноември, по време на четвъртата стража Анибал предусети пътя на челния римски отряд и поведе картагенските войни през планините до равнината Касилин. Кохорта от леко въоръжени нумидийци нападна пехотата на Квинтий Фобии Максимус. Две битки и леки схватки. Римляните са отблъснати след тежки загуби.

Имам честта да бъда

Ваш специален кореспондент от фронта,

Дж. Абът

П. П. Знаем, че не бива да очаквам отговор и съм предупредена да не те безпокоя с въпроси, но кажи ми, Татенце, само този единствен път — ужасно стар ли си или само много стар? Напълно ли си плешив или само отчасти? Много ми е трудно да мисля за теб абстрактно — като за теорема по геометрия.

Дадено: висок, богат мъж. Мрази момичетата и въпреки това проявява щедрост към доста нахално момиче. Как изглежда той?

Моля за отговор.

19 декември

Скъпи Татко-Дългокрачко,

Не ми отговори на въпроса, а е много важен.

Плешив ли си?

Представям си съвсем добре как изглеждаш — доста точно при това — докато стигна до главата ти, и там наистина закъсвам. Не мога да реша дали си с бяла или с черна коса, прошарена или посивяла, или въобще без коса.

Ето твоя портрет:

Но проблемът е — да прибавя ли коса?

Интересува ли те какъв цвят са очите ти? Сиви. Веждите ти стърчат като покрив на веранда (в романите ги наричат надвиснали), а устата ти е права черта, готова да увисне в кранчетата. Ето, виждаш ли, че знам! Ти си заядливо старче, готово всеки момент да избухне.

(Звънецът за вечерната служба.)

21:45 ч.

Измислих ново правило, което не нарушавам: никога, независимо колко домашни имам за следващия ден, да не уча вечер. Вместо това просто чета книги — налага се, нали знаеш, защото имам осемнадесет празни години зад гърба си. Няма да повярваш, Татко, колко чудовищно невежа съм; самата аз едва сега осъзнавам колко дълбока е бездната. Никога не съм и чувала нещата, които повечето момичета от прилични семейства са попивали от домовете си, от приятели и библиотеки. Например:

Никога не съм чела „Мама Гъска“, „Дейвид Копърфилд“, „Айвънхоу“, „Пепеляшка“, „Синята брада“, „Робинзон Крузо“, „Джейн Еър“, „Алиса в страната на чудесата“, нито ред от Киплинг. Не знаех, че Хенри VIII е бил женен повече от веднъж, че Шели е поет. Не знаех, че хората са били маймуни, а райската градина е само красив мит. Не знаех, че Р. Л. С. са инициалите на Робърт Луис Стивънсън или че Джордж Елиът е жена. Никога не съм виждала изображение на Мона

Лиза и едва ли ще повярваш (но е вярно) — никога не съм чувала за Шерлок Холмс.

Сега знам всичко това и много други неща, но сам виждаш колко имам да наваксам. А то е, о, толкова забавно! Цял ден с нетърпение очаквам вечерта, поставям на вратата табелката „Моля не ме безпокойте“, навличам хубавата си червена роба, нахлузвам мъхестите домашни пантофки, натрупвам всички възглавнички зад гърба си на дивана, запалвам страничната настолна месингова лампа и чета, чета, чета. Не ми стига една книга. Захващам четири наведнъж. В момента това са стиховете на Тенисън, „Панаир на суетата“, „Обикновени истории“ на Киплинг и... не се смей — „Малки жени“. Открих, че съм единственото момиче в колежа, което не е расло с „Малки жени“. С никого обаче не съм го споделяла (веднага ще ме изкарат съмнителна). Без много шум отидох и я купих за долар и дванадесет от джобните пари за миналия месец; следващия път, когато някой спомене „кисел като краставица“ ще знам за какво приказва!

(Звънецът в десет. Това е много прекъсвано писмо.)

събота

Сър,

Имам честта да докладвам за нови изследвания в областта на геометрията. Миналия петък свършихме с паралелепипедите и се захващаме с призмите и техните сечения. Пътят е тежък и стръмен.

неделя

Следващата седмица започват коледните празници и куфарите се стягат. Коридорите са направо задръстени — едва се минава; всички са толкова възбудени, че ученето мина на заден план. Ваканцията ще изкарам приказно: една новачка няма да си ходи; с нея планираме дълги разходки и — ако има лед — ще се учим да караме кънки. А и все още предстои да изчета библиотеката — имам цели три свободни седмици, за да го сторя!

До скоро, Татенце. Надявам се да си толкова щастлив, колкото мен.

Вечно твоя,

Джуди

П. П. Не забравяй да отговориш на въпроса ми. Ако не ти се занимава с писане, накарай секретаря си да телеграфира. Достатъчно е само да отбележи:

Господин Смит е напълно плешив,

или

Господин Смит не е плешив,

или

Господин Смит е с бяла коса.

И можеш да си удържиш двадесет и петте цента за пощенски разходи от джобните ми пари.

До януари — и весела Коледа!

Към края на коледната ваканция.

Точната дата — неизвестна

Скъпи Татко-Дългокрачко,

При теб вали ли сняг? Целият свят, който съзирам от моята кула е бял, а снежинките са големи колкото пуканки. Късно следобед е — слънцето (студено жълтеникаво) се готви да залезе зад още по-студени виолетови хълмове и аз, покачена горе до прозореца, използвам последната светлина, за да ти пиша.

Твоите пет златни монети са истинска изненада! Не съм свикнала да получавам коледни подаръци. Вече ми даде толкова много неща (фактически всичко, с което разполагам) — имам чувството, че не заслужавам повече. Но независимо от всичко, им се зарадвах. Знаеш ли какво си купих?

I. Сребърен часовник в кожен калъф. Ще го нося на ръката си, за да съм навреме за часовете по реторика.

II. Стиховете на Матю Арнолдс.

III. Грейка.

IV. Пухкаво одеяло. (В моята кула е студено.)

V. Петстотин листа жълта хартия за писане. (Съвсем скоро слагам началото на писателската си дейност.)

VI. Синонимен речник. (Да се обогати речникът на писателката.)

VII. (Последното не ми се ще много да го призная, но го правя.)

Чифт копринени чорапи.

Е, Татенце, само да не си помислиш, че не казвам всичко!

Ако трябва да знаеш истината, зад копринените чорапи стои много долен мотив. Джули Пендълтън идва в моята стая да учим по геометрия и всяка вечер сяда на дивана с кръстосани крака, обути в копринени чорапи. Но само почакай — веднага щом се върне от ваканцията, ще отида при нея и ще седна на дивана й с моите копринени чорапи. Виждаш ли, Татенце, какво жалко същество съм — но поне съм честна. А и ти вече знаеш, от досието ми в приюта, че не съм идеална, нали?

Да обобщим (с тези думи преподавателката по английска литература започва всяко второ изречение), много съм задължена за седемте подаръка. Представям си, че са пристигнали в колет от семейството ми в Калифорния. Часовникът е от татко, одеялото от мама, грейката от баба — тя непрекъснато се тревожи, че ще настина при този климат, а жълтата хартия — от малкия ми брат Хари. Сестра ми Изабел е изпратила копринените чорапи, а леля Сюзан — стиховете на Матю Арнолдс; чичо Хари (малкият Хари е кръстен на него) ми подари речника. Искаше да ми купи шоколад, но аз настоях за синонимите.

Нали не възразяваш да играеш ролята на цялото ми семейство, събрано в едно?

А сега да ти разкажа ли за ваканцията или се интересуващ единствено от образованието ми като такова? Надявам се, че долавяш финия нюанс в значението на „като такова“. Това е най-новото попълнение в речника ми.

Момичето от Тексас се казва Леонора Фентън. (Почти толкова нелепо, колкото Джеруша, не намираш ли?) Харесвам я, но не колкото Сали Макбрайд; никога няма да харесам някого колкото Сали — с изключение на теб. Винаги ще те харесвам най-много, защото ти си

цялото ми семейство, събрано в едно. Всеки хубав ден Леонора, аз и две второкурснички, екипирани с къси поли, плетени якета и шапки и въоръжени с дълги пръчки, за да се браним, ако се наложи, правехме преходи и опознавахме околността. Веднъж стигнахме до градчето — на около шест километра — и се отбихме в заведението, където момичетата от колежа понякога ходят да вечерят. Ядохме печен на скара омар (35 цента), а за десерт — пасти от елда с кленов сироп (15 цента). Хранително и евтино.

Голяма веселба падна! Особено за мен, защото е много по-различно от приюта — всеки път, когато напускам колежа се чувствам като избягал затворник. Преди да се усетя, започнах да разказвам на момичетата какво изживявам. Тъкмо да се издам, се усетих и почти си прехапах езика. Страшно ми е трудно да не говоря за всичко, което знам. По природа съм доверчива; ако те нямаше, за да си споделям с теб, щях да се пръсна.

Миналия петък, вечерта, управителката на Фъргюсън Хол организира за момичетата, останали в колежа, състезание по правене на сладки от меласа. Бяхме общо двадесет и две — новачки, второкурснички, третокурснички и четвъртокурснички, обединени от дружелюбно единомислие. Кухнята е огромна: на каменната стена висят в редици медни съдове и чайници — най-малката тенджерка е с размер на бойлер. Във Фъргюсън живеят четиристотин момичета. Главният готвач, с бяла шапка и престилка, раздаде двадесет и две бели шапки и престилки — не си представях, че разполага с толкова — и ние заприличахме на истински готвачки.

Беше изключително забавно, въпреки че съм яла и по-вкусни сладки. Когато приключихме, цялата кухня и дръжките на вратите бяха доста лепкави; все още с шапки и престилки, направихме процесия; въоръжени с големи вилици, лъжици и тигани минахме с маршова стъпка по празните коридори до учителската стая, където шест-седем професори и преподаватели прекарваха спокойно вечерта. Изнесохме им серенада от колежански песни и предложихме да ги почерпим. Учтиво, но изпълнени с колебание, те приеха. Оставихме ги да ближат безмълвни лепкави сладки от меласа.

Както виждаш, Татенце, образованието ми напредва!

Не смяташ ли всъщност, че е по-добре да стана художничка вместо писателка?

Ваканцията свършва след два дни и ще ми е драго отново да видя момичетата. Кулата е самотно пуста; когато в сграда, предназначена за четиристотин души, са останали само деветима те някак изчезват в нея.

Единадесет страници — горкият Татко, сигурно си уморен! Планирах това да е кратка благодарствена бележка, но започна ли да пиша, не мога да се спра.

До скоро и благодаря, че мислиш за мен; щях да съм напълно щастлива, ако на хоризонта не се задаваше заплашителен облак. През февруари предстоят изпити.

Твоя с обич,

Джуди

П. П. Може би не е редно да пиша „с обич“? Ако е така, моля да ме извиниш. Но трябва да обичам някого, а мога да избирам само между теб и госпожа Липет, така че нали разбираш — ще трябва да се примириш, Татко скъпи, защото нея не мога да обичам.

В навечерието

Скъпи Татко-Дългокрачко,

Ако видиш какво учене кипи в колежа. Забравили сме, че някога сме били във ваканция. През последните четири дни натъпках в главата си петдесет и седем неправилни глагола — надявам се да останат там и след изпитите.

Някои от момичетата разпродават учебниците си, след като приключат с тях, но аз възнамерявам да запазя своите. По този начин, когато завърша ще събера цялото си образование на лавичка в библиотеката и потрябва ли ми някоя подробност, ще имам справката под ръка. Много по-лесно и по-точно, отколкото да се мъчиш да запомниш всичко.

Тази вечер Джули Пендълтън се отби на светско посещение, а остана цял час. Подхвана темата за семейството и не бях в състояние да я спра. Поинтересува се от моминското име на майка ми — чувал ли си по-нахален въпрос към възпитаничка на приют? Не събрах кураж да призная, че не знам и нещастно изтърсих първото име, което ми хрумна, а то бе Монтгомъри. После тя поиска да узнае дали съм от рода Монтгомъри от Масачузетс или от Вирджиния.

Майка ѝ била от рода Ръдърфорд. Семейството ѝ е едва ли не от Ноевия ковчег, а чрез женитби е свързано с Хенри VIII. По бащина линия пък датират от преди Адам. На най-древните клони на семейното им дърво висят забележителни маймуни с много фина копринена козина и изключително дълги опашки.

Тази вечер възнамерявах да ти напиша хубаво, весело, забавно писмо, но съм много уморена и изплашена. Съдбата на новачките никак не е лесна.

Твоя, предстояща да бъде изпитана,

Джуди Абът

неделя

Най-скъпи Татко-Дългокрачко,

Имам да споделя много, много, много лоша новина, но няма да започна с нея; ще гледам първо да те предразположа.

Джеруша Абът започва да става писателка. Стихотворение, озаглавено „От моята кула“ се появи на първа страница във февруарския брой на „Месечник“ — изключително голяма чест за новачка. Снощи, след вечерната служба, преподавателката по английска литература ме спря и окачества творбата ми като възхитителна, ако се изключи шестата строфа, където съм нарушила ритъма. Ще ти изпратя екземпляр, в случай че пожелаеш да го прочетеш.

Чакай да видя дали не мога да се сетя за нещо друго приятно... А, да! Уча се да карам зимни кьнки и вече се пързалям съвсем сносно и сама. Също така се научих да се спускам по въже, окачено на тавана в гимнастическия салон и да прескачам летва с височина около метър... Надявам се скоро да я вдигна до метър и двадесет.

Днес сутринта епископът на Алабама изнесе много вдъхновена проповед. В нея се казваше: „Не съди и няма да бъдеш съден“. Ставаше

дума да се прощават грешките на другите и хората да не се обезсърчават със сурови преценки. Така ми се иска да я беше чул.

Днешният зимен следобед е изключително слънчев и ослепителен: ледените висулки по елите се топят и целият свят е приведен под тежестта на снега... А аз съм приведена под тежестта на скръбта.

Сега — новината... Кураж, Джуди!... Трябва да го направиш.

Наистина ли си в добро настроение? Провалих се по математика и латински. Започнах да вземам уроци и ще се явя на изпит следващия месец. Съжалявам, ако съм те разочаровала, а иначе хич не ме е грижа, защото научих толкова много неща, които въобще не фигурират в конспекта. Изчетох няколко романа, купища поезия — наистина истински необходими романи като „Панаир на суетата“, „Ричард Февъръл“ и „Алиса в страната на чудесата“. Също — есетата на Емерсън, „Животът на Скот“ от Локхарт, първи том от „Римската империя“ на Гибън и половината от „Животът“ на Бенвенуто Челини... Страшно забавен е бил! Имал навика да се шляе и между другото убивал човек още преди закуска.

Както виждаш, Татенце, сега съм много по-интелигентна, отколкото ако се бях придържала само към латинския. Ще ми простиш ли този единствен път, ако обещавам никога повече да не ме късат?

Твоя, покаяна във власеница,

Джуди

Скъпи Татко-Дългокрачко,

Това е извънредно писмо в средата на месеца, защото съм нещо самотна тази вечер. Навън вилнее буря; снегът бие по кулата ми. Светлините в колежа са изгасени, но аз пих кафе и сега не мога да заспя.

Имах гости на вечеря — Сали, Джули и Леонора Фентън — гощавах ги със сардини, препечени кифли, салатата, празни приказки и кафе. Джули обяви, че ѝ е било приятно, а Сали остана да помогне да измием чиниите.

Можех, и щеше да е много полезно, да посветя известно време на латинския тази вечер, но без съмнение — аз съм доста апатична ученичка по латински.

Би ли възразил, ако за кратко време си ми баба. Сали има една, а Джули и Леонора — по две и цяла вечер ги сравнявах. Не мога да си представя, че желая нещо по-силно; подобна роднинска връзка е толкова достойна за уважение. Та ако нямаш нищо против... Вчера, докато бях в града, видях изключително сладко дантелено боне, украсено с резедава панделка. Ще ти го подаря за осемдесет и третия рожден ден.

!!!!!!!!!!!!

Часовникът на параклиса току-що удари дванадесет. Въпреки всичко като че ли ми се доспа.

Лека нощ, бабче.

Много те обичам,

Джуди

Идите на март

(15 март по римския календар — нали съм на латинска вълна)

Скъпи Т.-Д.,

Сега уча как се пише съчинение по латински. От известно време го уча. Ще продължавам да го уча. Ще съм го учила. Поправителният ми изпит е в 7-я час другия вторник и или ще го взема, или ще се пръсна. Така че очаквай следващия път да чуеш за мен като за цяла, щастлива и освободена от задължения или разбита и на малки парченца.

Ще напиша истинско писмо, когато всичко приключи. Тази вечер имам неотложна среща с аблативус абсолютис.

Твоя — очевидно бързаща, Дж. А.

26 март

За Господин Т.-Д. Смит,

Сър, никога не отговаряте на зададените въпроси; никога не проявявате и най-малък интерес какво върша. От всички попечители вие вероятно сте най-противният. Причината да ме образувате, е не че ви е грижа за мен, а чувството за дълг.

За вас не знам нищо, дори името ви. Толкова е невдъхновяващо да пишеш до Нещо. Сигурна съм, че хвърляте писмата ми в кошчето, без да ги четете. От сега нататък ще пиша само делово.

Поправителните ми изпити по латински и геометрия бяха миналата седмица. Взех и двата и вече нямам никакви задължения.

Искрено ваша,

Джеруша Абът

2 април

Скъпи Татко-Дългокрачко,

Аз съм чудовище.

Моля те забрави отвратителното писмо от миналата седмица — чувствах се ужасно самотна и окаяна, а и вечерта, когато ти писах, ме болеше гърлото. Оказа се, че имам възпаление на сливиците, грип и какво ли още не. От шест дни съм в лазарета; за пръв път ми позволяват да седна в леглото и ми дадоха писалка и хартия. Главната сестра е много строга. През цялото време си мислех и знам, че няма да оздравея, докато не ми простиш.

Ето как изглеждам с вързан около главата шал.

Дали ще предизвикам съчувствието ти? Имам възпаление на подезичната жлеза. Цяла година уча физиология без дори да подозирам за съществуването на подезичната жлеза. Колко повърхностно нещо е образованието!

Не мога да пиша повече; като седя дълго, отмалявам. Моля те прости ми, че бях нагла и нахална. Лошо съм възпитана.

Твоя, с обич,

Джуди Абът

Лазаретът

4 април

Най-скъпи Татко-Дългокрачко,

Вчера на свечеряване седях в леглото и наблюдавах как навън вали дъжд. Чувствах се ужасно отегчена от живота в тази голяма институция. Тогава се появи сестрата с продълговата бяла кутия, надписана за мен и пълна с най-прекрасните розови пъпки. Но много по-хубавото е, че в кутията имаше картичка с ужасно мило послание, изписано със смешен, леко кос почерк (но той говори за силен характер). Благодаря ти, Татенце, хиляди пъти благодаря. Твоите цветя са първият истински, същински подарък, който получавам през живота си. Държах се като малко дете — захлупих се и плаках от щастие.

Сега със сигурност знам, че четеш писмата ми. Ще ги направя много по-интересни, за да си заслужава да ги пазиш в сейфа, вързани с червена панделка... Само, моля те, извади онова, гадното, и го изгори. Отвращавам се от мисълта, че може отново да го прочетеш.

Благодаря ти, че зарадва една много болна и унила новачка в лошо настроение. Вероятно си заобиколен от куп любещи роднини и приятели и не знаеш какво е да се чувстваш самотен. А аз знам.

До скоро... Обещавам никога вече да не съм отвратителна, защото сега знам, че си човек от плът и кръв; обещавам също никога повече да не те тормозя с въпроси.

Още ли мразиш момичетата?

Твоя завинаги,

Джуди

8 сутринта, понеделник

Скъпи Татко-Дългокрачко,

Надявам се, че не ти си попечителят, който седна върху жабата. Тя разпльокала — така разправят — доста силно, затова вероятно е бил подебел попечител.

Спомняш ли си ямичките около решетките на прозорците на пералнята в дома „Джон Грир“? Всяка година, щом настъпеше сезонът на жабите, започвахме да ги ловим и ги пускахме в дупките по решетките; случваше се някоя да тупне в перилното помещение и създаваше доста приятна суматоха в дните за пране. За всякаква дейност от този род ни наказваха най-строго, но напук на всичко, продължавахме да събираме жаби.

И така — веднъж... Е, няма да те занимавам с подробностите — но една дебела, едра и сочна жаба се добрала някак си до голямо кожено кресло в стаята на попечителите, а същия следобед там имало среща... Но ти си бил там и знаеш останалото.

Преценявайки безпристрастно, след толкова време, признавам, че наказанието бе заслужено и — ако си спомням добре — подходящо.

Не зная защо съм в такова носталгично настроение по миналото, вероятно пролетта и появата на жабите събуждат у мен стария беладжийски инстинкт. Единствено фактът, че няма забрана, ме възпира да не започна да ги колекционирам пак.

След вечерната служба,
четвъртък

Коя мислиш, е любимата ми книга? В момента имам предвид — променям мнението си всеки три дни. „Брулени хълмове“. Когато я е писала Емили Бронте, е била съвсем млада и не е стъпвала по-далеч от църковния двор в Хорт. В живота ѝ не е имало никакви мъже; как е могла да измисли човек като Хиитклиф?

Аз не мога, а и аз съм съвсем млада и не съм стъпвала по-далеч от дома „Джон Грир“... Имала съм всички шансове на този свят. Понякога ме обзема смразяващ страх, че не съм гениална. Татенце, ще се разочароваш ли ужасно, ако не стана велика писателка? През пролетта, когато всичко е толкова красиво, зелено и напъпило, ми се ще да обърна гръб на уроците и да избягам, за да се наслаждавам на времето. Навън, из полята, има толкова много приключения. Далеч по-вълнуващо е да изживяваш книгите, отколкото да ги пишеш.

О-о-о-о!!!!!!

Това бе писъкът, който привлече Сал и, Джули и (за един погнусен миг) горнокурсничката от стаите им. Предизвика го стоножка като тази:

Само че по-ужасна. Точно бях написала последното изречение и размишлявах какво още да напиша — пльок! — тя се изтърси от тавана право пред мен. Съборих две чаши от масичката, докато се опитвах да се спася. Сали я цапардоса с опакото на четката ми за коса — никога повече няма да я използвам — и уби предната половина, но задните петдесет крака избягаха под бюрото и се скриха.

Тъй като сградата е стара, а стените отвън са покрити с бръшлян, спалнята е пълна със стоножки. Отвратителни същества. Предпочитам да открия тигър под леглото.

петък, 9:30 вечерта

Толкова много неприятности! Сутринта не чух звънеца, а докато бързах, скъсах връзката на обувката си и изпуснах копчето на якичката във врата си. Закъснях за закуска и за първия час по реторика. Забравих да си взема попивателна хартия, а писалката ми потече. В часа по тригонометрия преподавателката и аз поведохме спор, засягащ дребния въпрос за логаритмите. По-късно направих справка и се оказа, че тя е права. За обяд сервираха овнешка яхния и постен пай — мразя и двете — напомнят ми приюта. По пощата пристигнаха единствено сметки (е, трябва да призная, че никога не получавам друго; семейството ми не е от онези, дето пишат писма). Следобед в часа по английска литература неочаквано правихме контролно. Ето върху какво:

*Аз нищичко не пожелах —
така не ми отказаха поне.
Предложих своето битие.
Могъщият търговец се усмихна.*

— Бразилия? — той завъртя един бутон
без даже и да ме погледне.
— Нима за нищо друго днес, мадам,
не можем да си поговорим?

Това е стихотворение. Нямам представа кой го е писал, нито какво означава. Просто когато влязохме, беше на дъската и трябваше да му направим разбор. Прочитайки първата строфа, ми хрумна идея — могъщият търговец е божествеността, която разпределя даровете в замяна на благодетелни постъпки. Но когато стигнах до мястото, където той върти бутона, предположението ми се стори богохулно и бързо промених мнението си. Всички в класа бяхме еднакво затруднени; в продължение на три четвърти час седяхме пред празните листове с празни глави. Да се образоваш се оказва доста изтощителен процес!

Но с това денят не приключи. Най-лошото предстоеше.

Валеше, така че не можехме да играем голф навън и се наложи да влезем в гимнастическия салон. Едно момиче ме фрасна по лакътя с бухалката. Прибрах се и установих, че са ми изпратили кутията с новата синя пролетна рокля, но полата се оказа толкова тясна, че не мога да седна. Петък е ден за чистене — прислужничката е разбъркала всичките ми бележки по бюрото. На вечеря за десерт ни поднесоха „надгробен камък“ (желирано мляко с ванилия). В параклиса ни задържаха двадесет минути повече от обикновено, за да слушаме за женствеността на жените. И — точно когато с въздишка на напълно заслужено облекчение се настанявах да чета „Портрет на една дама“, девойката Акърли, която седи до мен в часовете по латински, защото името ѝ започва с А (ще ми се госпожа Липет да ме беше кръстила Забриска), и която има невероятно слабохарактерно бледо лице и страда от перманентна глупост, дойде само да попита дали урокът за понеделник започва от 69-и или 70-и абзац, а остана цял час. Току-що си тръгна.

Чувал ли си някога за толкова обезкуражаващ низ от събития? Не големите неприятности в живота изискват характер. Всеки може да се справи с криза и да преодолее съсипваща трагедия с кураж, но да надвиеш дребните, всекидневни изпитания със смях — това според мен изисква дух.

Тъкмо такъв характер ще развия. Ще си представям, че целият живот е просто игра; трябва да я изиграя ловко и честно, доколкото мога. Ако загубя, ще свия рамене и ще се усмихна; същото ще направя и ако спечеля.

Готова съм да понасям негодите. Татко скъпи, никога повече няма да ме чуеш да се оплаквам, че Джуди носи копринени чорапи или че стоножки падат от стената.

Вечно твоя,

Джуди

С нетърпение чакам отговор.

27 май

Господин Татко-Дългокрачко,

Уважаеми сър, получих писмо от госпожа Липет. Надява се, че поведението ми е добро и че се справям с науките. Тъй като вероятно няма къде да отида през ятото, тя е склонна да ми разреши да се върна в приюта и да работя за подслона си докато започнат занятията в колежа.

Мразя дома „Джон Грир“.

Бих предпочела да умра, отколкото да се върна там.

Твоя най-предана,

Джеруша Абът

Cher Татко-Jambes-Longes,

Vous etes un разбран човек!

Je suis tres heureuse за фермата, parce que je n'ai jamais била във ферма dans ma vie и би било непоносимо да retourner chez дома „Джон Грир“ et мия чинии tout l'ete. Има опасност quelque chose affreuse да се случи, parce que j'ai perdue ma humilite d'autre fois et j'ai peur, че просто няма да издържа quelque jour et ще изпочупя всички чаши и чинии dans la maison.

Pardon brevete et хартията. Je ne peux pas изпратя nouvelles parce que je suis dans час по френски et j'ai peur que Monsieur le Professeur ще ме извика на дъската tout de suite. Извика ме!

Au revoir,

Je vous aime beaucoup.

Джуди^[1]

30 май

Скъпи Татко-Дългокрачко,

Виждал ли си някога къде е разположен колежът? (Това е реторичен въпрос. Не се дразни.) През май околността е божествена. Храстите са цъфнали, а дърветата са в най-хубавото си зелено — дори вековните борове изглеждат свежи и млади. Тревата е осеяна с жълти глухарчета и стотици момичета в сини, бели и розови рокли. Всички са радостни и безгрижни, защото приближава ваканцията, а когато тя се задава изпитите не се броят.

Не е ли истинско щастие да си в подобно разположение на духа? И, о, Татенце! Аз съм най-щастлива от всички! Защото вече не съм в приюта; и не съм нечия бавачка или машинописка, или счетоводителка (а щях да бъда, нали знаеш, ако не беше ти).

Сега съжалявам за всичките си лоши постъпки.

Съжалявам, че съм била нахална спрямо госпожа Липет.

Съжалявам, че понякога шляпвах Фреди Пъркинс.

Съжалявам, че напълних захарницата със сол.

Съжалявам, че правех гримаси зад гърба на попечителите.

От сега нататък ще съм добра, мила и грижовна към всички, защото съм изключително щастлива. И това лято ще пиша, пиша, пиша и ще започна да ставам велика писателка. Не е ли похвално решението ми? О, развивам чудесен характер! Малко се свива при студ и мраз, но бързо расте, щом слънцето изгрее.

Така е с всички. Не съм съгласна с теорията, че несполуките, скръбта и разочарованието развивали моралната сила. Щастливите хора са тези, които преливат от доброта. Не вярвам на мизантропите. (Чудесна дума! Току-що я научих.) Ти не си мизантроп, нали, Татко?

Започнах да ти разказвам за колежа. Така ми се иска да дойдеш за малко, да те разведе наоколо и да ти обяснявам:

— Това е библиотеката, а онова — котелното помещение, скъпи Татко. Готическата сграда от ляво е гимнастическият салон, а постройката до нея в романски стил от епохата на Тюдорите^[2], е новият лазарет.

Много ме бива да съпровождам. Правила съм го през цялото време в приюта. И днес го правих цял час. Честно.

При това — развеждах мъж!

Изживяването беше великолепно. Досега не бях разговаряла с мъж (освен при случай с попечител, но те не се броят). Извинявай, Татко, но не смятам, че те засягам като обиждам попечителите. Според мен ти не принадлежиш истински към тях. Просто случайно си попаднал в управата. Попечителят, като такъв, е дебел, надут и милосърден. Потупва дечицата по главите и носи часовник на златна верижка.

Това прилича по-скоро на майски бръмбар, но всъщност трябва да изобразява всеки попечител, с изключение на теб.

Но да продължа:

Разхождах се, разговарях и пих чай с един мъж. И то много изтъкнат мъж — господин Джърви Пендълтън от рода на Джули; нейният чичо — накъсо (или може би трябва да кажа — надълго, защото е висок като теб). Минавайки наблизко по работа, решил да се отбие до колежа да види племенничката си. Той е най-малкият брат на баща ѝ, но тя не го познава много добре. Изглежда е надникнал в люлката, когато е била бебе, решил, че не я харесва и оттогава не я забелязва.

Както и да е — седеше в приемната свойски, положил до себе си шапката, бастуна и ръкавиците; Джули и Сали имаха седми час и не можеха да отсъстват. Затова Джули връхлетя в стаята ми и много се примоли да го разходя из колежа, а след седмия час до ѝ го предам. Любезно, но не ентусиазирано, защото не изпитвам особена слабост към Пендълтънови, се съгласих.

Но той се оказа сладка душица; истинско човешко същество; въобще не прилича на Пендълтън. Изкарахме прекрасно; оттогава мечтая за чичо. Имаш ли нещо против да си представяме, че си ми чичо? Струва ми се, че са нещо повече от бабите.

Господин Пендълтън малко ми прилича на теб, Татко, какъвто си бил преди двадесет години. Виж колко добре те познавам, макар да не сме се срещали!

Висок и слабоват, с леко набраздено загадъчно лице, сякаш ей сега ще се усмихне, но не го прави, а само свива нагоре тъгълчетата на устните си. И умее веднага да те предразположи, сякаш се познавате от години. Много е общителен.

Обиколихме целия колеж — от вътрешния двор до терена за тренировки; после той заяви, че се чувства уморен и трябва да пие чай. Предложи да отидем до кафенето на колежа — заведението е съвсем близо до алеята с боровете. Напомних, че е редно да се върнем за Джули и Сали, но той каза, че не обича племенничките му да прекаляват с чая — ставали нервни. Затова направо избягахме и пихме чай с препечени кифли с масло и мармалад, после ядохме сладолед и торта на хубава масичка отвън на терасата. За моя радост кафенето беше почти празно — краят на месеца е и никой не разполага с пари.

Прекарахме изключително весело! Щом се върнахме, се наложи да хукне към влака, затова почти не се видяха с Джули. Тя е бясна, че съм го отвлякла; оказа се, че той е доста богат и важен чичо. Успокоих се като разбрах, че разполага със средства, защото чаят и другите вкуснотийки струваха по шестдесет цента на човек.

Днес сутринта (вече е понеделник) с бързата поща пристигнаха три кутии шоколадови бонбони за Джули, Сали и мен. Какво ще кажеш? Да получавам бонбони като знак на внимание от мъж!

Започвам да се чувствам момиче, а не бездомно дете.

Как ми се иска някой ден да дойдеш да прием чай и да видя дали ще те харесам. От друга страна би било ужасно, ако не те харесам. Но не, сигурна съм, че това е невъзможно.

Поднасям ти поздравите си.

Jamais je ne t'oublierai^[3],

Джуди

П. П. Днес сутринта се погледнах в огледалото и открих съвършено нова трапчинка, която не бях виждала досега. Доста странно. Откъде ли се е появила?

9 юни

Скъпи Татко-Дългокрачко,

Какъв хубав ден! Току-що взех последния си изпит — физиология. От тук нататък: три месеца във ферма!

Идея нямам какво представлява една ферма. Никога през живота си не съм била на такова място. Дори не съм надниквала (като изключим от прозореца на кола), но отсега знам, че ще ми хареса и ще ми е ужасно приятно да съм свободна.

Още не мога да свикна с мисълта, че не съм в дома „Джон Грир“. Достатъчно е само да се сетя за него и по гърба ми полазват тръпки. Имам чувството, че трябва да бягам все по-бързо и непрекъснато да поглеждам назад да не би госпожа Липет да ме догони, да протегне ръка и да ме сграбчи.

Това лято няма да се наложи да съм бавачка на никого, нали?

А твоята формална власт ни най-малко не ме тревожи; прекалено далеч си, за да ме ограничаваш. Що се отнася до мен, госпожа Липет вече е умряла навеки, а от семейство Семпъл не се очаква да се грижат за моралното ми благополучие, нали? Не, сигурна съм, че няма да го правят. Напълно съм пораснала. Ура!

Сега те оставям, за да подреда пътническия сандък, три кашона с прибори за чай, чинии и възглавнички, както и книги.

Вечно твоя,

Джуди

П. П. Ето го изпитът ми по физиология. Мислиш ли, че ти щеше да го издържиш?

Фермата „Док Уилоу“^[4]
събота вечер

Най-скъпи Татко-Дългокрачко,

Току-що пристигнах и още не съм разопаковала багажа, но нямам търпение да ти съобщя колко много обичам фермите. Това е възхитително, възхитително, възхитително място! Къщата е ей такъв правоъгълник:

И стара. Стогодишна или нещо такова. Има веранда от страната, която не се вижда и хубава тераса отпред. Рисунката фактически не изтъква всичките ѝ достойнства. Това, което прилича на пръчки с пера за бърсане на прах, са кленови дървета, а бодливите неща край алеята — шепнещи борове и канадски ели. Постройката е на върха на хълм и гледа към декари зелени ливади, чак до другата редица хълмове.

Ето такъв е Кънектикът — като накъдрени на маша коси; а фермата „Лок Уилоу“ е на гребена на една вълна. Някога плевните били отсреща, през пътя, и закривали гледката, но милостива светкавица се спуснала от небесата и ги изпепелила.

Обитателите са господин и госпожа Семпъл, една прислужничка и двама ратаи. Наетите помощници ядат в кухнята, а семейство Семпъл и Джуди — в трапезарията. За вечеря имаше шунка, яйца, бисквити, мед, желирана торта и пай, също туршия, сирене и чай — и много разговори. Никога през живота си не съм била толкова забавна; всяка моя дума се посрещаше със смях. Предполагам, че е така, защото никога досега не съм била в провинцията и въпросите ми са пропити с всепоглъщащо невежество.

Стаята, отбелязана с кръстче, не е място на извършено престъпление, а тази, в която живея. Тя е голяма, квадратна и просторна, с възхитителни старовремски мебели. Прозорците ѝ трябва да се подпират с пръчки, когато са отворени, а украсените със злато зелени кепенци падат, ако ги докоснеш. Има голяма, квадратна махагонова маса — ще прекарам лятото с разперени върху нея лакти, пишеща роман.

О, Татенце, толкова съм развълнувана! Едва ще дочакам утрото, за да разгледам наоколо. Сега е 8:30 и се готвя да духна свещта, след което ще се опитам да заспя. Тук ставаме в пет. Забавлявал ли си се някога така? Не мога да повярвам, че това наистина е Джуди. Ти и добрият Господ ми дават повече отколкото заслужавам.

Лека нощ,

Джуди

П. П. Само да чуеш как квакат жабите, как грухтят прасенцата, а и да видиш пълната луна! Погледнах я през дясното си рамо.

„Лок Уилоу“

12 юли

Скъпи Татко-Дългокрачко,

Секретарят ти откъде знае за „Лок Уилоу“? (Това не е риторичен въпрос.) Ужасно съм любопитна да разбера. А сега чуй: някога собственик на фермата е бил господин Джърви Пендълтън, но после я предоставил на старата си бавачка госпожа Семпъл. Представяш ли си подобно невероятно съвпадение? Тя продължава да го нарича „мастер Джърви“ и постоянно повтаря какво сладко момченце е бил. В кутийка пази негова бебешка къдрица — червена на цвят, или поне червеникава!

Откакто стана дума, че го познавам, доста се издигнах в очите й. Да знаеш: член на семейство Пендълтън е най-добрата препоръка, която можеш да имаш в „Лок Уилоу“. А мастер Джърви е от каймака на рода; със задоволство отбелязвам, че Джули принадлежи към по-низш клон.

С всеки изминат ден фермата се оказва все по-забавно място. Вчера се возих на каруца за сено. Имаме три прасета и девет прасенца и да видиш само как ядат. Истински прасета! Потопени сме в океан от пиленца, патенца, пуйчета и токачки. Трябва да си луд да живееш в града, когато можеш да живееш във ферма.

Мое всекидневно задължение е да събирам яйцата. Вчера се опитвах да допълзя до един полог, където се е завряла черната кокошка и се изтърсих от гредата на тавана в плевнята. Прибрах се с ожулено коляно, но госпожа Семпъл го превърза с лековита билка и през цялото време мърмореше: „Боже! Боже! Сякаш вчера мастер Джърви падна от същата греда и също ожули коляното си“.

Природата наоколо е фантастично красива. Има долина и река, безброй хълмове обрасли с дървета, а в далечината — висока синя планина, която направо ти се иска да схрускаш.

Бием масло два пъти седмично. Държим сметаната в зимника — той е целият от камък и под него тече поточе. Някои от фермерите наоколо използват сепаратори, но ние не си падаме по новите измишльотини. Може да е малко по-трудно да запазиш сметана, бита в съд, но става много по-хубава. Имаме шест телета; кръстих всичките:

1. Силвия — защото е родена в гората.
2. Лесбия — на Лесбия от любовната лирика на Катул^[5].
3. Сали.
4. Джули — петнисто, невзрачно животинче.
5. Джуди — на мен.
6. Татко-Дългокрачко. Нали не възразяваш, Татенце. То е порода Джърси и с кротък нрав. Ето как изглежда — виждаш колко му подхожда името:

Все още не мога да намеря време да започна безсмъртния си роман; прекалено много съм ангажирана с фермата.

Твоя завинаги,

Джуди

П. П. (1) Научих се да правя понички.

П. П. (2) Ако мислиш да отглеждаш кокошки, ти препоръчвам порода Бъф Орпингтън. Няма какъв пух.

П. П. (3) Ще ми се да можем да ти изпратя от хубавото прясно масло, което бих вчера. Отлична млекарка съм!

П. П. (4) Това е рисунка на госпожица Джеруша Абът, бъдещата велика писателка, която прибира кравите от паша.

неделя

Скъпи Татко-Дългокрачко,

Не е ли смешно? Започнах да ти пиша вчера следобед, но след обръщението „Скъпи Татко-Дългокрачко“ се сетих, че съм обещала да набера къпини за вечеря, затова оставих листа на масата и излязох, а когато се върнах, какво мислиш, че заварих седнало по средата му? Истински Татко-Дългокрачко!

Вдигнах го много внимателно за единия крак и го пуснах през прозореца. За нищо на света не бих наранила някоя от тези животинки. Винаги ми напомнят за теб.

Днес сутринта впрегнахме каручката и отидохме на църква в Сентър. Черквата е малка, бяла, дървена, с островърха кула и три дорийски колони отпред (може и да са йонийски — все ги бъркам).

По време на хубавата, приспивна служба всички лениво си вееха с ветрила като палмови листа, а освен гласа на пастора се дочуваше единствено жуженето на скакалците сред дърветата навън. Събудих се, едва когато се усетих стъпила на крака да пея псалма, но ужасно съжалявам, че не чух проповедта; бих искала да знам повече за психологията на човека, избрал подобна песен. Ето каква беше:

*О, тук ела и остави забави и игри.
Ти мене придружи в небесната наслада,
ако ли не, навеки ще гори
душата ти, потънала във ада.*

Открих, че не е безопасно да обсъждам религиозни въпроси със семейство Семпъл. Техният господ (наследен непокътнат от далечните им пуритански предци) е тесногръда, нерационална, несправедлива, злобна, отмъстителна и фанатична персона. Слава богу, че не съм наследила никакъв господ от никого! Свободна съм да създам моя такъв, какъвто желая. Моят е добър, проявява съчувствие, има въображение, опрощава и разбира — и притежава чувство за хумор.

Неимоверно много харесвам семейство Семпъл; с поведението си се извисяват високо над теорията си. По-добри са от господата си. Казах им го, а те ужасно се обезпокоиха. Мислят, че богохулствам, но и аз мисля така за тях! Изхвърлихме теологията от разговорите си.

Сега е неделя следобед.

Току-що избърснат и доста зачервен, Амаси (ратаят), пременен с лилава вратовръзка и яркожълти ръкавици от еленова кожа, излезе на разходка с Кари (прислужничката), която е облякла синя муселинова рокля, а голямата ѝ шапка, украсена с червени рози, е кацнала върху възможно най-ситно накъдрената коса. Цяла сутрин Амаси ми двуколката, а Кари остана вкъщи уж да приготви обяда, но всъщност — за да изглади муселиновата рокля.

След две минути свършвам писмото и се настанявам да чета книгата, която намерих на тавана. Озаглавена е „По дирята“, а на титулната страница, със смешен момчешки почерк, е написано:

ДЖЪРЪИС ПЕНДЪЛТЪН

Бил е около единадесетгодишен; след някакво боледуване прекарал лятото тук и оставил „По дирята“. Изглежда доста четена. Често се срещат белези от мръсните му ръчички! В ъгъла на тавана открих още водно колело, вятърна мелница, лък със стрели. Госпожа Семпъл все разправя за него и започвам да вярвам, че наистина съществува — не като възрастен мъж с копринен цилиндър и бастун, а

като симпатично, мърляво, рошаво момченце, което се качва по стълбите с ужасен шум, вечно оставя мрежестата врата против комари отворена и постоянно иска курабийки (и, доколкото познавам госпожа Семпъл, ги е получавал). Явно детската му душа е жадувала за приключения и е бил смел и честен. Жал ми е като си помисля, че е Пендълтън; заслужава нещо по-добро.

Утре започваме да вършеем овеса; очаква се да пристигнат парен двигател и още трима работници.

С прискърбие трябва да ти съобщя, че Бътъркъп (петнистата еднорога крава, майка на Сали) извърши нещо позорно. В петък вечерта се вмъкнала в овощната градина и яла ябълки от дърветата — яла, яла, докато ферментирали в корема ѝ и я ударили в главата. От два дни е мъртво пияна! Пиша самата истина. Чувал ли си някога нещо толкова скандално?

Сър,

Оставам

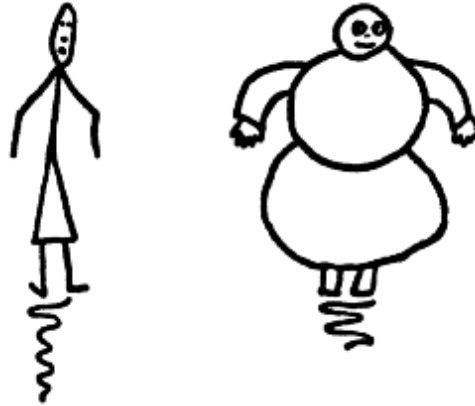
ваше привързано сираче,
Джуди Абът

П. П. Индианци в първата глава и разбойници във втората. Дъхът ми е секнал. Какво ли има в третата? „Червеният ястреб се хвърли от шест метра височина и така срещна кончината си“. Това пише на челната ѝ страница. Не можеш да си представиш колко се забавляват Джуди и Джърви!

15 септември

Скъпи Татко,

Вчера се претеглих на кантара за брашно в смесения магазин на Корнърс. Наддала съм четири кила! Горещо препоръчвам „Лок Уилоу“ като здравословен курорт.

Вечно твоя,

Джуди

25 септември

Скъпи Татко-Дългокрачко,

Ето ме, вече второкурсничка! Пристигнах в петък, след като със съжаление напуснах „Лок Уилоу“, но и доволна отново да съм тук. Наистина е приятно да се завърнеш към нещо познато. В колежа се чувствам у дома и имам усещането, че съм господарка на положението. Дори започвам да смятам, че съм на мястото си в света, сякаш наистина принадлежа към него, а не съм се промъкнала с нечие мълчаливо съгласие.

Не допускам, че разбираш какво искам да кажа. Личност, достатъчно високопоставена, за да бъде попечител, не може да схване чувствата на един обикновен човек, останал безпризорен.

А сега, Татенце, слушай. Кой мислиш са ми съквартирантки? Сали Макбрайд и Джули Рътледж Пендълтън. Наистина. Разполагаме с кабинет и три малки спални — Voila!^[6]

През пролетта Сали и аз решихме, че искаме да сме заедно, но и Джули пожела да остане със Сали — не съм в състояние да си обясня защо, след като никак не си приличат. Пендълтънови обаче по природа

са консервативни и несклонни (чудесна дума!) към промени. Както и да е — ето ни. Помисли само — Джеруша Абът, доскоро в сиропиталището „Джон Грир“, е съквартирантка с издънка на рода Пендълтън. Страната ни наистина е демократична.

Сали се кандидатира за председателка на класа и, освен ако всички признаци лъжат, ще бъде избрана. Атмосферата наоколо гъмжи от интриги — само да видиш какви политически сме! Направо ти казвам, Татенце, че когато ние, жените, получим правата си, вие, мъжете, доста ще трябва да се потрудите, за да запазите вашите. Гласуването е следващата събота, а вечерта ще направим факелно шествие, независимо кой ще спечели.

Записах лекции по химия; доста необичаен предмет. Никога не съм чувала подобни неща. Занимава се с молекули и атоми, но ще съм в състояние да ги обсъждам по-подробно следващия месец.

Записах също аргументация и логика.

Както и история на целия свят.

Също — пиесите на Уилям Шекспир.

Както и френски.

Ако продължавам с това темпо години наред, ще стана доста интелигентна.

Щеше ми се да запиша икономика, а не френски, но не посмях: страхувам се, че ако не бях посочила отново френски, преподавателят нямаше да ме пусне да премина — така стана, че едвам си взех изпита през юни. Но искам да напомня, че подготовката ми в гимназията не беше много солидна.

В класа има едно момиче, което бърби на френски толкова бързо, колкото и на английски. Като дете е била в чужбина с родителите си и е прекарала три години в манастирско училище. Само си представи колко е напреднала в сравнение с нас — неправилните глаголи са ѝ като детска игра. Така ми се ще моите родители да не ме бяха набутали в приют за безпризорни, а във френски манастир. О, не, всъщност — не! Защото тогава нямаше да те познавам. Предпочитам теб пред френския.

До скоро, Татенце. Трябва да се отбия при Хариет Мартин и след като обсъдим въпроса с химията, между другото ще обменим и мисли за нашата бъдеща председателка.

Твоя, потънала в политиката,

Дж. Абът

17 октомври

Скъпи Татко-Дългокрачко,

Да предположим, че плувният басейн в гимнастическия салон е пълен с лимоново желе. Дали човекът, който се опита да плува в него, ще се задържи на повърхността или ще потъне?

Ядохме лимоново желе за десерт, когато възникна въпросът. Обсъждахме го разгорещено в продължение на половин час и все още нямаме отговор. Сали мисли, че може да се плува в него, но аз съм убедена, че и най-добрият плувец на света ще потъне. Не е ли нелепо да се удавиш в лимоново желе?

Два други проблема ангажират вниманието на нашата маса.

1-во. Какви са стаите в осмоъгълна къща? Според някои момичета са правоъгълни, но според мен трябва да са като парче торта. Какви са според теб?

2-ро. Да предположим, че седиш в огромна кухня огледална сфера. Къде престава да се отразява лицето ти и започва да се отразява гърбът ти? Колкото повече обмисляш проблема, толкова по-заплетен става. Виждаш с какви дълбоки философски разсъждения запълваме свободното си време!

Писах ли ти за гласуването? Състоя се преди три седмици, но живеем толкова динамично, че три седмици са древна история. Сали бе избрана, после под звуците на оркестър от четиринадесет инструмента (три хармоники и единадесет гребенчета) направихме факелно шествие с лозунги „Макбрайд завинаги“.

Сега ние от 258-ма стая сме важни персони. Част от славата пада върху Джули и мен. От обществена гледна точка е доста напрегнато да живееш заедно с председателка. Bonne nuit, cher^[7] Татко.

Acceptez mes compliments.

Tres respectueux,

je suis, votre^[8] Джуди

12 ноември

Скъпи Татко-Дългокрачко,

Вчера бихме новачките на баскетбол. Разбира се, че съм доволна, но... Ех, да можехме да бием третокурсничките! Готова съм да съм натъртена и насинена и да лежа цяла седмица в леглото с компрес от лековита билка.

Сали ме покани да прекараме заедно коледната ваканция. Тя живее в Устър, Масачузетс. Не е ли мило от нейна страна? С удоволствие ще отида. Никога през живота си не съм била сред истинско семейство, ако не се брой „Лок Уилоу“, но Семпълови са двама и то възрастни. А къщата на Макбрайдови е пълна с деца (поне две или три), майка, баща, баба и ангорска котка. Наистина комплектувано семейство! Да си приготвиш куфара и да заминеш е много по-забавно отколкото да останеш. Ужасно съм развълнувана от перспективата.

Седмият час — трябва да бягам на репетиция. Участвам в представлението по случай Деня на благодарността. Играя принц в кула с кадифена туника и жълти къдрици. Върховно, нали?

Твоя,

Дж. А.

събота

Искаш ли да видиш как изглеждам? Ето снимка на трите ни — направи я Леонора Фентън.

Светлокосата, която се смее, е Сали; високата, с вирнатия нос, е Джули; а дребничката, с разпилени по лицето коси, е Джуди — в действителност тя е по-хубава, но слънцето блестеше в очите ѝ.

„Стоун Гейт“
Устър, Масачузетс
31 декември

Скъпи Татко-Дългокрачко,

Исках да ти пиша по-рано и да ти благодаря за коледния чек, но животът в къщата на Макбрайдови е толкова поглъщащ, че не мога да намеря две последователни свободни минути, през които да седна на бюрото.

Купих си нова рокля — не че имам нужда от нея, но я пожелах. Коледният ми подарък тази година е от Татко-Дългокрачко; семейството ми изпрати единствено обич.

Прекарвам направо чудесна ваканция при Сали. Тя живее в голяма старовремска тухлена къща, с бяла украса; разположена навътре от улицата — точно като къщите, които разглеждах с любопитство докато бях в дома „Джон Грир“ и се чудех какви хора живеят там. Не допусках, че някога ще надникна вътре със собствените си очи — но ето ме! Всичко е толкова удобно, спокойно и по домашному; разхождам се от стая в стая и се люблювам на обстановката.

Къщата е идеална за отглеждане на деца: засенчени кътчета за игра на криеница, открити камини за пукане на пуканки, таванско помещение, из което да палуваш в дъждовните дни, стълбища с плъзгави перила, чийто край си е направо място за сядане, както и огромна слънчева кухня със симпатична, дебела, приветлива готвачка — тя живее със семейството от тринадесет години и винаги заделя парче тесто, което децата да изпекат. Самият вид на подобна къща те кара да мечтаеш отново да си дете.

А що се отнася до семейството — никога не съм си представяла, че е толкова хубаво нещо! Сали има баща, майка, баба, най-сладкото тригодишно сестриче — цялото в къдрици, среден брат, който вечно забравя да си изтрие обувките и голям, привлекателен брат на име Джими, третокурсник в Принстън.

По време на ядене е доста забавно — всички се смеят, шегуват, говорят едновременно и не е нужно да казваме молитва, преди да започнем. Истинско облекчение е да не се налага да благодариш на някого за всеки залък. (Признавам, че звуча богохулно, но и ти щеше да си такъв, ако по задължение си изрекъл толкова благодарности, колкото мен).

Толкова много неща предприехме, че не знам от къде да започна. Господин Макбрайд е собственик на фабрика и на Бъдни вечер направи елха за децата на работниците. Дългата зала за опаковане беше украсена със зелени клонки и елхови венци. Джими Макбрайд беше Дядо Коледа, а Сали и аз му помагахме да раздаде подаръците.

Бога ми, Татенце, беше страхотно усещане! Чувствах се великодушна като попечител в дома „Джон Грир“. Дори целунах едно сладко, лепкаво момченце — но май никого не погалих по главата!

А два дни след Коледа за мен организираха танци в дома си.

Беше първият истински бал, на който присъствам; колежът, където танцуваме с момичета, не се брои. Бях в нова бяла вечерна рокля (твоят коледен подарък — много благодарности), дълги бели ръкавици и бели атлазени пантофки. Единствената сянка върху съвършеното ми, пълно, абсолютно щастие бе фактът, че госпожа Липет не можа да зърне как с Джими Макбрайд повеждам котилйона^[9]. Моля те разкажи й го следващия път, когато посетиш „Дж. Г.“.

Вечно твоя,

Джуди Абът

П. П. Татенце, ужасно разочарован ли ще бъдеш, ако в крайна сметка не стана велика писателка, а само обикновено момиче?

6:30 събота

Скъпи Татко,

Днес тръгнахме пеша към града, но, боже, само как ни валя! Обичам зимата да си е зима и да вали сняг, а не дъжд.

Важният чичо на Джули отново се отби днес следобед и донесе двукилограмова кутия шоколадови бонбони. Виждаш ли — има предимства да си съквартирантка на Джули.

Нашият невинен брътвеж явно го забавляваше, защото съзнателно пропусна един влак и остана да пием чай в кабинета. Но какви големи затруднения срещнахме докато получим разрешение... С бащите и дядовците е доста трудно, а с чичовците е още по-сложно; да не говорим за братята и братовчедите — с тях е почти невъзможно. Джули трябваше да се закълне пред нотариус, че ѝ е чичо и да представи удостоверение от областния чиновник. (Не намираш ли, че доста съм напреднала в правото?). Но ако деканът случайно бе зърнал колко млад и привлекателен е чичо Джърви, съмнявам се, че дори след всичко това щяхме да пием чай.

Както и да е, пихме го и ядохме сандвичи с швейцарско сирене върху черен хляб. Той помогна да ги направим, а после изяде четири. Разказах му, че миналото лято съм била в „Лок Уилоу“; прекарахме възхитително, клюкарствайки за семейство Семпъл, конете, кравите и кокошките. Конете, които той помни, са умрели, с изключение на Гроувър. По време на последното му посещение Гроувър е бил току-що родено жребче, а сега горкият Гроув вече е толкова стар, че може само да куцука из пасбището.

Попита дали все още на най-долния рафт в килера държат понички в жълто гърне, похлупено със синя чиния — и е точно така! Искаше да знае дали под купчината камъни в нощното пасбище още има леговище на мармот — и то е там! Това лято Амаси улови голям, дебел сив мармот — двадесет и петия правнук на онзи, който мастер Джърви е уловил като момче.

Наричах го „мастер Джърви“ в лицето, но той не се засегна. Джули разправя, че никога не го е виждала толкова приветлив; обикновено бил доста начумерен. Но Джули е лишена от всякакъв такт; а открих, че мъжете го изискват в огромно количество. Те мъркат, ако ги подхванеш както трябва и плюят, ако не успееш. (Метафората не е много елегантна. Но е образна).

Четем „Дневникът“ на Мари Башкирцев^[10]. Не е ли удивително? Чуй: „Снощи бях обхваната от пристъп на отчаяние, намерило израз в стенания и накрая това ме принуди да метна часовника от трапезарията в морето“.

Кара ме да се чувствам добре, че не съм гений. Сигурно подобно присъствие е доста отегчително за околните и ужасно разрушително за мебелите.

Боже! Как продължава да вали. Довечера ще трябва да плуваме до параклиса.

Вечно твоя,

Джуди

20 ян.

Скъпи Татко-Дългокрачко,

Имал ли си някога сладко момиченце, което са откраднали от люлката като невръстно пеленаче?

Може би това съм аз? Такава щеше да е развързката, ако бяхме герои от роман, нали?

Наистина е ужасно странно да не знаеш кой си — има нещо вълнуващо и романтично. Вероятностите са толкова много. Нищо чудно да не съм американка; доста хора не са. Може да съм пряк потомък на древните римляни или дъщеря на викинг; защо не дете на руски изгнаник и да е по-редно да съм в сибирски затвор, или може би съм циганка... Според мен сигурно съм. Аз съм скитница по дух, макар досега да са ми липсвали случаи да се отдам на влечението си.

Знаеш ли онзи скандален случай в моя живот — когато избягах от приюта, защото ме наказаха заради кражба на курабийки? Записано е в досието ми и всеки попечител има възможност да го прочете. Но, Татенце, какво друго очакваш? Напъхваш в килера гладно, деветгодишно момиченце да лъска ножове, а до лакътя ѝ оставяш кутия с курабийки; после внезапно надникваш — е, нима не очакваш да я видиш посипана с трохи? Тогава я хващаш за ръката, разтърсваш я, дърпаш ѝ ушите и я караш да стане от масата точно когато пристига пудингът като обясняваш на останалите деца, че е крадла: не би ли очаквал да избяга?

Отдалечих се само на шест километра. Хванаха ме и ме върнаха; и всеки ден, в продължение на цяла седмица, докато децата бяха в междучасие, ме връзваха за един прът в задния двор като непослушно кутре.

О, боже! Звънецът за молитва. Следва комитетско събрание. Съжалявам, защото този път възнамерявах да ти напиша изключително забавно писмо.

Auf Wiedersehen^[11],
Cher^[12] Татко.

Джуди

П. П. Едно нещо поне е абсолютно сигурно. Не съм китайка.

4 февруари

Скъпи Татко-Дългокрачко,

Джими Макбрайд ми изпрати флаг на Принстън, голям колкото стената на стаята; много съм му благодарна, че не ме е забравил, но нямам представа какво да го правя. Сали и Джули няма да ми позволят да го окача; тази година нашата стая е решена в червено. Представяш ли си какво ще се получи, ако добавя оранжево и черно? А е от толкова приятен, топъл, плътен плат, че ме е яд да не го използвам. Дали ще бъде крайно нередно, ако си ушия хавлия? Старата ми се сви, след като я изпрах.

Напоследък все пропускам да ти съобщя какво изучаваме, но макар от писмата ми да не личи, времето ми е запълнено изключително с учене. Зашеметяващо е да се образоваш в пет клона на науката едновременно.

„Проверка на истинската ерудиция — казва преподавателят по химия, — е прилежната страст към подробностите“.

„Внимавайте да не държите очите си приковани към детайлите — твърди преподавателят по история. — Отдалечете се на достатъчно разстояние, за да добиете представа за цялото“.

Схващаш ли колко съобразителност се изисква, за да следим как духа вятърът между химията и историята? Предпочитам историческия подход. Ако изтърся, че Уилям Завоевателя е дошъл в 1492, а Колумб е открил Америка в 1100 или 1066, или когато там е било, това е просто подробност и преподавателят я отминава. При уроците по история съществува чувство за сигурност и спокойствие, което напълно липсва в часовете по химия.

Звънецът в шест... Налага се да отида в лабораторията и да се позанимая с киселини, соли и основи. Изгорих предпазната си престилка със солна киселина; дупката е голяма колкото чиния. Ако теорията е вярна, следва да мога да я неутрализирам с хубав, силен амоняк, нали?

Изпитите са следващата седмица, но кой се страхува!

Вечно твоя,

Джуди

5 март

Скъпи Татко-Дългокрачко,

Духа мартенски вятър, по небето се движат тежки черни облаци. В дърветата враните вдигат ужасна врява! Какъв опияняващ, ободряващ, зовящ крясък. Искат ти се да затвориш учебниците и да поемеш към хълмовете, за да се състезаваш с вятъра.

Миналата събота организирахме преследване на подвижна мишена през осемкилометрова пресечена местност. „Лисицата“ (състояща се от три момичета с около кило конфети) тръгна половин час преди двадесет и седемте ловци. Аз бях една от двадесет и седемте; осем отпаднаха по пътя; завършихме деветнадесет. Дирята водеше през хълм, през царевична нива и тресавище, където трябваше да скачаме леко от туфа на туфа. Разбира се, половината от нас затънаха до глезените. Непрекъснато губехме дирята и в тресавището се забавихме двадесет и пет минути. Следата продължаваше по горист хълм и така стигнахме до плевня с едно прозорче! Портите на плевнята бяха здраво залостени, а прозорчето — високо и твърде мъничко. Смятам, че това е нечестно, а ти?

Само че ние не минахме през него, а заобиколихме плевнята и хванахме дирята при ниския покрив на бараката до оградата. „Лисицата“ си въобразяваше, че ни е заблудила, но ние я праметнахме. После цели три километра цепихме направо през тревисти хълмове, където бе доста трудно да следим дирята, защото конфетите оредяха. Според правилата те могат да са най-много през два метра, но това бяха най-дългите два метра, които съм виждала. Накрая, след двучасов усилен ход, сгащихме Кума Лиса в кухнята на „Кристъл Спринг“ (това е фермата, където момичетата ходят с шейни или каручки да хапнат кокошки и вафли за вечеря) и открихме трите лисици спокойно да пият мляко и да нагъват мед с бисквити. Не очаквали, че ще стигнем толкова далеч; смятали, че ще заседнем на прозорчето в плевнята.

И двата отбора настояваха, че са победители. Според мен спечелихме ние, нали? Защото ги заловихме, преди да са се върнали в колежа. Както и да е. Ние деветнадесетте накацахме като скакалци по мебелите и шумно настоявахме да получим мед. Нямахме достатъчно за всички, но госпожа Кристъл Спринг (така я наричаме галено, иначе се казва Джонсън) изнесе буркан със сладко от ягоди, кана кленов сироп, правен миналата седмица, и три самуна черен хляб.

В колежа се върнахме едва към шест и половина — с тридесет минути закъснение за вечеря — и нахлухме в трапезарията, без да се

преобличаме и със съвсем неразвален апетит! А после прескочихме вечерната молитва; състоянието на обувките ни беше достатъчно извинение.

Така и не ти писах за изпитите. Взех всичките с огромна лекота — разбрах тайната и никога повече няма да ме късат. Няма да успея обаче да завърша с медал заради проклетата латинска литература и геометрията в първи курс, но не ми пука. „Кой го е еня, щом си ти честит“. (Това е цитат. Чета английска класика.)

Като споменах за класика — ти чел ли си „Хамлет“? Ако не си, веднага го направи. Напълно първокласен е. Цял живот съм слушала за Шекспир, но нямах представа, че наистина пише толкова добре; все подозирах, че славата му е преувеличена.

Имам чудесна игра — измислих я много отдавна, когато се научих да чета. Вечер се приспивам като си представям, че съм главният герой от книгата, която чета в момента.

Сега съм Офелия... При това толкова разумна Офелия! През цялото време забавлявам Хамлет и го обсипвам с внимание или пък го гълча и го карам да си върже шалче около врата, ако е настинал. Напълно го излекувах от меланхолията. Кралят и кралицата са мъртви — загинаха при нещастен случай в открито море, та нямаше нужда от погребение; така Хамлет и аз ръководим Дания без никакви пречки. Нещата в кралството вървят великолепно. Той се грижи за управлението, а аз отговарям за благотворителността. Току-що основах няколко първокласни сиропиталища. Ако ти или някой друг от попечителите желаете да ги посетите, с удоволствие ще ви приема. Мисля, че ще ти хрумнат редица добри идеи.

Аз оставам, сър,
Ваша най-снизходителна,

Офелия
Кралица датска

24 март
може би 25

Скъпи Татко-Дългокрачко,

Не вярвам, че ще отида в рая — тук ми се случват толкова много и хубави неща, че няма да е честно, ако и след това продължи така. Чакай да ти разкажа какво стана.

Джеруша Абът спечели годишния конкурс за разказ (награда двадесет и пет долара), на „Месечник“. А е едва второкурсничка! Участничките са предимно четвъртокурснички. Когато видях името си, просто не повярвах, че е истина. Може би въпреки всичко ще стана писателка. Ще ми се госпожа Липет да не ми е дала такова глупаво име — съвсем е женско, нали?

Избраха ме да участвам и в пролетното представление на „Както ви се харесва“ на открито. Ще играя Целия, братовчедката на Розалинда.

И последно: Джули, Сали и аз отиваме в Ню Йорк следващия петък, за да направим малко пролетни покупки, ще останем да спим там, а на следващия ден ще ходим на театър с мастер Джърви. Той ни покани. Джули ще отседне при семейството си, а Сали и аз — в хотел „Марта Уошингтън“. Чувал ли си някога нещо по-вълнуващо?

Никога през живота си не съм била в хотел, нито на театър — освен веднъж, когато на един фестивал на католическата църква поканиха сирачетата, но не беше истинско представление, затова не го броя.

А какво мислиш, че ще гледаме? „Хамлет“. Представяш ли си? Изучавахме го четири седмици в часовете за Шекспир и го знам наизуст.

Толкова съм развълнувана от всичко, което предстои, че почти не успявам да спя.

До скоро, Татко.

Светът е доста забавно място.

Вечно твоя,

Джуди

П. П. Току-що погледнах календара. 28 март е.

Друг послепис.

Днес видях трамваен кондуктор с едно кафяво и едно синьо око. Не смяташ ли, че е чудесен образ на негодник от криминален роман?

7 април

Скъпи Татко-Дългокрачко,

Господи! Колко огромен е Ню Йорк! Устър въобще не може да се мери с него. Да не искаш да кажеш, че наистина живееш в цялата тази какофония? Мисля, че месеци няма да ми стигнат, за да се възстановя

от втрещяващото въздействие на двата дни прекарани там. Не съм в състояние дори да започна да ти изброявам всички удивителни неща, които видях; но предполагам, че са ти познати, след като живееш там.

Колко е забавно по улиците! А хората? И магазините? Никога не съм виждала толкова прекрасни неща, колкото видях по витрините. Ще ти се да посветиш живота си на това да носиш дрехи.

Сали, Джули и аз пазарувахме в събота сутринта. Джули влезе в най-възхитителното място, което някога съм виждала: бели и златни стени, сини килими, сини копринени завеси, както и позлатени столове. Една изключително красива руса дама с дълга черна копринена рокля с шлейф ни посрещна приветливо усмихната. Реших, че правим светско посещение и се готвех да подам ръка, но се оказа, че просто ще купуваме шапки — поне Джули. Седна пред куп огледала, пробва цяла дузина — една от друга по-хубави — и купи двете най-красиви.

Каква по-голяма наслада от тази да седиш пред огледалото и да си купиш харесаната шапка, без да трябва първо да се съобразиш с цената! Татенце, няма никакво съмнение, че Ню Йорк бързо би развалил чудесния стоически характер, който домът „Джон Грир“ така търпеливо е изграждал.

След като приключихме с пазаруването, се срещнахме с мастер Джърви в „Шери“. Предполагам, че си бил в „Шери“? Представи си го и си спомни трапезарията на дома „Джон Грир“ — покритите с мушам маси, съдове от бял фаянс, които е изключено да счупиш, ножовете и вилиците с дървените дръжки и се опитай да разбереш как се чувствах!

Ядох рибата с неподходящ прибор, но сервитьорът много мило ми донесе втори, така че никой не забеляза.

След обяда отидохме на театър — беше зашеметяващо, възхитително, невероятно — сънувам го всяка вечер.

Шекспир е прекрасен!

„Хамлет“ е много по-хубав на сцената, отколкото когато му правим разбор в час; и преди много го ценях, но сега — о, боже!

Мисля, че предпочитам да стана актриса, а не писателка, ако не възразяваш. Би ли се съгласил да напусна колежа и да постъпя в театрално училище? Ще ти изпращам билети за ложа за всички мои представления и ще ти се усмихвам от сцената, зад прожекторите. Само, моля те, носи червена роза в бутониерата, та със сигурност да се

усмихна, на когото трябва. Би било страшно конфузно, ако спра погледа си на някой друг.

Върнахме се късно в събота; вечеряхме във влака — на масички с розови лампи, а сервитьорите бяха негри. Не подозирах, че във влаковете поднасят храна и по невнимание го споменавах.

— Къде, за бога, си расла? — обърна се Джули към мен.

— На село — отвърнах плахо аз на Джули.

— И никога ли не си пътувала? — тя, отново към мен.

— Не, докато не постъпих в колежа, а той е само на двеста и петдесет километра и по пътя не ядохме — обясних аз.

Тя започна да проявява интерес към мен, защото изтърсвам доста странни неща. Страшно се старая да не го правя, но те просто сами изскачат, когато съм изненадана — а аз съм изненадана почти през цялото време. Главозамайващо е, Татко, да прекараш осемнадесет години в дома „Джон Грир“, а след това изведнъж да те захвърлят в живота.

Но започвам да се приспособявам. Вече не правя ужасни грешки, както някога; и не се чувствам неловко сред момичетата. Преди направо не знаех къде да се дяна от смущение, ако някоя ме погледнеше. Имах чувството, че през измамните ми нови дрехи направо прониква с поглед до карираното ми американце облекло от детството ми. Но американът вече не ме безпокои. Нов ден, нов късмет.

Забравих да ти кажа за цветята. Мастер Джърви подари на всяка от нас по един голям букет виолетки и момини сълзи. Нали е много мило от негова страна? Досега не зачитах много мъжете — като имах предвид попечителите — но съм на път да променя мнението си.

Единадесет страници — това се казва писмо! Не губи кураж, ще спра.

Вечно твоя,

Джуди

10 април

Драги господин Богаташ,

Ето вашия чек за петдесет долара. Много благодаря, но не смятам, че е редно да го задържа. Отпусканите месечни пари са достатъчни, за да си позволя да купя всички шапки, от които имам нужда. Съжалявам, че писах всички онези глупости за галантерийния

магазин. Направих го просто защото дотогава не бях виждала подобно нещо.

Но не съм просила! И бих предпочела да не приемам повече благотворителност, отколкото се налага.

Искрено ваша,

Джеруша Абът

11 април

Скъпи Татко,

Ще ми простиш ли за вчерашното писмо? След като го пуснах, съжалих и опитах да си го върна, но проклетият пощенски чиновник отказа да ми го даде.

Сега е посред нощ; от часове съм будна и разсъждавам върху това какъв червей съм — какъв Червей-с-Хиляда-Крака — а това е най-голямата обида, която знам! Внимателно затворих вратата към кабинета, за да не събудя Джули и Сали и, седнала в леглото, ти пиша на лист от тетрадката по история.

Искам просто да ти кажа как съжалявам, че реагирах толкова невъзпитано на чека ти. Знам, че го правиш от добро и си мисля колко симпатичен стар човек си като си даваш толкова труд за нещо толкова глупаво като някаква си шапка. Би трябвало да откажа много по-деликатно.

Но при всички случаи беше наложително да го върна. При мен е по-различно отколкото при другите момичета. За тях е съвсем естествено да получават разни неща. Те имат бащи, братя, лели и чичовци; а мен не ме свързват подобни връзки с никого. Е, обичам да си фантазирам, че ми принадлежиш — но само колкото да се забавлявам с тази мисъл — а иначе разбира се знам, че не е така. Всъщност съм сама — с гръб към стената се боря със света; и когато се замисля за това, дъхът ми секва. Гледам да го изхвърля от съзнанието си. Но, Татенце, как не разбираш? Не съм в състояние да приема повече пари от необходимото, защото един ден искам да ги върна и дори когато стана, както възнамерявам, велика писателка, не бих могла да посрещна такъв непостижимо чудовищен заем.

Харесвам хубави шапки и вещи, но за да ги купувам сега редно ли е да ипотекирам бъдещето си?

Нали ще ми простиш грубостта? Имам ужасния навик щом ми хрумне нещо да пиша импулсивно; изпращам писмото, а после не мога да си го върна. Макар понякога да изглеждам неразумна или непризнателна, всъщност не е така. Дълбоко в сърцето си храня благодарност към теб за живота, свободата и независимостта, които ми осигури. Детството ми бе дълъг мрачен период на постоянен бунт, а сега всеки миг от деня съм толкова щастлива — просто не мога да повярвам, че е истина. Чувствам се като героиня от приказките.

Вече е два и четвърт. Ще се промъкна на пръсти до пощенската кутия и ще пратя писмото още сега. Ще го получиш със следващата поща, веднага след първото; така няма да имаш много време да мислиш лошо за мен.

Лека нощ, Татенце.

Обичам те както винаги.

Джуди

4 май

Скъпи Татко-Дългокрачко,

Миналата събота беше спортният празник на колежа. Провежда се на открито — едно изключително грандиозно събитие. Започва с парад на курсовете. Всички бяхме облечени в бял лен: четвъртокурсничките носеха синьо-златни японски чадърчета, третокурсничките — бели и жълти знаменца, а нашата група — тъмночервени балони; голяма прелест, тъй като непрекъснато се изплъзваха и политаха. Новачките се познаваха по зелените хартиени шапки с дълги ленти. Участва и нает от града оркестър в сини униформи. Освен това цяла дузина смешници, облечени като клоуни от цирка, забавляваха зрителите между отделните състезания.

Джули се маскира като дебел селянин с леко връхно палто, мустаци и раздърпан чадър. Високата и слаба Патси Мориарти (всъщност тя се казва Патриша. Чувал ли си някога подобно име? Дори на госпожа Липет не може да ѝ хрумне!) изобразяваше съпругата на Джули, с невероятно зелено боне килнато над едното ухо. Докато преминаваха по цялата дължина на двора, ги следваха вълни от смях. Джули се справи изключително добре с ролята си. Никога не съм предполагала, че някой от рода Пендълтън притежава такъв комедиен

дух — извинявам се на мастер Джърви; но него не го смятам за истински Пендълтън, както теб не те смятам за истински попечител.

Сали и аз не минахме с парада, защото участвахме в състезанията. И какво мислиш? И двете спечелихме. Поне в някои от дисциплините. Опитвахме в скока на дължина и загубихме; но Сали беше първа при овчарския скок (два метра и осемдесет сантиметра), а аз спечелих надбягването на четиридесет и пет метра (осем секунди).

Накрая здравата се запъхтах, но беше много приятно, защото цялата група размахваше балони и скандираше:

— Какво ще кажете за Джуди Абът?

— Бива си я!

— Кой го бива?

— Джуди Абът!

Това, Татко, е истинска слава. После изприпках до съблекалнята: там ме разтриха със спирт и ми дадоха да смуча лимон. Виждаш — действаме съвсем професионално. За групата ти е много хубаво да спечели в някоя дисциплина, защото който курс има най-много победители, получава атлетическата купа за годината. Този път я взеха четвъртокурсничките със седем спечелени дисциплини. Атлетическата асоциация даде вечеря в гимнастическия салон за всички победители. Ядохме пържени раци и шоколадов сладолед във формата на баскетболни топки.

Снощи стоях будна до късно и четох „Джейн Еър“. Татко, достатъчно възрастен ли си да помниш какво е било преди шестдесет години? Ако е така — хората наистина ли са говорили по този начин?

Високомерната лейди Бланш казва на прислужника: „Спри брътвежа си, момче, и изпълни заръката ми!“. Господин Рочестър говори за металносивия покрив, а има предвид небето; ами лудата жена, която се смее като хиена, пали завесите на леглото, разкъсва сватбени

воали и хапе — това е най-чиста мелодрама, но въпреки това продължаваш да четеш, четеш, четеш. Не мога да разбера как момиче е написало подобна книга; особено такава, което е израсло в съседство с гробище. Има нещо в сестрите Бронте, което ме омайва. Книгите им, живота им, духа им. Откъде са го черпили? Като четях за неприятностите на малката Джейн в благотворителното училище толкова се ядосах, че излязох да се поразходя. Разбирах напълно как се е чувствала. Като познавам госпожа Липет, мога да си представя господин Брокълхърст.

Не се възмущавай, Татко. Нямам предвид, че домът „Джон Грир“ е като института „Ловуд“. Имахме какво да ядем, какво да облечем, иммахме и достатъчно вода, за да се мием и котел в мазето. Но е налице ужасна прилика. Нашият живот беше абсолютно монотонен, без събития. Никога нищо хубаво не се случваше, като изключим сладоледа в неделя, но дори и това беше нещо неизменно. През всичките осемнадесет години, прекарани там, имаше само едно приключение — когато пламна бараката за дърва. Трябваше да станем посред нощ и да се облечем, за да сме готови, в случай че и сградата пламне. Но тя не пламна и ние отново си легнахме.

Всеки обича по малко изненади; това е съвсем естествен човешки копнеж. Но аз никога не съм имала изненада до момента, когато госпожа Липет ме извика в кабинета, за да ми съобщи, че господин Джон Смит ме изпраща в колеж. Но и тогава тя натроши новината на толкова дребно, че само ме смути.

Знаеш ли, Татко, според мен най-необходимото качество за всеки човек е въображението. То помага на хората да се поставят на мястото на другите. Прави ги добри, отзивчиви и разбиращи. То трябва да се култивира у децата. А домът „Джон Грир“ моментално заличаваше и най-беглия проблясък още в зародиш. Насърчаваше се единствено чувството за отговорност. Ако питаш мен, децата не бива да знаят дори значението на думата; тя е отблъскваща, противна. Те би трябвало да правят всичко от любов.

Почакай само да видиш сиропиталището, на което аз ще бъда директор! Това е любимото ми занимание вечер, преди да заспя. Обмислям всичко до последната подробност — храната, облеклото, образованието, забавленията и наказанията — защото дори моите превъзходни сирачета понякога ще са палави.

Но както и да е — те ще са щастливи. Според мен всеки, независимо какви грижи ще го налегнат, когато порасне, трябва да има щастливо детство, за което да си спомня. И ако някога аз самата имам деца, независимо какви нещастия могат да ме сполетят, няма да допусна те да имат каквито и да е грижи докато не пораснат.

(Ето го звънецът на параклиса — ще довърша писмото друг път).

четвъртък

Днес следобед се върнах от лабораторията и заварих на масичката за чай катеричка, която си похапваше от бадемите. Такива са посетителите ни сега, когато навън стана топло и прозорецът стои отворен.

събота сутрин

Вероятно си мислиш, че щом вчера беше петък, а днес нямаме часове, съм прекарала хубава, спокойна вечер, потънала в четене на томове на Стивънсън, които купих с парите от наградата? Ако е така, то ти никога не си посещавал колеж за момичета, скъпи Татко. Шест приятелки се отбиха да правим шоколадови бонбони и преди да се бяха втвърдили, едната ги изпусна в средата на най-хубавия ни килим. Никога няма да успеем да почистим петното.

Напоследък не съм споменавала за лекциите; продължаваме да ги слушаме всеки ден. Но все пак е някакво облекчение да ги изоставиш и да поразсъждаваш за живота въобще — дискусиите, които ние двамата

с теб водим, са доста едностранчиви, но виновен си ти. Ще бъдеш добре дошъл да се обадиш по всяко време, щом решиш.

Пиша това писмо от три дни и се опасявам, че vous etes bien^[13] отегчен.

Доскоро, симпатичен господин Мъж,

Джуди

Господин Татко-Дългокрачко Смит,

Сър, след като приключих с изучаването на аргументацията и с науката за разделянето на дадена теза на глави, реших да възприема следния модел за писане на писма. В него се съдържат всички необходими факти, но без излишно многословие.

I. Тази седмица имахме писмени изпити по:

A. Химия.

B. История.

II. Строи се ново спално помещение.

A. Използваните материали са:

a) червени тухли.

b) сив камък.

B. Капацитетът му ще бъде:

a) един декан, пет преподаватели.

b) двеста момичета.

в) един иконом, три готвача, двадесет сервитьорки, двадесет камериерки.

III. За десерт тази вечер ядохме подсладена извара с каймак.

IV. Пиша самостоятелна тема относно източниците за пиесите на Шекспир.

V. Лу Макмахан се подхлъзна и падна днес следобед по време на баскетбола и:

A. Размести рамото си.

B. Натърти коляното си.

VI. Имам нова шапка, украсена със:

A. Синя кадифена панделка.

B. Две сини пера.

B. Три червени помпона.

VII. Часът е девет и половина.

VIII. Лека нощ.

Джуди

2 юни

Скъпи Татко-Дългокрачко,

Никога няма да познаеш какво хубаво нещо се случи.

Макбрайдови ме поканиха да прекарам лятото в тяхната вила в Адирондакс! Членуват в някакъв клуб, разположен на прекрасно малко езеро на сред гората. Отделните членове разполагат с дървени къщурки, разпръснати между дърветата, карат кану в езерото, правят дълги разходки по пътеките до другите лагери и веднъж седмично в сградата на клуба се организират танци — приятел на Джими Макбрайд от колежа ще гостува през част от лятото, така че, виждаш, ще има достатъчно мъже, с които да се танцува.

Не е ли мило от страна на госпожа Макбрайд да ме покани? Излиза, че ме е харесала, когато бях у тях за Коледа.

Моля те извини ме, че съм толкова кратка; това не е истинско писмо; само ти съобщавам, че съм пласирана за лятото.

Твоя,

в много добро разположение на духа,

Джуди

5 юни

Скъпи Татко-Дългокрачко,

Току-що получих писмо от твоя секретар, в което ми казва, че господин Смит предпочита да не приемам поканата на госпожа Макбрайд, а да отида в „Лок Уилоу“, както миналата година.

Защо, защо, защо, Татко?

Ти не разбираш. Госпожа Макбрайд наистина искрено ме кани. Въобще няма да им се пречкам. Дори ще съм им в помощ. Те не държат голяма прислуга, така че Сали и аз ще извършваме различни полезни дейности. Това е чудесна възможност да се науча да поддържам домакинство. Всяка жена трябва да го владее, а аз знам само как да поддържам приют.

В лагера няма момичета на нашата възраст и госпожа Макбрайд ме иска за другарче на Сали. Двете заедно възнамеряваме да се отдадем

на четене. Ще отметнем цялата задължителна литература по английски и социология за догодина. Преподавателката каза, че ще е много по-добре, ако свършим с това през лятото; а толкова по-лесно се помни, ако сме двете и го обсъждаме.

Само да живееш в една къща с майката на Сали е вече образование. Тя е най-интересната, забавна, дружелюбна, чаровна жена на света; знае всичко. Помисли си само колко лета съм прекарала с госпожа Липет и как добре ще ми се отрази контрастът. Не трябва да се безпокоиш, че ще ги притесня, защото къщата им е като от ластик. Ако се струпат много гости, просто осейват гората наоколо с палатки и изпращат момчетата да спят навън. Ще бъде хубаво, здравословно лятно прекарване на чист въздух всяка минута. Джими Макбрайд ще ме учи да яздя, да карам кану, да стрелям и... О, различни неща, които е редно да знам. Ще бъде забавно, весело, безгрижно прекарано лято, каквото никога не съм преживявала. Според мен всяко момиче го заслужава поне веднъж през живота си. Разбира се ще направя точно каквото кажеш, но те моля, моля те пусни ме да отида, Татко. Никога не съм желала нещо по-силно.

Не бъдещата велика писателка Джеруша Абът ти пише, а Джуди — момичето.

9 юни

Господин Джон Смит,

Сър, получих вашето писмо от 7-ми т.м. В съответствие с инструкциите, дадени чрез вашия секретар, следващия петък заминавам да прекарам лятото във фермата „Лок Уилоу“.

Надявам се да си остана все

Джеруша Абът

Фермата „Лок Уилоу“

трети август

Скъпи Татко-Дългокрачко,

Почти два месеца не съм ти писала; знам, че не е хубаво от моя страна, но това лято не те обичах много-много — виждаш, че съм откровена!

Не можеш да си представиш с какво разочарование се отказах от гостуването при Макбрайдови. Разбира се, наясно съм, че си мой настойник и че трябва да приемам решенията ти по всички въпроси, но не схванах причината. Беше толкова очевидно, че е най-доброто, което можеше да ми се случи. Ако аз бях Татко, а ти беше Джуди, щях да кажа: „Бог да те благослови, дете; заминавай и прекарай добре; запознай се с много нови хора и научи много нови неща; живей на чист въздух и натрупай сили, здраве и отмора за предстоящата тежка работа през годината“.

Но не! Само кратка бележка от секретаря ти, с която ми се нарежда да отида в „Лок Уилоу“.

Моите чувства са наранени от равнодушието на твоите заповеди. Все ми се струва, че ако изпитваш към мен поне най-слабо подобие на това, което аз изпитвам към теб, понякога щеше да ми изпращаш лично написани бележки, вместо отвратителните, напечатани на машина съобщения от секретаря ти. Ако получа и най-дребния знак, че те е грижа за мен, ще направя всичко на света, за да ти се понравя.

Знам, че трябва да пиша хубави, дълги, подробни писма, без да чакам отговор. Ти спазваш своята част от сделката — аз се образувам. Предполагам, мислиш, че аз не изпълнявам своя дял.

Но, Татко, уговорката е много жестока. Наистина. Ужасно самотна съм. Ти си единственият човек, за когото ме е грижа, а си толкова неясен. Просто един измислен мъж, когото съм сътворила. Вероятно в действителност ти ни най-малко не приличаш на измисления от мен. Веднъж, когато лежах болна в лазарета, ми изпрати бележка и сега, когато се почувствам ужасно забравена, вадя картичката и я препрочитам.

Но аз като че ли въобще не ти казвам това, с което започнах, а то е:

Въпреки че продължавам да съм обидена, защото е доста унижително едно своеволно, властно, неразумно, всемогъщо и невидимо провидение да те подмята, все пак, ако човек е бил толкова добър, щедър и грижовен както ти към мен досега, предполагам има право да бъде своеволен, властен, нера разумен и невидим като провидението, щом желае; и така — ще ти простя и отново ще съм весела. Но продължавам да не се радвам на Салините писма, в които ми разказва колко хубаво прекарват в лагера.

Както и да е — да забравим миналото и да започнем отначало.

Това лято писах ли, писах; завърших четири разказа и ги разпратих до четири различни списания. Така че виждаш — опитвам се да стана писателка. Направих си нещо като работно място на тавана, където е играл мастер Джърви през дъждовните дни. Кътчето е в прохладен, проветлив ъгъл с две капандури, засенчени от клонесто дърво, където има хралупа на семейство рижи катерички.

Ще напиша по-хубаво писмо след няколко дни и ще ти разкажа новините от фермата.

Имаме нужда от дъжд.

Както винаги твоя,

Джуди

10 август

Господин Татко-Дългокрачко,

Сър, обръщам се към теб от второто разклонение на върбата до езерцето на пасбището. Отдолу квака жаба, отгоре пее щурец, а нагоре-надолу по дънера се движат две ситни бръмбарчета. Тук съм от час; разклонението е доста удобно, особено след като се тапицира с две възглавници. Донесох си писалка и подложка с надеждата да напиша безсмъртен разказ, но героинята ми създава ужасни главоболия — не мога да я накарам да се държи както искам; затова я зарязах за момент и пиша на теб. (Кое то не е голяма утеха, защото и теб не мога да накарам да се държиш както ми се ще.)

Ако си в онзи ужасен Ню Йорк, бих искала да мога да ти изпратя част от тази чудесна, проветрива, огряна от слънцето гледка. След едноседмичен дъжд наоколо е рай.

Като стана дума за рая — спомняш ли си господин Келог, за когото ти разказах миналото лято? — свещеникът на малката бяла църква в Корнърс. Е, бедната душица е починал през зимата от пневмония. Ходих пет-шест пъти да слушам проповедите му и доста добре се запознах с теологията му. Той до края вярваше точно в същите неща, както и в началото. Струва ми се, че човек, който мисли еднакво в продължение на четиридесет и седем години без нито веднъж да промени дори едно-единствено схващане, трябва да се държи на лавица като рядък екземпляр. Надявам се, че сега се радва на арфата и златната си корона; толкова беше сигурен, че ще ги получи! На негово място

дойде нов, много напредничав млад мъж. Паството е настроено доста подозрително; особено фракцията на църковния настоятел Къмингс. Изглежда предстои ужасен разкол в църквата. Ние, в областта, не си падаме много по новости в религията.

През седмицата, когато валя, седях на тавана и четох в захлас — предимно Стивънсън. Той самият е по-забавен от героите си; смее да твърдя, че се е правил на такъв герой, за да се хареса на биографите си. Не смяташ ли, че е било страхотно от негова страна да похарчи всичките десет хиляди долара, оставени от баща му, за яхта и да замине на плаване из Южните морета? Живял е както си е искал — живот, пълен с приключения. Ако моят баща ми беше оставил десет хиляди долара, щях да направя същото. Мисълта за Вайлима ме побърква. Мечтая да видя Тропиците. Мечтая да видя целия свят. Някой ден ще го направя — наистина ще го сторя, когато стана велика писателка или художничка, или актриса, или драматург, или какъвто там велик творец ще ставам. Изпитвам страхотна жажда да пътешествам; щом зърна карта и ми се прииска да си сложа шапката, да взема чадър и да поема. „Преди да умра ще видя палмите и хълмовете на Юга“.

Четвъртък, на свечеряване, седнала на стъпалата пред къщата.

Много е трудно да вкарам някакви новини в това писмо! Напоследък Джуди е толкова философски настроена, че желае да беседва върху света въобще, а не да се снижава до тривиални подробности от всекидневието. Но ако непременно трябва да получиш новини, ето ги:

Миналият вторник нашите девет прасенца преджапаха поточето и избягаха; върнаха се само осем. Не желаем да обвиняваме несправедливо никого, но подозираме, че вдовицата Доуд има едно в повече.

Господин Уивър боядиса хамбара и двата си силоза в ярко тиквено жълто — много грозен цвят, но той твърди, че ще избелее.

Тази седмица семейство Бруър имат гости — сестрата на госпожа Бруър и двете ѝ племеннички от Охайо.

Една от нашите червени роудайлъндски кокошки измъти от петнадесет яйца само три пиленца. Не разбираме какво не е наред. Според мен породата Червена Роудайлънд е твърде неефективна. Предпочитам Бъф Орпингтън.

Новият работник в смесения магазин Фор Корнърс изпи целия запас от ямайски ром, подправен с джинджифил — на стойност седем долара — преди да го открият.

Старият Ира Хатч страда от ревматизъм и вече не може да работи. Никога, дори когато печелеше добри пари, не е спестявал и сега живее за сметка на града.

Следващата събота вечер, в училището ще има обща гощавка със сладолед. Елате и доведете близките си.

Имам нова шапка — купих я за двадесет и пет цента от смесения магазин. Това е най-последният ми портрет, където съм на път да събирам сеното.

Започва да става прекалено тъмно и не се вижда; както и да е — изчерпих новините.

Лека нощ,

Джуди

петък

Добро утро! Ето ти новина! Какво мислиш? Никога, никога, никога няма да отгатнеш кой ще дойде в „Лок Уилоу“. Госпожа Семпъл получи писмо от господин Пендълтън. Обикалял с кола графствата в Бъркшир, чувствал се уморен и му се ще да си отдъхне в хубава, тиха ферма; ако някоя вечер потропа на вратата ѝ, дали ще намери приготвена за него стая? Ще остане седмица, две или може би три; когато пристигне ще види доколко е спокойно.

Обзела ни е такава възбуда! Цялата къща се чисти, всички пердета се перат. Днес сутринта ще ходя до Корнърс да купя нов линолеум за антрето и две кутии кафява подова боя за коридора и задното стълбище. Госпожа Доуд е ангажирана за утре да измие прозорците (заради неотложна нужда в момента отлагаме временно съмненията си за прасенцето). След изброяването на всичките дейности можеш да си помислиш, че къщата не е била безукорна; но те уверявам, че беше! Каквито и да са недостатъците на госпожа Семпъл, тя е домакиня.

Но не е ли типично по мъжки, Татко? Той дори не загатва дали ще цъфне на вратата днес или след две седмици. Ще живеем непрекъснато

напрегнати докато пристигне — и ако не побърза, чистенето може да започне отначало.

Ето го Амаси, чака долу при каручката и Гроувър. Ще ходя сама, но ако видиш стария Гроув, нямаше да се разтревожиш за моята безопасност.

С ръка на сърцето — сбогом.

Джуди

П. П. Нали е хубав завършек? Взех го от писмата на Стивънсън.

събота

Пак добро утро! Вчера не можах да сложа писмото в плик, преди да мине пощальонът, затова ще попиша още малко. Веднъж на ден, в дванадесет часа, имаме поща. Доставянето ѝ из околността е благодат за фермерите! Нашият пощальон не само разнося писма, но и изпълнява дребни поръчки в града срещу пет цента за услуга. Вчера ми донесе връзки за обувки, бурканче помада (преди да си купя шапката ми изгоря носът), синьо уиндзорско коланче и бутилка боя за печки само за десет цента. Това е необичайно изгодно, като се има предвид обема на поръчката ми.

Той ни разказва и какво става из широкия свят. Няколко души по маршрута му са абонирани за всекидневници и, докато подтичва по пътя, той ги прочита, а после разказва новините на онези, които не са абонати. Така че ако избухне война между Съединените щати и Япония, или убият президента, или господин Рокфелер завещае един милион долара на дома „Джон Грир“, не си прави труда да ми пишеш; все едно — ще узная.

Още няма и следа от мастер Джърви. Но да видиш само колко е чиста къщата — и колко старателно си бършем краката, преди да

влезем!

Надявам се, че скоро ще дойде; копнея да поприказвам с някого. Госпожа Семпъл, да ти кажа честно, е някак монотонна. Никога не допуска идеи да прекъснат лесно леещата ѝ се реч. Странни са хората тук. За тях светът е само този единствен хълм. Въобще не са настроени глобално, ако разбираш какво имам предвид. Съвсем същото като в дома „Джон Грир“. Нашите идеи там бяха ограничени от четири страни от желязната ограда, само дето тогава не ми тежеше толкова, защото бях по-млада и страхотно заета. Докато оправя всичките легла и измива лицата на зачислените ми бебета, докато отида на училище и се върна и отново ги измива, докато закърпя чорапките им, зашия панталоните на Фреди Пъркинс (той ги късаше всеки божи ден), а в промеждутъците да науча уроците си — дошло време да си лягам; така че не забелязвах липсата на социално общуване. Но след две години в колеж, където се общува, наистина усещам липсата му; и ще ми е много приятно да видя някого, който да говори на моя език.

Наистина май свърших, Татко. Нищо друго не ми хрумва в момента — ще се опитам да напиша по-дълго писмо следващия път.

Вечно твоя,

Джуди

П. П. Марулитите въобще не потръгнаха тази година. В началото на сезона беше голяма суша.

25 август

Е, Татко, мастер Джърви е тук. И как добре си прекарваме! Поне аз, но изглежда и той; тук е от десет дни и не показва никакви признаци, че ще си ходи. Начинът, по който госпожа Семпъл глези този мъж е скандален. Ако му е угаждала толкова, когато е бил малък, просто не мога да разбера как е станал толкова свестен.

Той и аз се храним на малка маса на страничната веранда, понякога под дърветата или — ако вали или е студено — в парадната гостна. Той просто избира мястото, където желае да се храни и Кари дотичва след него с масичката. В случай че прекали и се е наложило чиниите да се разнасят твърде далеч, тя открива долар под захарницата.

Той е ужасно дружелюбен мъж, макар че няма да повярваш, ако случайно го видиш. На пръв поглед прилича на истински Пендълтън, но всъщност ни най-малко не е такъв. Той е естествен, пряк и

симпатичен колкото щещ — смешно е да описваш мъж по този начин, но е истина. Към фермерите наоколо е изключително мил; разговаря с тях някак по мъжки, което ги обезоръжава моментално. Първоначално те бяха изпълнени с подозрения. Не харесваха как се облича! А аз бих казала, че дрехите му са доста впечатляващи. Носи къс голф с широк жакет, и бели фланели или дрехи за езда с широки крачоли, стегнати под коляното. Всеки път щом се появи с нещо ново, госпожа Семпъл засиява от гордост, започва да се върти около него, оглежда го от всички страни и го подсеца да внимава къде сяда; толкова се страхува, че ще падне пращинка отгоре му. Много му досажда. Той непрекъснато ѝ повтаря:

— Бягай, Лизи, и си гледай работата. Вече не можеш да ме гълчиш. Пораснал съм.

Страшно е смешно като си помислиш как този едър, голям, дългокрак мъж (той е дългокрак почти колкото теб, Татенце) някога е седял в скута на госпожа Семпъл. А тя му е бърсала лицето. Особено смешно е, ако видиш колко е дебела. Но той твърди, че някога е била слаба, гъвкава и пъргава и е тичала по-бързо от него.

Предприемаме безброй приключения! Обходихме околността на километри и се научих да ловя риба със смешни мушички, направени от перца. А и да стрелям с пушка и револвер. Както и да яздя — учудващо е, но в стария Гроув има още доста живот. Хранихме го с овес три дни и той се нахвърли срещу едно теле и почти успя да избяга с мен.

сряда

В понеделник следобед се изкачихме на Небесния хълм. Това е една планина наблизо; не е особено висока — на върха няма сняг — но си доста задъхан, когато стигнеш горе. По-ниските склонове са покрити с гори, а върхът е каменист и гол. Останахме да наблюдаваме залеза, накладохме огън и си приготвихме вечеря. Мастер Джърви стотви; заяви, че умее да го прави по-добре от мен — и така си беше, защото е свикнал да прави излети. Спуснахме се на лунна светлина, а пресякохме гората, където беше тъмно, на светлината на джобното фенерче, което носеше със себе си. Беше толкова забавно! През целия път се смееше, шегуваше и разказваше интересни неща. Познава всички книги, които съм чела, но и маса други. Удивително е колко много и различни неща знае.

Днес сутринта направихме дълъг преход и ни застигна буря. Преди да стигнем до вкъщи дрехите ни подгизнаха, но настроението ни не беше дори влажно. Трябваше да видиш изражението на лицето на госпожа Семпъл, когато влязохме в кухнята, а от нас се стичаше вода.

— О, мастер Джърви... госпожице Джуди! Мокри сте до кости... Боже! Боже! Какво да направя? Хубавото ново палто е напълно съсипано.

Беше ужасно смешна; можеше да си помислиш, че сме десет годишни, а тя е обезумяла майка. За миг реших, че няма да получим конфитюр с чая.

събота

Започнах това писмо преди цяла вечност, но все не ми остава свободна секунда да го довърша.

Колко прекрасни са стиховете на Стивънсън:

*Светът е пълен с толкова много неща,
че всички трябва да сме по кралски щастливи!*

Вярно е, да знаеш. Светът е пълен с щастие, и то много, стига да си склонен да вземеш това, което се изпречи пред теб. Цялата тайна е да си гъвкав. Особено в провинцията, където има толкова забавни неща. Мога да се разхождам по нечия чужда земя, да съзерцавам чудесите в

чуждите дворове, да цапуркам из поточетата, да се наслаждавам, сякаш земята е моя — и то без да плащам никакви данъци!

* * *

Сега е неделя вечер, около единадесет часа и е редно да съм заспала сладко, но на вечеря пих черно кафе, така че... Никакъв сладък сън не се очертава!

Днес сутринта с много решителен тон госпожа Семпъл съобщи на господин Пендълтън:

— Трябва да тръгнем оттук в десет и четвърт, та до единайсет да сме в черквата.

— Много добре, Лизи — отвърна мастер Джърви, — нека приготвят колата и ако още не съм облечен, просто тръгвайте, без да ме чакате.

— Ще изчакаме — увери го тя.

— Както решиш — съгласи се той. — Само не дръжте конете впрегнати.

А после, докато тя се оправяше, той нареди на Кари да опакова обяд, а на мен — бързо да нахлузя дрехи за разходка; измъкнахме се през задния вход и отидохме да ловим риба.

Това ужасно обърка дневния ритъм на цялото семейство: неделният обяд в „Лок Уилоу“ е в два. Но той пожела трапезата да бъде сложена в седем — изобщо, разпорежда се за яденето както му хрумне; човек би си помислил, че фермата е ресторант — а това пък попречи на Кари и Амаси да отидат да се повозят. Но той отбеляза, че така било по-добре, защото не било редно двамата да са заедно без придружител; а и конете му трябваха, за да ме заведе на разходка. Чувал ли си някога нещо по-забавно? Горката госпожа Семпъл е убедена, че хора, които ходят на риболов в неделя, ще горят в ада. Тя ужасно се разстройва при мисълта, че не е успяла да го възпита по-добре, докато е бил малък и безпомощен и е имала тази възможност. Да не говорим колко ѝ се искаше да се изфука с него в черквата.

Както и да е, отидохме за риба (той хвана четири) и ги приготвихме на огъня, който запалихме. Рибите непрекъснато се изнизваха от подострените пръчици и падаха в огъня, та на вкус бяха

малко пепелни, но ги изядохме. Прибрахме се вкъщи в четири, в пет отидохме да се повозим, вечеряхме в седем, а в десет бях изпратена да си легна — и ето ме, сега ти пиша писмо.

Но започва да ми се доспива.

Лека нощ.

Това е рисунка на единствената риба, която улових.

Корабът готов, капитан Дългокрачко!

Затегни въжетата! Йо-хо-хо и бутилка ром. Познай какво чета? През последните два дни разговорите ни са мореплавателски и пиратски. „Островът на съкровищата“ не е ли великолепна книга? Чел ли си я или не е била написана, когато си бил момче? Стивънсън получава само тридесет лири за авторските права — според мен не си струва да си велик писател. Може би ще е по-добре да преподавам.

Извини ме, че пълня писмата си със Стивънсън, но в момента съзнанието ми е заето с него. Библиотеката в „Лок Уилоу“ е натъпкана с негови творби.

Пиша това писмо от две седмици и смятам, че е достатъчно дълго. Татенце, никога не казвай, че не описвам подробностите. Щеше

ми се и ти да си тук; щяхме славно да си прекарваме заедно. Искам приятелите ми да се познават помежду си. Щях да попитам господин Пендълтън дали не те е срещал, след като си от Ню Йорк — не бих се изненадала. Вероятно се движите в едни и същи издигнати кръгове на обществото, а и двамата се интересувате от реформи и разни такива неща — но не можах, защото не знам истинското ти име.

Това е най-нелепото нещо, което някога ми се е случвало — да не знам как се казваш. Госпожа Липет ме предупреди, че си ексцентричен. Напълно съм съгласна с нея.

С привързаност,

Джуди

П. П. Като препрочитам писмото виждам, че не пиша само за Стивънсън. Един-два пъти споменавам мимоходом и за мастер Джърви.

10 септември

Скъпи Татко,

Той си замина и много ни липсва! Когато свикнеш с хора, места или начин на живот и изведнъж ти ги отнемат, оставаш с терзаещо усещане за ужасна празнота. Приказките на госпожа Семпъл са като безсолна храна.

Учебната година започва след две седмици и отново ще се посветя с радост на книгите. Трябва да призная обаче, че здравата поработих това лято — шест разказа и седем стихотворения. Вежливо и бързо ми върнаха всичките, които изпратих до списанията. Но не се отчайвам. Гледам на това като на добро упражнение. Мастер Джърви ги прочете — той вземаше пощата, та нямаше начин да не разбере — и заяви, че са ужасни. Показвали, че нямам и най-бегла представа какво искам да кажа. (Мастер Джърви не смесва любезността с истината.) Но за последното, което написах — нещо нахвърлено още в колежа — заяви, че не е лошо; напечата го на машина и го изпратих до едно списание. Вече от две седмици е при тях; може би обмислят публикуването му.

Да можеше да видиш небето! Най-странната оранжева светлина, която можеш да си представиш, залива всичко. Предстои буря.

* * *

Започна точно тогава, с капки големи колкото половиндоларови монети и всички кепенци се тряскаха. Наложих се да хукна да затворям прозорци, докато Кари се втурна към тавана със сума ти кофе, за да ги постави по местата, където покривът тече — а после, тъкмо се канех отново да взема писалката, се сетих, че под едно дърво в овощната градина съм оставила възглавничката, одеялото, шапката и стиховете на Матю Арнолд, така че литнах да ги прибера, но ги открих съвсем подгизнали. Червеното от корицата е проникнало в книгата и занапред „Брегът на Дувър“ ще бъде обливан от розови вълни.

Бурите постоянно създават тревоги в провинцията. Трябва да мислиш за толкова много неща, които са навън и се развалят.

четвъртък

Татко! Татко! Знаеш ли какво? Току-що дойде пощаджията с две писма.

1-во — разказът ми е приет. 50 долара. Аз съм писателка!

2-ро — писмо от секретарката на колежа. Отпусната ми е стипендия за две години, която покрива разноските по обучението и пансиона ми. Дава се от бивша възпитаничка за „подчертана вещина по английска литература при общо отлично справяне с другите предмети“. И аз я печеля! Кандидатствах, преди да замина, но мислех, че няма да я получа заради лошото ми представяне по математика и латински в първи курс. Но изглежда съм наваксала. Много съм доволна, защото сега вече няма да съм ти толкова бреме. Ще се нуждая единствено от месечната издръжка, а може би ще успея да си я докарвам с писане, преподаване или нещо друго.

Копнея да се върна и да се захвана за работа.

Вечно твоя,

Джеруша

Автор на „Когато второкурсничките спечелиха мача“. Продава се по всички будки за вестници, цена десет цента.

26 септември

Отново съм в колежа и вече горнокурсничка. Тази година нашият кабинет е по-хубав от всякога — двата огромни прозореца гледат на юг

— и, о! Как е обзаведен. Джули, с неограничени пари за харчене, пристигна два дни по-рано и бе обхваната от настанителна треска.

Имаме нови тапети, персийски килими и махагонови столове — не боядисани в този цвят, което ни правеше достатъчно щастливи миналата година, а истински. Великолепно е, но някак не се чувствам на място. През цялото време нервнича от страх да не направя мастилено петно не където трябва.

И, Татко, заварих писмото ти — извинявай, имам предвид това на секретаря ти — да ме чака.

Би ли бил така добър да ми изтъкнеш поне една понятна причина защо да не приема стипендията? Ни най-малко не разбирам защо възразяваш. Но както и да е, това, че си против няма да ти помогне по никакъв начин, защото вече я приех — и не възнамерявам да променя решението си! Последното звучи малко нагло — нещо, което не искам.

Предполагам, смяташ, че щом си се захванал да ме изучиш, искаш да доведеш работата до край и да сложиш ясна точка във вид на диплома за финал.

Но само за секунда чуй моята гледна точка. Ще дължа обучението си на теб точно толкова, колкото и ако го плащаше цялото, само че сега няма да съм ти такава длъжница. Знам, че не желаш да ти връщам парите, но все едно — на мен ми се иска да го сторя, ако имам такава възможност. Спечелването на стипендията улеснява нещата. Очаквах да прекарам остатъка от живота си в изплащане на дълговете си, а ето сега ще прекарам така само половината от времето.

Надявам се да ме разбереш и да не се сърдиш. Ще продължа да приемам джобните пари с най-голяма благодарност. Имам нужда от тях, за да мога да живея с Джули и мебелите ѝ! Така ми се ще в детството си да беше формирала по-скромнен вкус или поне да не ми беше съквартирантка.

Това не се получава много като писмо; смятах да пиша надълго и нашироко... Но подгъвам четири пердета за прозорци, три завеси за врата (радвам се, че не можеш да видиш дължината на бодовете), с прах за зъби лъскам месингов комплект за бюро (много мъчна работа), с ножичка за нокти кълцам жички за окачане на картини, разопаковам четири кашона книги, прибирам дрехите от два сандъка (не е за вярване, че Джеруша Абът притежава два сандъка дрехи, но е факт!) и междуременно поздравявам петдесет завърнали се скъпи приятелки.

Денят на откриването е весело събитие!

Лека нощ, Татко скъпи, и не се сърди, че пиленцето ти иска само да си търси зрънца. То расте и става доста енергична, млада птица — с много красиви пера (все благодарение на теб).

С привързаност,

Джуди

30 септември

Все още ли опяваш за онази стипендия? Никога не съм виждала толкова упорит, инатлив, неразумен, твърд, мечешки суров, неможещ-да-погледне-от-чуж-да-гледна-точка човек като теб.

Предпочиташ да не приемам услуги от непознати.

Непознати! А ти какъв си, за бога?

Има ли някой на света, когото да познавам по-малко? Не бих те разпознала, ако те срещна на улицата. Сега, нали ти е ясно, че ако беше нормален, благоразумен човек и беше писал хубави, разведряващи, бащински писма на твоята малка Джуди, беше идвал от време на време да я погалиш по главата и беше споменавал, че си доволен, че е толкова добро момиче... Тогава, може би, нямаше да се отнасям непочтително към преклонната ти възраст, а щях да се съобразявам и с най-дребното ти желание като примерната дъщеря, каквато си очаквал да бъда.

Непознати — как ли пък не! Вие живеете в саксия, господин Смит. А и това съвсем не е подаяние; то е нещо като награда... Заслужих я с усилена работа. Ако никой не беше добър по английска литература, комисията нямаше да присъди стипендията; в някои години това се е случвало. Освен това... Но каква полза да спориш с мъж? Ти, господин Смит, принадлежиш към пол, напълно лишен от чувство за логика. За да се разбереш с един мъж има само два метода: трябва или да го ласкаеш, или да си неприятен. Не мога да си представя, че ще се умилквам на мъж за нещо, което желая. Следователно ми остава да съм несговорчива.

Отказвам, сър, да върна стипендията; и ако продължавате да вдигате врява, няма да приемам и джобните пари, а ще се превърна в нервна развалина от това да преподавам на глупави новачки.

Такъв е моят ултиматум!

И чуй ме — хрумна ми още нещо: след като толкова се страхуваш, че като вземам тази стипендия, лишавам някой друг от

възможността да се образова, знам начин да се излезе от положението. Би могъл да използваш парите, които щеше да похарчиш за мен, за да изучиш някое друго момиченце от дома „Джон Грир“. Не намираш ли идеята за добра? Само, Татко, обучавай новото момиче колкото искаш, но моля те, не го харесвай повече от мен.

Вярвам секретарят ти да не се засегне, че обръщам толкова малко внимание на писмените му предложения, но ако все пак го направи, не мога да му помогна. Той е разглезено дете, Татенце. Покорно се подчинявах на хрумванията му дотук, ала този път възнамерявам да не отстъпя.

Твоя, със съзнание за цялостно и непроменливо до-края-на-света решение

Джеруша

9 ноември

Ходих до града да си купя боя за обувки, якички, плат за нова блуза, бурканче помада от виолетки и марсилски сапун — все страшно необходими неща. Не можех да съществувам щастливо нито ден повече без тях — но когато посегнах да платя билета, открих, че съм забравила портмонето в джоба на другото палто. Наложих се да сляза, да хвана следващия трамвай и закъснях за гимнастика.

Отвратително е да нямаш памет, а да имаш две палта!

Джули Пендълтън ме покани да ѝ гостувам за коледните празници. Как ти се струва, господин Смит? Представи си Джеруша Абът от дома „Джон Грир“ на масата на богатите. Не мога да си обясня защо ме кани — напоследък сякаш се привързва към мен. Да си кажа правичката, много повече бих предпочела да отида у Сали, но Джули ме покани първа, така че ако ходя някъде, ще е в Ню Йорк, а не в Устър. Изпълнена съм със страхопочитание пред перспективата да се запозная с Пендълтънови, а и ще се наложи да накупя много нови дрехи — така че, Татко скъпи, ако предпочиташ да остана мирно и кротко в колежа, ще се подчиня на твоите желания с обичайната си мила покорност.

В отделни свободни моменти посягам към „Животът и писмата на Томас Хъксли“ — приятно, леко четиво между другите дейности. Знаеш ли какво е археоптерикс? Птица. А стереогнатус? И аз не съм сигурна, но май е липсващото звено: нещо като птица със зъби или

гущер с криле. Не, не е нито едното, нито другото; току-що направих справка. Оказа се бозайник от мезозойската ера.

Тази година записах икономика — много просветителен предмет. Когато приключи с него, ще се захвана с благотворителност и реформи, защото тогава, господин попечител, ще знам как точно трябва да се ръководи приют за сирачета. Не смяташ ли, че щях да съм възхитителна гласоподавателка, ако имах права? Миналата седмица навърших двадесет и една години. Тази държава е доста разточителна, след като не се възползва от такава честна, образована, съвестна, интелигентна гражданка, каквато ще стана.

Вечно твоя,

Джули

7 декември

Благодаря за разрешението да гостувам на Джули — приех мълчанието за съгласие.

Да знаеш само в каква светска въртележка сме попаднали! Танцовата забава в чест на основателя на колежа беше миналата седмица — тази година за пръв път можеше да присъства някоя от нашата компания: допускат се само горните курсове.

Аз поканих Джими Макбрайд, а Сали — неговия съквартирант от Принстън, който миналата година им е гостувал във вилата — ужасен симпатяга с червена коса; Джули покани някакъв мъж от Ню Йорк, не особено интересен, но безупречен от социална гледна точка. Той е от рода на Де ла Матер Чичестърс. Може би името ти говори нещо? На мен определено не.

Както и да е — в петък следобед гостите ни пристигнаха в приемната на горните курсове точно за чая, а после хукнаха към хотела за вечеря. Там било толкова претъпкано, че според техните думи спали

върху масите за билиард. Джими Макбрайд заяви, че когато следващия път го поканим на светско събитие тук, ще си носи палатка от Адирондакс и ще я опъне в двора на колежа.

В седем и тридесет се върнаха за приема на председателя и танците. Нашите тържества започват рано! Предварително надписахме картончета с имената на кавалерите и след всеки танц ги оставяхме на купчинки под началната буква на името им, за да ги намират лесно следващите им партньорки. Джими Макбрайд, например, търпеливо изчакваше под „М“, докато го потърсят. (Поне по замисъл трябваше да стои търпеливо, но той все се мотаеше и се смесваше ту с „Р“-тата, ту със „С“-тата или всякакви други букви). За мен беше много труден гост; цупеше се, защото му се полагаха само три танца с мен. Заяви, че се притеснява да танцува с момичета, които не познава!

На следващото утро имаше концерт на певческото дружество — и кой мислиш беше авторът на новата смешна песен, съчинена за случая? Да. Тя е. Тя. О, уверявам те, Татко, твоята малка възпитаница започва да става доста изтъкнат човек!

Както и да е — двата весели дни бяха много забавни и мисля, че на мъжете им допаднаха. Първоначално някои бяха доста смутени от перспективата да се изправят пред хиляда момичета, но бързо се приспособиха. Нашите двама кавалери от Принстън изкараха великолепно — поне възпитано ни увериха, че е така, и ни поканиха на техния пролетен бал догодина. Вече приехме, така че моля те не възразявай, скъпи Татко.

Джули, Сали и аз бяхме с нови рокли. Искаш ли да ти ги опиша? Джулината беше от кремав сатен със златни бродерии и закичена с лилави орхидеи. Истинска мечта, пристигнала от Париж и струва милион долара.

Салината — светлосиня, украсена с персийски мотиви, чудесно подходдаше на рижата ѝ коса. Не струваше чак милион, но беше ефектна колкото роклята на Джули.

Моята беше от светлорозова коприна, гарнирана с дантели екрю и розов сатен. Букетът ми беше от пурпурни рози, които Дж. Макб. ми изпрати (Сали му подсказала какъв цвят да вземе). И трите бяхме с атлазени пантофки, копринени чорапи и подходящи шифонови шалове.

Трябва да си дълбоко впечатлен от подобни галантерийни подробности!

Човек не може да не си помисли, Татко, какъв безцветен живот са принудени да водят мъжете, като се знае, че за тях шифон, венецианска и ръчна бродерия или ирландски крошет са думи без съдържание. Докато жената, независимо дали се интересува от бебета или микроби, от съпруг или поезия, от прислуга или паралелограми, от градинарство, Платон или бридж — по принцип винаги проявява интерес и към облеклото.

Такава е природата, която всички ни сближава. (Не е мое. Извадих го от една пиеса на Шекспир.)

Както и да е, да продължа. Искаш ли да споделя с теб една новооткрита тайна? Но обещавай да не мислиш, че съм суетна? Тогава чуй:

Хубава съм.

Наистина. Бих била голяма идиотка да не го забележа, след като в стаята има три огледала.

Доброжелател

П. П. Това е като едно от онези жестоки, анонимни писма, за които четем в романите.

20 декември

Имам само миг, защото трябва да посетя две лекции, да опаковам сандък и куфар и да хвана влака в четири часа — но не мога да тръгна, без да ти драсна два реда, за да ти кажа колко се зарадвах на коледния ти колет.

Влюбих се в кожите, в огърлицата, в шала от магазин „Либърти“, в ръкавиците, кърпичките, книгите и портмонето... А най-много обичам теб! Но, Татенце, не е работа да ме глезиш така. Аз съм човек, и то момиче. Как да задържа мислите си строго насочени към прилежна работа, когато ме отклоняваш с такива светски лекомислия?

Вече имам сериозни подозрения кой точно попечител на дома „Джон Грир“ ни е осигурявал коледната елха и сладоледа в неделя. Той е безименен, но го познавам по делата! Заслужаваш да си щастлив заради всички добри неща, които вършиш.

До скоро и много весела Коледа.

Вечно твоя,

Джуди

П. П. Аз също изпращам малък знак на внимание. Мислиш ли, че щеше да я харесаш, ако я познаваше?

11 януари

Татко, исках да ти пиша от града, но Ню Йорк е завладяващо място.

Прекарах интересно — и поучително — но се радвам, че не съм от подобно семейство! Наистина съм доволна, че израснах в дома „Джон Грир“. Каквито и да са недостатъците на възпитанието ми, поне не е с претенции. Сега вече разбирам какво имат предвид хората, като казват, че са смазани. Отношението към материалното в онази къща е точно смазващо; не успях да си поема свободно дъх, докато не се качих обратно на експреса. Всички мебели са с дърворезба, тапицирани, разкошни; хората, с които се срещам — красиво облечени, говорят тихо и са възпитани. Но истината, Татко, е, че от момента на пристигането до момента на тръгването не чух един смислен разговор. Според мен нито една идея никога не е преминавала прага на входната врата.

Мислите на госпожа Пендълтън са изцяло заети с бижута, шивачки и светски контакти. Очевидно е друг тип майка в сравнение с госпожа Макбрайд! Ако някога се омъжа и имам деца, ще ги възпитам да приличат колкото се може повече на Макбрайдови. За всичките пари на света няма да допусна мое дете да е като Пендълтънови. Сигурно не е хубаво да критикуваш хора, на които си гостувал. Ако е така — моля да ме извиниш. Но писмото е поверително, между теб и мен.

Видях мастер Джърви само веднъж, когато се отби на чай, но и тогава нямах възможност да поговоря с него насаме. Беше някак разочароващо след хубавото ни прекарване миналото лято. Струва ми се, че не държи особено на роднините си — и съм сигурна, че и те не държат особено на него! Майката на Джули казва, че е неуравновесен. Той е социалист — само дете, слава богу, не ходи с дълга коса и не носи червени връзки. Тя не може да си представи откъде е взел странните си идеи; от поколения родът принадлежи към англиканската църква. Пилеел парите си по някакви си налудничави реформи, вместо да ги харчи за разумни неща като яхти, автомобили и коне за поло. Купува обаче и бонбони! На Джули и мен изпрати за Коледа по една кутия.

Знаеш ли, струва ми се, че и аз ще стана социалист. Нямах нищо против, нали, Татенце? Те са съвсем различни от анархистите — не

убиват хора. Вероятно по право съм такава: нали съм пролетариат? Още не съм определила точно от кой вид ще бъда. Ще направя справка в неделя и ще обявя принципите си в следващото писмо.

Нагледах се на купища театри, хотели и красиви къщи. В главата ми е объркана мешавица от оникс, позлата, мозаечни подове и палми. Все още не мога да си поема дъх, но съм доволна, че съм отново в колежа при книгите си — нали всъщност съм студентка; намирам академичната спокойна атмосфера за по-привлекателна от Ню Йорк. Начинът на живот в колежа е доста задоволителен; учебниците, четенето и режимът държат ума ти нащрек, а когато се умориш, имаш гимнастиката и спорта на открито наред с многото сродни души, които се вълнуват от същите неща, като теб. Прекарваме по цяла вечер в приказки — приказки — приказки и си лягаме с доста приповдигнато чувство, сякаш окончателно сме разрешили някои наболял световен проблем. А едновременно с това всяка пролука е изпълнена с безброй безгрижни глупости — безсмислени шегички по разни дребни поводи — но ни носи удовлетворение. Така се радваме на собствените си остроумия!

Не великите неща доставят най-голяма радост; важното е да успееш да извлечеш удоволствие от малките — открих истинската тайна на щастието, Татко, и тя е — да живееш с настоящето. Не постоянно да съжالياваш за миналото или да очакваш бъдещето, а да извлечеш максималното от всеки миг. То е като земеделието. Може да е екстензивно или интензивно; е, от тук нататък аз ще живея интензивно. Ще се наслаждавам на всяка секунда и то със съзнанието, че го правя. Повечето хора не живеят; те се надпреварват. Опитват се да достигнат някаква цел далеч на хоризонта и в процеса на преследването ѝ така се увличат, че не успяват да зърнат красивите спокойни места, край които минават; а после, преди да се усетят, са стари и износени и вече няма значение дали са достигнали целта или не. Реших да поседна отстрани на пътя и да натрупам камара малки щастия, дори да не стана велика писателка. Познавал ли си някога такава философка, каквато започвам да ставам?

Вечно твоя,

Джуди

П. П. Тази вечер вали като при потопа. Две кутрета и едно котенце от Ноевия ковчег току-що се стовариха на перваза.

Скъпи Другарю,
Ура! Аз съм фабианец.

Това е социалист, готов да чака. Ние не желаем социалната революция да стане утре сутринта; прекалено обезпокояващо ще бъде. Искаме тя да настъпи много постепенно, в далечното бъдеще, когато всички ще сме подготвени и в състояние да понесем шока.

Междувременно трябва да се подготвим като въвеждаме индустриални, образователни и сиропиталищни реформи.

Твоя, с братска обич,

Джуди

понеделник, 3-я час

11 февруари

Скъпи Т.-Д.,

Не се огорчавай, че пиша толкова набързо. Това не е писмо; то е само ред, за да ти съобщя, че ще ти напиша писмо съвсем скоро, веднага щом свършат изпитите. Нужно е не просто да ги взема, но и с добри оценки. Трябва да си заслужи стипендията.

Твоя, учеца усилено,

Дж. А.

5 март

Скъпи Татко-Дългокрачко,

Тази вечер председателят Кайлър произнесе реч като подчерта, че съвременното поколение е вятърничаво и повърхностно. Отбеляза, че не зачитаме старите идеали да се полагат усилия и да се учи истински; този спад се забелязвал особено в непочтителното ни отношение към хората с авторитет. Вече не сме обръщали внимание на повисшестоящите.

Върнах се от параклиса много отрезвена.

Прекалено фамилиарна ли съм, Татко? Трябва ли да се отнасям към теб с повече почтителност и уважение? Да — сигурна съм, че трябва. Ще започна отначало.

* * *

Драги господин Смит,

За Вас ще е удоволствие да научите, че взех текущите изпити и сега започвам да уча за новия семестър. След като приключих курса по качествен анализ, оставям химията и захващам изучаването на биологията. Към този предмет се отнасям с особено колебание, тъй като разбрах, че ще правим дисекция на дъждовни червеи и жаби.

Миналата седмица в параклиса бе изнесена изключително интересна и ценна лекция за римските останки в Южна Франция. Никога не бях чувала по-ясно изложение на темата.

Във връзка с курса по английска литература четем „Тингърн Аби“ от Уърдсуърд. Каква изключителна творба — как адекватно авторът пресъздава концепцията си за пантеизма! Романтизмът от началото на миналия век в творбите на поети като Шели, Байрон, Кийтс и Уърдсуърд ми допада много повече отколкото предхождащия го класически период. Като стана дума за поезия — чел ли си онова очарователно кратко произведение на Тенисън, наречено „Локсли Хол“?

Напоследък доста редовно посещавам часовете по гимнастика. Има отговорник по дисциплината и ако не спазваш правилата, възникват доста усложнения. Гимнастическият салон е оборудван с красив плувен басейн от цимент и мрамор — дарение от бивша възпитаничка. Моята съквартирантка, госпожица Макбрайд, ми зае банския си (той се сви, така че тя вече не може да го ползва) и се готвя да вземам уроци по плуване.

Снощи за десерт имахме вкусен розов сладолед. В храната се използват само естествени багрила. И от естетически, и от хигиенни съображения колежът се противопоставя на използването на анилинови оцветители.

Времето напоследък е идеално — ярко слънце и облаци се редуват с чакани с радост снежни бури. Аз и моите приятелки се радваме на разходките си до училището — и обратно.

Вярвайки, скъпи ми господин Смит, че настоящето писмо ще ви завари в обичайното ви добро здраве,
оставам, най-почтително ваша,

Джеруша Абът

24 април

Пролетта отново дойде! Ех, да видиш колко е прекрасно всичко наоколо. Мисля си, че можеш да дойдеш и сам да се убедиш. Мастер Джърви отново се отби миналия петък — но избра най-неблагоприятния момент, тъй като Сали, Джули и аз бързахме да хванем влак. И къде мислиш отивахме? В Принстън, на бал с танци и състезание с топка, ако нямаш нищо против! Не те попитах дали мога да отида, защото имах чувството, че секретарят ти ще каже „не“. Но си беше напълно редовно; имахме разрешение за отсъствие от колежа, а госпожа Макбрайд ни съпровождаше. Прекарахме чудесно — но ще спестя подробностите; много са и са доста объркани.

събота

Станах преди изгрев-слънце! Нощният пазач ни извика — бяхме шест — направихме си кафе на спиртник и вървахме (никога не си виждал толкова голям терен) три километра до върха на Хълма с дървото, за да наблюдаваме изгрева. Наложих се да тичаме по последния склон! Слънцето за малко да ни изпревари! И може би си мислиш, че се върнахме без вълчи апетит за закуска!

Боже, Татко, днес стилът ми се оказва доста възклицателен; листът е обсипан с удивителни.

Възнамерявах да пиша дълго за напъпилите дървета, за новата ябълкова алея край тренировъчната площадка, за ужасния утрешен урок

по биология и новите канута по езерото, за болната от пневмония Катрин Прентис, за ангорското коте на Прекси, което се загуби и е преживяло във Фъргюсън Хол две седмици преди една камериерка да съобщи и за трите ми нови рокли — бяла, розова и синя на точки, със съответните шапки — но толкова ми се спи. Все с това се оправдавам, нали? Но колежът за момичета е твърде оживено място и ние сме доста изморени в края на деня! Особено когато е започнал в зори.

С привързаност,

Джуди

15 май

Скъпи Татко-Дългокрачко,

Смята ли се за изискано да се качиш в трамвая, да се загледаш втренчено напред, без да обръщаш внимание на никого наоколо?

Днес една много красива дама, с много красив кадифен тоалет, се качи в трамвая, седна, без да ѝ трепне лицето и цели петнадесет минути изучава реклама за тиранти. Струва ми се, че не с възпитано да пренебрегваш останалите, сякаш ти си единственият важен човек, който съществува. Най-малкото — доста губиш. Докато тя поглъщаше с очи глупавата реклама, аз изучавах трамвая, пълен с интересни човешки същества.

Приложената илюстрация се възпроизвежда за първи път. Прилича на паяк, вързан с връвчица, но въобще не е; на рисунката съм аз: уча се да плувам в басейна на гимнастическия салон.

Инструкторката закача въже към халката отзад на колана и го прекарва през макара на тавана. Системата би била идеална, ако човек има абсолютно доверие в честността на инструктора. Аз обаче се страхувам, че ще отпусне въжето и затова гледам да не я изпускам от очи. Плувам, но при такова раздвоено внимание не напредвам толкова, колкото бих могла при други обстоятелства.

Напоследък времето е доста непостоянно. Когато започнах да пиша валеше, а сега грее слънце. Сали и аз отиваме да играем тенис — по този начин се освобождаваме от гимнастика.

седмица по-късно

Трябваше да приключа това писмо отдавна, но не успях. Нали няма да имаш нищо против, ако не съм много редовна, Татко? Наистина ми доставя удоволствие да ти пиша; създава ми такова почтително чувство, че имам нещо като семейство. Искаш ли да ти кажа нещо? Ти не си единственият мъж, на когото пиша писма. Има още двама! През тази зима получавах прекрасни дълги писма от мастер Джърви (с надписани на машина пликосе, така че Джули да не познае почерка). Чувал ли си някога нещо толкова шокиращо? И всяка седмица или там някъде от Принстън пристигат доста нечетливо написани фермани, обикновено върху жълта хартия от тетрадка. На всички отговарям с делова точност. Ето, виждаш ли — не съм много по-различна от другите момичета — аз също получавам писма.

Писах ли ти, че съм избрана за член на Драматичния клуб на четвъртокурсничките? Много recherche^[14] организация. От хиляда души участват само седемдесет и пет. Смяташ ли, че като последователен социалист е редно да членувам там?

Какво предполагаш занимава ума ми по социология напоследък? Разработвам, figurez vous^[15], темата „Грижата за зависимите деца“.

Преподавателят разбърка листчетата и при раздаването тази тема се падна на мен. C'est drole ca, n'est pas?^[16]

Ето го звънецът за вечеря. Ще пусна писмото на път за трапезарията.

С привързаност,

Дж.

4 юни

Скъпи Татко,

Много съм заета — приключване на годината след десет дни, изпити — от утре; много учене, приготвяне на багажа, а навън светът е толкова прекрасен, че ти е болно да седиш вътре.

Но както и да е, ваканцията предстои. Джули ще ходи в чужбина през лятото — за четвърти път. Няма съмнение, Татко, че богатата не се разпределят равномерно. Сали, както обикновено, отива в Адирондакс. А какво мислиш, че ще правя аз? Можеш да опиташ да отгатнеш до три пъти. „Лок Уилоу“? Не позна. Адирондакс със Сали? Пак не позна. (Никога повече няма да опитам това. Миналата година бях заляна със студен душ.) Нищо друго ли не се сещаш? Не си много изобретателен. Ще ти кажа, Татенце, ако обещаеш да не ме отрупаш с куп възражения. Предупреждавам секретаря ти доста по-отрано, че решението ми е твърдо.

Ще прекарам лятото на море с някоя си госпожа Чарлс Патерсън и ще преподавам на дъщеря ѝ, която ще постъпва в колежа през есента. Макбрайдови ме запознаха с нея; тя е доста очарователна жена. Ще преподавам английска литература и латински и на по-малката дъщеря, но ще разполагам със свободно време за себе си и ще изкарвам по петдесет долара на месец. Не си ли впечатлен от напълно екстравагантната сума? Госпожа Патерсън я предложи; аз щях да се изчервя, ако трябваше да поискам повече от двадесет и пет.

Ангажиментът ми в Магнолия (тя живее там) приключва на първи септември и вероятно ще прекарам оставащите три седмици в „Лок Уилоу“ — иска ми се пак да видя семейство Семпъл и всички симпатични животинки.

Какво ще кажеш за плановете ми, Татко? Както виждаш, започвам да ставам доста самостоятелна. Ти ме изправи на крака и мисля, че вече почти мога да поема пътя си сама.

Приключването на годината в Принстън напълно съвпада по време с нашите изпити — ужасен удар. Сали и аз толкова искахме да отидем до там, но това разбира се е съвсем невъзможно.

До скоро, Татко. Прекарай добре лятото и се върни наесен отпочинал и готов за още една година работа. (Това трябва ти да го пишеш на мен!) Нямам представа как прекарваш летата или как се развличаш. Не мога да си представя какво те заобикаля. Играеш ли голф, ходиш ли на лов, яздиш ли или просто седиш на слънце и размишляваш?

Както и да е, прекарай добре и не забравяй Джуди.

десети юни

Скъпи Татко,

Това е най-трудното писмо, което някога съм писала, но съм решила какво трябва да направя и връщане назад няма. Много мило и щедро от твоя страна, че искаш да ме изпратиш в Европа през лятото — за момент бях опиянена от идеята; но трезвият разум казва — не. Би било доста нелогично от моя страна да отказвам да приема парите ти за колежа, а после да склоня да ги използвам за развлечения! Не бива да ми даваш възможност да свиквам с прекалено много лукс. Човек не усеща липсата на това, което никога не е притежавал; но страшно тежко е да му отнемеш нещо, които е започнал да смята, че му се полагат по право. Съжителството със Сали и Джули е голямо изпитание за моята стоическа философия. И двете са притежавали толкова много неща още от бебета; за тях щастието е нещо естествено. Светът, смятат те, им дължи всичко, което поискат. Може би светът наистина им го дължи — поне изглежда, че го съзнава и им се издължава. Но що се отнася до мен — той не ми е длъжник и ясно ми го е заявил още от самото начало. Нямам право да вземам на кредит, защото ще дойде време, когато светът ще откаже да ми дава исканото.

Като че ли затънах в море от метафори — но се надявам, разбираш какво имам предвид. Както и да е — имам силното усещане, че единственото почтено нещо, което мога да направя, е това лято да преподавам и да започна да се издържам сама.

Магнолия

четири дни по-късно

Бях стигнала дотук с писмото, когато... Какво мислиш, че стана? Пристигна камериерката с картичката на мастер Джърви. И той ще ходи в чужбина това лято; не с Джули и семейството ѝ, а абсолютно сам. Казах му, че си ме поканил да замина с една дама, която ще придружава група момичета. Той знае за теб, Татко. Искам да кажа, знае, че майка ми и баща ми са починали и един грижовен джентълмен заплаща обучението ми в колежа; просто не събрах смелост да му разкажа за дома „Джон Грир“ и всичко останало. Мисли, че си ми настойник и напълно законен стар семеен приятел. Никога не съм споменавала, че не те познавам — ще прозвучи изключително странно!

Както и да е — той настоява да замина за Европа. Заяви, че е необходима част от образованието ми и не бива в никакъв случай да се отказвам. Също — че по това време и той ще бъде в Париж и от време на време може да бягам от компаньонката и да вечеряме заедно в симпатични, смешни, чуждестранни ресторанчета.

О, Татко, как само ми допадна идеята! Почти се разколебах; ако не беше толкова настойчив, нищо чудно да се бях поддала. Възможно е да бъда уговорена постепенно, но не търпя да ме насилват. Заяви, че съм глупаво, неразумно, ирационално, фантазьорско, идиотски упорито дете (това са част от обидните му епитети; другите не мога да си ги спомня) и че не разбирам кое е добро за мен. Редно било да оставя по-възрастните да решават. За малко да се скараме. Дори не съм сигурна, дали не го направихме!

Във всеки случай набързо опаковах багажа си и пристигнах тук. Реших, че е по-добре да изгоря всички мостове зад гърба си, преди да завърша това писмо. Мостовете са вече напълно изпепелени. Ето ме в „Клиф Топ“ (така се казва вилата на госпожа Патерсън) с разопакован сандък и Флорънс (по-малката) вече се бори с първо склонение на съществителните. А по всичко изглежда, че битката ще е тежка! Тя е изключително разглезено дете; ще трябва първо да ѝ покажа как се учи — през живота си не се е съсредоточавала върху нещо по-сложно от сладолед с газирани сироп.

За класна стая използваме едно отдалечено място на скалите — госпожа Патерсън желае да сме на чист въздух — и признавам, че пред синьото море с плаващите кораби и на мен ми е трудно да се концентрирам. А като се сетя, че можех да съм на един от тях, на път

към чуждестранни земи... Няма да си позволя да мисля за друго, освен за латинската граматика.

Предлозите *a* или *ab*, *absque*, *coram*, *cum*, *de*, *e* или *ex*, *prae*, *pro*, *sine*, *tenus in*, *subter*, *sub* и *super* изискват аблатив.

Както виждаш, Татенце, вече съм потопена в работа, а очите ми твърдо са затворени за изкушенията. Моля те не ми се сърди и не мисли, че не оценявам добротата ти, защото винаги, винаги го правя. Единственият начин да ти се отблагодаря, е да стана много полезна гражданка. (Жените гражданки ли са? Предполагам — не.) Както и да е — много полезен човек. И когато ме погледнеш, да можеш да се похвалиш: „Аз дадох на света този много полезен човек“.

Добре звучи, нали, Татко? Но не желая да те подвеждам. Често ме обзема чувството, че въобще не съм изключителна; забавно ми е да си представям бъдещата си кариера, но най-вероятно няма да съм различна от другите обикновени хора. Накрая мога да се омъжа за собственик на погребално бюро и да го вдъхновявам в работата му.

Вечно твоя,

Джуди

19 август

Скъпи Татко-Дългокрачко,

От прозореца ми се открива великолепен природен пейзаж — точно морски пейзаж — вода и скали.

Лятото тече. Сутрините прекарвам с латински, английска литература, алгебра и моите две глупави момичета. Представа нямам как Марион някога ще влезе в колежа и как изобщо ще се задържи там. А що се отнася до Флорънс — тя е безнадеждна, но пък каква малка красавица е. Според мен няма никакво значение дали са глупави, щом са хубави. Човек обаче не може да не си мисли как техните приказки ще отегчават съпрузите им, освен ако не са достатъчно късметлийки и не си намерят глупави съпрузи. Предполагам, че това е напълно възможно; светът като че ли е пълен с глупави мъже; това лято срещнах доста такива.

Следобед се разхождаме по скалите или плуваме, ако приливът позволява. В солена вода плувам с голяма лекота — виждаш ли как прилагам на практика наученото?

От Париж пристигна писмо от господин Джърви Пендълтън — доста кратко и сбито; все още не ми е напълно простено, че не последвах съвета му. Ако обаче се върне навреме, ще се отбие да ме види за няколко дни в „Лок Уилоу“ преди началото на учебната година в колежа и ако съм много внимателна, мила и хрисима отново (дава да се подразбере) ще заслужи благодарнощия ми.

Получих писмо и от Сали. Искане да им гостувам във вилата за две седмици през септември. Нужно ли е да чакам разрешение от теб или вече съм в положение да постъпвам както желая? Да, сигурна съм, че е така — вече съм четвъртокурсничка, нали знаеш? След като работих цяло лято, ми се ще да се отдам на кратък здравословен отдих. Искане да видя Адирондакс; искам да видя Сали; искам да видя брат й — той ще ме учи да карам кану — и (стигаме до основния ми мотив, който е долен) искам мастер Джърви да пристигне в „Лок Уилоу“ и да не ме завари.

Трябва да му покажа, че не може да ми диктува какво да правя. Никой, освен теб не може да ми диктува, Татко, а и ти невинаги успяваш! Отивам в гората.

Джуди

Лагерът Макбрайд
6 септември

Скъпи Татко,

Писмото ти не пристигна навреме (което ме радва). Ако желаеш нарежданията ти да се изпълняват, трябва да накараш секретаря ти да ги препраща за по-малко от две седмици. Както забелязваш, тук съм вече, и то от пет дни.

Гората е великолепна, великолепни са лагерът и времето, както и Макбрайдови и целият свят. Толкова съм щастлива!

Ето, Джими ме вика да караме кану. До скоро; съжалявам, че не те послушах, но защо така настойчиво не ми позволяваш да се забавлявам малко? Цяло лято се трудих и заслужавам две седмици. Ужасен егоист си.

Както и да е — все още те обичам, Татко, независимо от всичките ти недостатъци.

Джуди

3 октомври

Скъпи Татко-Дългокрачко,

Отново съм в колежа; четвъртокурсничка и — редактор на „Месечник“. Не изглежда възможно, нали, че такъв издигнат човек само преди четири години е бил обитател на дома „Джон Грир“. Бързо се развиваме в Америка?

Какво ще кажеш за следното: получих бележка от мастер Джърви, адресирана до „Лок Уилоу“ и препратена тук. Съжалява, но явно няма да успее да се отбие там тази есен; приел поканата на някакви приятели да пътуват с яхта. Надява се, че съм прекарала добре лятото и че ми харесва в провинцията.

А през цялото време е знаел, че съм у Макбрайдови, защото Джули му е казала! Вие, мъжете, трябва да оставите интригите на нас, жените; доста сте непохватни.

Джули има цял сандък с пленителни дрехи — вечерната копринена рокля с цветовете на дъгата, купена от „Либърти“ е подходяща одежда за ангелите в рая. А аз си въобразявах, че тази година моите дрехи са безпрецедентно (съществува ли подобна дума?) красиви. С помощта на евтина шивачка повторих гардероба на госпожа Патерсън и макар тоалетите да не се получиха съвсем като оригиналите, бях напълно щастлива докато Джули не показа своите. Но сега живея, за да видя Париж.

Скъпи Татко, не си ли доволен, че не си момиче? Предполагам, че намиращ цялото ни суетене около дрехите за абсолютно глупаво. Такова е. Няма никакво съмнение. Но вината е изцяло твоя.

Чувал ли си за случая с herg — професора, който гледал на излишното издокарване с презрение и препоръчвал практични, утилитарни дрехи за жените? Съпругата му, хрисимо същество, възприела „реформата в облеклото“. И какво мислиш, направил той? Избягал с певица от хора.

Вечно твоя,

Джуди

П. П. Камериерката на нашия коридор носи карирани сини американени престилки. Ще ѝ купя няколко кафяви и ще потопя сините на дъното на езерото. Възпоменателни тръпки ме побиват всеки път, когато ги видя.

17 ноември

Скъпи Татко-Дългокрачко,

Ако знаеш какво разочарование претърпях в писателската си кариера. Колебая се дали да ти пиша или не, но толкова искам да получа съчувствие — съвсем мъничко; не го споменавай в следващото си писмо, за да не отвориш наново раната.

Написах книга — вечерите на цялата минала зима и цялото лято, когато не преподавах латински на двете глупави дечица. Завърших я точно преди да започне учебната година и я изпратих на издател. Той задържа ръкописа два месеца и бях убедена, че ще го приеме; но вчера сутринта пристигна спешна пратка (взеха ми тридесет цента) и ръкописът беше отново в ръцете ми с придружително писмо от издателя; много хубаво, бащинско писмо, но откровено! Пише, че от адреса разбрал, че все още съм в колеж и ако съм склонна да приема съвета му, най-добре е да насоча цялата си енергия към уроците и да почакам да завърша, преди да се отдам на писане. Приложил е и читателско мнение. Ето го:

Фабулата крайно неправдивоподобна. Героите неестествени. Диалогът — изкуствен. Много хумор, но невинаги удачен. Кажете ѝ да продължава да работи и след време може да успее да напише истинска книга.

Въобще не е епохално, нали, Татко? А аз си мислех, че давам значителен принос към американската литература; възнамерявах да те изненадам, като напиша велик роман, преди да завърша. Събирах материал за книгата докато бях при Джули миналата Коледа. Но трябва да призная, че издателят е прав. Вероятно две седмици не са достатъчни за наблюдение на нравите и обичаите в големия град.

Вчера следобед, излизайки на разходка, взех ръкописа и когато стигнах до котелното помещение, влязох и попитах техника дали мога да използвам пещта. Той внимателно отвори вратата и със собствените си ръце натиках страниците вътре.

Снощи си легнах напълно потисната; мислех, че от мен никога няма да излезе нищо, а ти си хвърлил парите си на вятъра. Но представяш ли си? Днес сутринта се събудих с чудесен сюжет в главата и цял ден се занимавам да обмислям героите. Толкова съм щастлива, колкото мога да бъда. Никой никога не може да ме обвини, че съм песимист. Ако имах съпруг и дванадесет деца и един ден загинат при земетресение, на следващото утро ще стана с усмивка и ще се захвана да си търся нови.

С привързаност,

Джуди

14 декември

Скъпи Татко-Дългокрачко,

Снощи сънувах изключително странен сън. Влязох в нещо като книжарница и продавачът ми донесе току-що излязла книга, озаглавена „Животът и писмата на Джуди Абът“. Виждах я съвсем ясно — червена платнена подвързия с рисунка на дома „Джон Грир“ върху обложката и моя портрет на първа страница с „Искрено твоя, Джуди Абът“ изписано отдолу. Но точно когато погледнах отзад, за да прочета биографията си, се събудих. Беше направо влудяващо. Почти бях разбрала за кого ще се омъжа и кога ще умра. Как смяташ — не е ли интересно да прочетеш историята на своя живот, написана напълно достоверно от всезнаещ автор? И да предположим, че е разрешено да я прочетеш, но само при условие никога да не я забравиш и да трябва да изживееш живота си, като предварително знаеш как ще свърши всичко, което захванеш; да си запознат, до минута за времето, когато ще умреш. Колко души според теб ще съберат смелостта да я прочетат тогава? Или колко ще успеят да потиснат достатъчно любопитството си, за да се спасят от прочита й дори с цената на един живот без надежди и без изненади?

Животът е монотонен дори в най-добрия случай; толкова често се налага да ядеш и да спиш. Но си представи колко убийствено монотонен ще бъде, ако нищо неочаквано не се случва между

храненията. Боже! Татко, има петно на листа, но съм на третата страница и не мога да започна отново.

И тази година продължавам с биологията — много интересен предмет; в момента изучаваме храносмилателната система. Да знаеш колко е впечатляващ напречния разрез на дванадесетопръстника на котка, гледан под микроскоп.

Тази година стигнахме и до философията — интересна е, но мимолетна. Предпочитам биологията, където можеш да забодеш разглеждания обект на дъската. Ето още едно петно! И още едно! Тази писалка тече изобилно. Моля те извини сълзите й.

Вярваш ли в свободната воля? Аз да — безрезервно. Въобще не съм съгласна с философите, според които всяко действие е абсолютно неизбежен и автоматичен резултат на съвкупност от изолирани причини. Това е най-неморалната доктрина, която някога съм чувала — никой никога няма да е виновен за нищо. Ако човек е фаталист, той естествено просто ще седне, ще констатира: „Божия воля“ и ще продължи да си седи докато умре.

Аз вярвам абсолютно в собствената си свободна воля и в собствената си сила да постигна всичко — а това е вярата, която планина премества. Гледай само как ще стана велика писателка! Четири глави от новата ми книга вече са завършени, а други пет са на чернова.

Това стана доста непонятно писмо — заболя ли те главата, Татко? Смятам да приключвам вече и да си направя сладкиш. Съжалявам, че не мога да ти изпратя малко; ще стане много вкусен, защото ще го правя с истинска сметана и три бучки масло.

Твоя, с привързаност,

Джуди

П. П. В часовете по гимнастика играем балет. На приложената рисунка можеш да видиш колко много приличаме на истински танцьорки. Онази в края, изпълняваща изящен пирует е тя — искам да кажа — съм аз.

26 декември

Мой скъпи, скъпи Татко,

Нямаш ли поне малко здрав разум? Не знаеш ли, че не бива да даваш на едно момиче седемнадесет коледни подаръка?

Помисли колко неловко ще бъде, ако някога случайно се скараме! Ще се наложи да наема товарна кола, за да успее да ти върне подаръците.

Съжалявам, че вратовръзката, която изпратих е толкова вълниста; плетох я сама (както несъмнено си открил). Налага се да я носиш в студени дни и да закопчаваш палтото си догоре.

Благодаря ти, Татенце, хиляди пъти. Според мен си най-симпатичният мъж, който някога се е раждал — и най-неразумният!

Джуди

Ето ти четирилистна детелина от лагера Макбрайд. Дано ти донесе късмет през Новата година.

9 януари

Искаш ли да направиш нещо, Татко, което да ти осигури вечно спасение? Тук има едно семейство, изпаднало в крайна нужда. Налице са майка, баща и четири деца; двете по-големи момчета са поели по широкия свят да натрупат състояние и досега не са изпратили от него вкъщи. Бащата е бил в стъкларска фабрика и хванал охтика — работата е страшно нездравословна — и сега е в болница. Това е стопило всичките им спестявания и прехраната на семейството е паднала върху най-голямата дъщеря, която е на двадесет и четири. Тя шие за по 1.50 долара на ден (когато успее да намери работа), а вечер бродира

покривчици. Майката не е много здрава и е извънредно неефективна и набожна. Седи със скръстени ръце — олицетворение на търпеливо примирение, докато дъщерята се съсипва от работа, отговорности и грижи. Не си представя как ще изкарат остатъка от зимата — и аз не си представям. Със сто долара биха купили малко въглища и обувки за трите дечица, за да могат да ходят на училище, а и ще й спестят възможност да се поболее от тревоги, ако в продължение на няколко дни не успее да намери работа.

Ти си най-богатият човек, когото познавам. Мислиш ли, че би могъл да заделиш сто долара? Момичето заслужава да му се помогне много повече отколкото на мен някога. Не бих те молила, ако не беше за нея; не ме интересува какво ще стане с майката — тя е като мекотело.

Начинът, по който хората вечно обръщат очи към небесата и повтарят: „Може би е за добро“, когато са напълно убедени, че не е така, направо ме влудява. Смирение ли, покорство ли или както искаш го наречи, но то си е чисто безплодно бездействие. Аз съм за поборбена религия!

По философия изучаваме отвратителен материал — целия Шопенхауер за утрешния час. Преподавателят сякаш не си дава сметка, че имаме и други предмети. Той е странна стара птица; ходи с глава из облаците и премигва замаяно, когато от време на време стъпи на земята. Понякога се опитва да олекоти лекциите си с някое остроумие — и ние гледаме да не пропуснем да се усмихнем, но те уверявам, че шегите му не предизвикват смях. Цялото време между лекциите прекарва в опити да разбере дали материята наистина съществува или той само си мисли, че е така.

Сигурна съм, че моето шиешо момиче няма никакви съмнения, че материята съществува!

Къде мислиш, е новият ми роман? В коша за боклук. Сама мога да преценя, че нищо не струва, а когато любещият автор разбира това, какво остава за присъдата на критичната публика?

по-късно

Обръщам се към теб, Татко, от леглото с много болка. От два дни лежа с подути сливици; мога да преглъщам единствено топло мляко и това е всичко. „Какво са правили родителите ти, че не са извадили тези

сливици, когато си била дете?“ — искаше да узнае лекарят. Нямам никаква представа, но се съмнявам, че са мислили за мен.

Твоя, Дж. А.

следващата сутрин

Току-що препрочетох писмото, преди да залепя плика. Не знам защо обвинявам живота в такава мъглива атмосфера. Бързам да те уверя, че съм млада, щастлива и в цветущо здраве; вярвам, че и ти си така. Младостта няма нищо общо с рождените дни; тя е въпрос на жизнен дух, така че дори косата ти да е сива, Татко, пак може да си момче.

С привързаност,

Джуди

12 ян.

Скъпи господин Филантроп,

Твоят чек за моето семейство пристигна вчера. Много ти благодаря! Прескочих часа по гимнастика и им го занесох веднага след обяда и ах, да можеше да видиш лицето на момичето! Беше толкова изненадана, щастлива и облекчена, че изглеждаше почти млада; а е само на двадесет и четири. Не е ли жалко?

Както и да е — сега тя има чувството, че всички добри неща идват наведнъж. Намери си постоянна работа за два месеца — някой ще се жени и трябва да се прави чеиз.

— Слава на добрия господ — изхълца майката, осъзнавайки факта, че хартийката е всъщност сто долара.

— Въобще не е добрият господ — обясних аз, — ами Татко-Дългокрачко. (Пред тях казах господин Смит.)

— Но добрият господ е този, който е сложил мисълта в главата му — отвърна тя.

— Въобще не е той! Аз го наведох на тази мисъл — възразих аз.

Но както и да е, Татко, вярвам, че добрият господ ще те възнагради подобаващо. Заслужаваш десет хиляди години да не попадаш в чистилището.

Твоя, изпълнена с благодарност,

Джуди Абът

15 февр.

На благоволенieto на Ваше най-превъзходно Височество,
Днешното утро изядох закуската си от студен пай с пуешко и изпратих да ми донесат чаша чай (китайска напитка) какъвто никога досега не съм пила.

Не се притеснявай, Татко — не съм се побъркала; просто цитирам Самуел Пийпс. Четем „Дневник“-а му като оригинален източник за историята на Англия от XVIII век. Сали, Джули и аз разговаряме сега на езика от 1660 година. Чуй това: „Отидох до Чаринг крос да видя обесването на майор Харисън. С изпито лице и насечено заради предателството тяло; изглеждаше толкова привлекателен, колкото може човек в неговото състояние“. И това: „Вечерях с моята дама, която е в траур, който ѝ отива, заради брат си, починал вчера от петниста шарка“.

Май доста скоро е започнала да приема гости, а? Приятел на Пийпс измислил доста хитроумен начин, с който кралят да изплати дълговете си — като продава на бедните хора стари, развалени провизии. Какво ще кажеш ти, реформатора, за това? Не вярвам днес да сме толкова лоши, колкото ни изкарват вестниците.

Самуел се е вълнувал за облеклото си като момиче; харчил пет пъти повече от жена си за дрехи — явно тогава е бил Златния век на съпрузите. Не е ли трогателно следното? Вижда се, че поне е бил откровен. „Днес ми донесоха хубавата пелерина от камлот^[17] със златни копчета, която ми струва доста пари и се моля на господ да мога да я изплатя“.

Извини ме, че толкова много те занимавам с Пийпс, пиша тема за него.

Какво мислиш, че стана, Татко? Асоциацията по самоуправление премахна правилото за десет часа. Ако искаме, може да държим лампите запалени цяла нощ — единственото изискване е да не безпокоим останалите и не бива да приемаме много гости наведнъж. Резултатът е превъзходна илюстрация на човешката природа. Сега, след като ни разрешават да си лягаме, когато поискаме, вече не го желаем. Главите ни започват да клюмат към девет, а към девет и половина писалките се изплъзват от безжизнената ръка. Сега е девет и тридесет. Лека нощ.

неделя

Току-що се връщаме от църква — проповедникът беше от Джорджия. Трябва да внимаваме, каза той, да не развием умовете си за сметка на чувствата — но аз смятам, че беше слаба, суха проповед (отново Пийпс). Независимо от коя част на Съединените щати или Канада са или от кое вероизповедание, ние вечно слушаме една и съща проповед. Защо, за бога, не отидат в мъжките колежи и да подтикнат студентите да не позволяват на мъжката си природа да бъде смазана от прекалено усилено умствено приложение?

Денят е изключително красив — мразовит, леден и ясен. Веднага след вечеря Сали, Джули, Марти Кийн, Елеонора Прат (мои приятелки, но не ги познаваш) и аз ще си сложим къси спортни поли и ще отидем пеша до „Кристал Спрингс“ да хапнем пържена кокошка и вафли, а след това господин Кристъл Спрингс ще ни върне вкъщи с откритата каруца. Предполага се, че ще сме на територията на колежа в седем, но ще удължим срока и ще се приберем в осем.

Сбогом, любезни господине.

Имам честта да се подпиша собственоръчно,

Твой най-предан, изпълнителен, верен и послушен слуга,

Дж. Абът

пети март

Скъпи господин Попечител,

Утре е първата сряда от месеца — изтощителен ден в дома „Джон Грир“. Какво облекчение ще настъпи, когато в пет часа вие ги погалилите по главичките и си заминете! Ти лично галил ли си ме някога по главичката, Татко? Не вярвам; в паметта ми има само дебели попечители.

Предай на дома моята обич — истинската ми обич. Изпитвам особено чувство на нежност към него, когато погледна назад през мъглата на забравата от четири години.

Когато за пръв път пристигнах в колежа се чувствах доста обидена, защото бях лишена от нормалното детство на другите момичета; а сега въобще не се чувствам така. Гледам на детството си като на необходимо приключение. То ми дава особена гледна точка, на която да застана и да наблюдавам живота отстрани. Оказвайки се вече

съвсем пораснала, разбирам, че съм получила перспектива за света, каквато другите хора, израснали сред самите неща, не притежават.

Познавам много момичета (Джули, например), които никога не осъзнават, че са щастливи. Толкова са свикнали с това усещане, че сетивата им са притъпени за него; но що се отнася до мен — аз съм напълно уверена, всеки миг от живота си, че съм щастлива. И ще продължавам да се чувствам така, независимо от неприятностите в бъдеще. Ще гледам на тях (дори на зъбобола) като на интересни преживявания и ще съм доволна да ги опознавам. „Каквито и да са облаците над мен, с открито сърце ще посрещам съдбата си“.

Но, Татко, не приемай тази нова привързаност към „Дж. Г.“ буквално. Ако имам пет деца, като Русо, и искам да съм сигурна, че ще са възпитани простичко, няма да ги оставя на стъпалата на приют за безпризорни.

Предай най-сърдечните ми поздрави на госпожа Липет (това според мен отговаря на истината; „обич“ би било прекалено силно) и не забравяй да ѝ кажеш какъв чудесен характер съм изградила.

С привързаност,

Джуди

„Лок Уилоу“

4 април

Скъпи Татко,

Забеляза ли клеймото? Сали и аз разкрасяваме „Лок Уилоу“ с присъствието си през великденската ваканция. Решихме, че най-добре можем да използваме десетте дни като дойдем на тихо място. Нервите ни са опънати дотам, че не бихме изтърпели още едно хранене във Фъргюсън. Да ядеш в помещение с още четиристотин момичета е цяло изпитание, когато си уморен. Шумът е толкова оглушителен, че не чуваш какво приказва съседката ти на масата срещу теб, ако не събере ръцете си във фуния и не крещи. Наистина.

Бродим по хълмовете, четем, пишем и си почиваме. Днес сутринта се качихме до Небесния хълм, където мастер Джърви и аз веднъж си приготвихме вечеря — изглежда невероятно, че е било преди близо две години. Все още се различава мястото, където пушекът от нашия огън почерни камъка. Странно как определени места се свързват

с определени хора и никога не можеш да ги посетиш, без да се сетиш за тях. Усетих се съвсем самотна без него — за две минути.

Какво мислиш, че е поредното ми занимание, Татко? Ще решиш, че съм непоправима — пиша книга. Започнах я преди три седмици и я приготвям на части. Разбрах тайната. Мастер Джърви и онзи издател са прави; най-убедителен си, когато пишеш за познати неща. А този път е за нещо, което наистина знам — изчерпателно. Сещаш ли се къде се развива действието? В дома „Джон Грир“! И добре върви, Татко; наистина смятам, че се получава; пиша за дребните неща, които се случваха всекидневно. Вече съм реалист. Отказах се от романтизма; по-късно обаче, когато започна собственото си, изпълнено с приключения бъдеще, отново ще се върна към него.

Тази нова книга ще бъде завършена и публикувана! Ще видиш. Ако желаяш нещо достатъчно силно и постоянно се опитваш да го постигнеш, накрая успяваш. От четири години чакам да получа писмо от теб — и още не съм загубила надежда.

До скоро, Татко скъпи. (Харесва ми да те наричам „Татко скъпи“.)
С привързаност,

Джуди

П. П. Забравих да ти пиша новините от фермата, но са много обезпокояващи. Прескочи този послепис, ако не искаш напълно да ти се скъса сърцето.

Бедният стар Гроув е мъртъв. Стигнал дотам, че не можел да дъвче и се наложило да го застрелят.

Девет кокошки са изядени от невестулка, пор или плъх миналата седмица.

Една от кравите се разболя и викахме ветеринарен лекар. Амаси стоя буден цяла нощ, за да ѝ дава ленено масло и уиски. Но всички имаме ужасното подозрение, че болната крава е получавала само ленено масло.

Сантименталният Томи (пъстрата котка) е изчезнал; опасяваме се, че е попаднал в капан.

Светът е пълен с тревоги.

17 май

Скъпи Татко-Дългокрачко,

Ще бъде изключително кратка, защото раменете ме заболяват само като видя писалка. При лекции, на които си водиш бележки цял ден и безсмъртен роман, който пишеш по цели вечери, се натрупва доста писане.

Учебната година приключва три седмици след следващата сряда. Мисля, че можеш да дойдеш да се запознаем — ще те намразя, ако не го направиш! Джули кани мастер Джърви, който ѝ е роднина, Сали кани Джим и Макб., който е от нейното семейство, а аз кого да поканя? Имам само теб и госпожа Липет, а нея не я искам. Моля те ела.

Твоя, с обич и писателска треска,

Джуди

„Лок Уилоу“

19 юни

Скъпи Татко-Дългокрачко,

Изучена съм! Дипломата ми е в най-долното чекмедже на бюрото, при двете ми най-хубави рокли. Денят на закриването на годината мина както обикновено с няколко превалявания във важните моменти. Благодаря за розите. Прекрасни бяха. Мастер Джърви и мастер Джими също ми подариха рози, но техните оставих във ваната, а твоите носих на процесията на курса.

Ето ме в „Лок Уилоу“ за лятото — или завинаги, може би. Пребиваването е евтино, заобикалящата среда — тиха и подходяща за литературен живот. За какво повече може да мечтае един начинаещ писател? Ядосвам се за книгата. Мисля за нея всеки буден миг от деня и я сънувам нощем. Единственото, което искам, е тишина и спокойствие и много време за работа (прекъсвана от питателни хранения).

Мастер Джърви ще дойде за седмица или приблизително толкова през август, а Джими Макбрайд ще се отбие по някое време през лятото. Сега е свързан с къща за ценни книжа и обикаля страната да продава облигации на банките. Ще съчетае посещение в „Националното сдружение на фермерите“ в Корнърс и гостуване при мен в едно пътуване.

Виждаш, че на „Лок Уилоу“ не му липсва напълно светски живот. Бих очаквала и ти да минеш на път за някъде с колата — само дето вече знам, че това е безнадеждно. След като не дойде на дипломирането ми, те изтръгнах от сърцето си и те погребях завинаги.

24 юли

Най-скъпи Татко-Дългокрачко,

Не е ли забавно да се работи — или ти никога не си го правил? Особено приятно е, когато работиш нещо, което предпочиташ пред всичко останало на този свят. През лятото писах всеки ден и то толкова бързо, колкото можеше да се движи писалката ми, единственото ми оплакване от живота е, че дните не са достатъчно дълги, за да запиша всички красиви, ценни, забавни мисли, които ми хрумват.

Приключих с втората чернова на книгата и утре сутринта в седем и тридесет започвам третата. Това е най-сладката книга, която си виждал; честна дума. Не мисля за нищо друго. Едва дочаквам утрото, обличам се, хапвам и започвам: пиша, пиша, пиша, докато почувствам, че съм скована от умора. После излизам с Колин (новото овчарско куче), бродим из нивите и трупам нов запас от идеи за следващия ден. Това е най-възхитителната книга, която някога си виждал — о, извинявай, вече го казах.

Не мислиш, че съм самомнителна, нали, Татко скъпи?

В действителност не съм, но възрастта ми сега е толкова ентузиазирана. Може би по-нататък ще стана студена, критична и надменна. Не, сигурна съм, че няма да го направя! Този път написах истинска книга. Само почакай да я видиш.

За минутка ще се опитам да пиша за нещо друго. Като че ли така и не ти споменах, че Амаси и Кари се ожениха миналия май? Продължават да работят тук, но доколкото виждам и двамата са се развалили от това. Навремето тя се смееше, когато той нанасяше кал или сипеше цигарена пепел по пода, а сега — само да я чуеш как гълчи! И вече не си навива косата. Амаси, който така охотно тупаше килими и носеше дърва, сега мърмори, ако загатнеш подобно нещо. А и вратовръзките му са доста безцветни — черно и кафяво, а някога бяха алени и пурпурни. Решила съм никога да не се омъжвам. Очевидно настъпва процес на деградация.

Няма много новини от фермата. Всички животни са в цветущо здраве. Прасетата са необичайно дебели, кравите изглеждат доволни, а кокошките снасят добре. Интересуваш ли се от домашни птици? Ако е така, ти препоръчвам безценната брошура „200 яйца от кокошка

годишно“. Догодина смятам да направя инкубатор и да отглеждам бройлери. Виждаш, че съм се настанила в „Лок Уилоу“ за постоянно. Реших да остана докато напиша сто и четиринадесет романа като майката на Антъни Тролоп^[18]. Тогава ще съм изпълнила задължението си към живота и ще мога да се пенсионирам, за да пътувам.

Господин Джеймс Макбрайд прекара миналата неделя при нас. Пържена кокошка и сладолед за вечеря; той като че ли оцени и двете. Бях ужасно доволна да го видя; беше като моментно напомняне, че съществува и друг свят. Горкият Джими среща затруднения при пласирането на облигациите. „Националното сдружение на фермерите“ в Корнърс не искат и да чуят за тях, независимо че носят по шест, а понякога и седем на сто лихва. Според мен накрая ще се прибере в Устър и ще постъпи на работа във фабриката на баща си. Джими е прекалено откровен, доверчив и добросърдечен, за да стане преуспяващ финансист. Но да си управител на процъфтяваща фабрика за работни гащеризони е доста привлекателна служба, не смяташ ли? В момента гледа с пренебрежение на дочените дрехи, но ще стигне до тях.

Надявам се, оценяваш факта, колко дълго е писмото от човек, изпаднал в писателска треска. Но продължавам да те обичам, Татко скъпи, и съм много щастлива. С красивия пейзаж наоколо, обилната храна, удобното легло на масивни крака, купчината празни листа и половин литър мастило — какво повече да иска човек от живота?

Твоя, както винаги,

Джуди

П. П. Пощальонът пристигна с още новини. Трябва да очакваме мастер Джърви следващия петък, за да прекара цяла седмица тук. Перспективата е изключително приятна — само се опасявам, че книгата ми ще страда. Мастер Джърви е доста обсебващ.

27 август

Скъпи Татко-Дългокрачко,
Чудя се къде ли си?

Никога не знам в коя част на света си, но се надявам, че в това ужасно време не си в Ню Йорк. Дано си на някой планински връх (но не в Швейцария, а някъде по-наблизо), да наблюдаваш снега и да си мислиш за мен. Моля те мисли си за мен. Доста съм самотна и искам

някой да мисли за мен. О, Татко, как ми се ще да те познавах! Тогава, когато сме нещастни, можемме взаимно да се утешаваме.

Мисля, че няма да издържа още дълго в „Лок Уилоу“. Възнамерявам да се местя. През зимата Сали ще се захване с работа в Бостън. Не смяташ ли, че ще е добре да отида при нея и двете да си наемем студио? Мога да пиша, докато тя настанява, а вечерите ще сме заедно. Вечерите са много дълги, когато можеш да разговаряш само със семейство Семпъл, Кари и Амаси. Предварително знам, че моята идея за студиото няма да ти хареса. Отсега мога да прочета писмото на секретаря ти:

Госпожица Джеруша Абът
Драга мадам,
Господин Смит предпочита да останете в „Лок
Уилоу“.
Искрено ваш,

Елмър Х. Григс

Мразя секретаря ти. Убедена съм, че човек с име Елмър Х. Григс е отвратителен. Но, Татко, откровено смятам, че се налага да отида в Бостън. Не мога да остана тук. Ако нещо не се случи скоро ще се хвърля в силажната яма от чисто отчаяние.

Господи, ама е горещо. Тревата е прегоряла, потоците са пресъхнали, а пътищата са прашни. Не е валяло седмици наред.

Това писмо звучи сякаш страдам от хидрофобия, но не е така. Просто искам семейство.

Ще ми се да те познавах,

Джуди

„Лок Уилоу“

19 септември

Скъпи Татко,

Нещо се случи и имам нужда от съвет. Искам го от теб и от никого друг на света. Не е ли възможно да те видя? Толкова по-лесно е да говориш, вместо да пишеш; а и се страхувам, че секретарят ти може да отвори писмото.

П. П. Много съм нещастна.

„Лок Уилоу“

3 октомври

Скъпи Татко-Дългокрачко,

Бележката ти, собственооръчно написана — и то с доста трепереща ръка — пристигна днес сутринта. Така съжалявам, че си бил болен; нямаше да те безпокоя с моите неща, ако знаех. Да, ще ти кажа какъв е проблемът, но е доста объркано да се напише и е много лично. Моля те не запазвай това писмо, а го изгори.

Преди да започна — ето ти чек за хиляда долара. Странно е аз да ти изпращам чек, нали? Откъде мислиш, че го имам?

Продадох романа си, Татко. Ще бъде публикуван в седем части, а след това като книга! Може би си мислиш, че съм луда от щастие, но не съм. Напълно апатична съм. Разбира се много съм доволна, че започвам да ти се издължавам — имам да ти връщам още над две хиляди. Ще ги получиш постепенно. А сега, моля те, не бъди отворителен и да не откажеш да ги вземеш, защото съм щастлива да мога да ти върна част от парите. Дължа ти много повече от самите пари и останалото ще продължа да го издължавам цял живот във вид на благодарност и привързаност.

А сега, Татко, за другото нещо; моля те дай ми най-мъдрия си съвет независимо дали ще го харесам или не.

Знаеш, че винаги съм имала много специално чувство към теб. Ти някак представляваш цялото ми семейство; но нямаш нищо против, нали, ако ти кажа, че имам много по-специално чувство към друг мъж? Вероятно ще отгатнеш без особено затруднение кой е той. Подозирам, че от доста време отделям много място в писмата си на мастер Джърви.

Така ми се иска да те накарам да разбереш какъв е той и колко пълноценно общуваме. За всичко мислим еднакво — опасявам се, че започвам да променям схващанията си, за да заприличат на неговите! Но той почти винаги е прав; и е редно да бъде така, защото има четиринадесет години преднина пред мен. В други отношения обаче той просто е едно голямо момче и има нужда някой да се грижи за него — въобще не се сеца например да си сложи галоши, когато вали. Той и аз винаги намираме едни и същи неща за смешни, а те са толкова

много. Ужасно е, когато чувството за хумор на двама души не съвпада. Според мен подобна пропаст въобще не може да се запълни!

А той е... Е, добре: той е той и ми липсва, липсва, липсва! Целият свят изглежда пуст и болезнен. Мразя лунната светлина, защото е красива, а той не е до мен да я наблюдаваме заедно. Но може би ти също си обичал някого и знаеш какво е? Ако е така, няма какво да обяснявам; ако не е така, не мога да го обясня.

Както и да е — такива са моите чувства, а отказах да се омъжа за него.

Не му обясних защо; стоях безмълвна и нещастна. Не можех да измисля какво да изрека. И сега той си замина, въобразявайки си, че искам да се омъжа за Джими Макбрайд. Въобще не искам — и през ум не ми минава да се събирам с Джими; той е толкова незрял. Но мастер Джърви и аз се оплетохме в ужасни недоразумения и двамата доста се наранихме един друг. Отпратих го не защото не ме е грижа за него, а тъкмо защото толкова много държа на него. Мислех си, че ще съжالياва в бъдеще — а не мога да го допусна! Някак не изглежда редно за човек без потекло като мен да се омъжи за човек от род като неговия. Никога не съм му споменавала за сиропиталището — нямах желание да обяснявам, че не знам коя съм. Че аз мога да съм ужасна, нали? Неговото семейство е гордо — но и аз съм горда!

Освен това се чувствам някак обвързана с теб. След като съм била изучена за писателка, поне ще се опитам да бъда такава; едва ли е честно да приема да ме изучиш, а после да си замина ей така. Но сега, когато съм в състояние да върна парите, придобивам чувство, че отчасти се справям с моя дълг, а и предполагам, че е възможно да се изявявам като писателка дори ако се омъжа. Двете неща не се изключват взаимно.

Много усилено мисля по тези въпроси. Разбира се, някои от възгледите на мастер Джърви са нетрадиционни; вероятно не възразява да се ожени за пролетарка, както биха сторили други мъже. Може би нищо на света не бива да застава между двама души, които си пасват напълно и винаги са щастливи, когато са заедно, а самотни — когато са разделени. Разбира се, искам да вярвам, че е така! Но желая да чуя твоето непредубедено мнение. Ти вероятно също произхождаш от висок род и ще погледнеш през призмата на светските норми, а не само със

съчувствие, по човешки — виждаш ли колко съм смела: излагам въпроса пред теб.

Да допуснем, че отида при него и му обясня, че проблемът не е Джими, а домът „Джон Грир“ — би ли било ужасно от моя страна? Ще ми е нужен голям кураж. Почти съм готова да бъда злочеста останалата част от живота си.

Това се случи преди близо два месеца; от тогава не съм чула думичка от него. Тъкмо започнах да привиквам с усещането за разбитото си сърце и пристигна писмо от Джули, което отново ме разбуди. Съвсем между другото споменава, че „чичо Джърви“ попаднал в буря докато ловувал в Канада, прекарал на открито цяла нощ и от тогава непрекъснато боледува от пневмония. А аз въобще не знаех. Чувствах се засегната, защото изчезна незнайно къде без думичка. Струва ми се, че е доста нещастен, а за себе си знам, че съм!

Как, според теб, е правилно да постъпя?

Джуди

6 октомври

Най-скъпи Татко-Дългокрачко,

Да, разбира се, че ще дойда — в четири и половина следобед следващата сряда. Разбира се, че ще го намеря. Била съм три пъти в Ню Йорк и не съм малка. Не мога да повярвам, че наистина ще те видя — толкова отдавна мисля за това, че ми е трудно да повярвам, че си човек от плът и кръв.

Ти си ужасно добър, Татенце, щом се занимаваш с мен, дори когато не се чувстваш здрав. Пази се и не настивай. Есенните дъждове са много влажни.

С привързаност,

Джуди

П. П. Току-що ми хрумна ужасна мисъл. Имаш ли иконом? Страхувам се от тях и ако такъв ми отвори вратата, ще припадна на прага. Какво да му кажа? Не знам името ти. За господин Смит ли да питам?

четвъртък сутринта

Мой най-скъпи Мастер-Джърви-Татко-Дългокрачко-Пендълтън-Смит,

Спа ли снощи? Аз — не. Не мигнах. Бях прекалено удивена, възбудена, зашеметена и щастлива. Изглежда никога повече няма да спя или да ям. Но се надявам ти да спиш; редно е, нали знаеш, защото така по-бързо ще оздравееш и ще дойдеш при мен.

Мили мой, тръпки ме побиват като си помисля колко болен си бил, а аз да не знам нищо през цялото време. Вчера, когато лекарят ме съпроводи, за да ме настани в таксито, ми каза, че три дни не е било ясно дали ще оживееш. О, най-скъпи, ако се беше случило, светлината на света щеше да угасне за мен. Предполагам някой ден — в далечното бъдеще — единият от нас ще напусне другия, но тогава ще сме били щастливи и ще ни останат спомените, с които да живеем.

Смятах да те развеселя, а вместо това се налага да ободрявам себе си. Защото макар да съм по-щастлива отколкото някога съм мечтала, съм и по-трезвомислеща. Страхът, че нещо може да ти се случи, смразява сърцето ми. Преди винаги можех да бъда фриволна, безгрижна и неангажирана, защото нямах нищо скъпоценно за губене. А сега до края на живота си ще имам Велика Огромна Тревога. Винаги, когато не си до мен, ще мисля за безбройните автомобили, които могат да те сгазят, и за табелите, които могат да паднат на главата ти или за отвратителните, шаващи микроби, които може би поглъщаш. Спокойствието ми свърши завинаги — но както и да е, спокойствието никога не ме е привличало.

Моля те оздравявай бързо-бързо-бързо. Искам да си близо до мен, да мога да те докосвам и да съм сигурна, че си осезаем. Какъв кратък половин час прекарахме заедно! Страх ме е да не е било сън. Ех, ако бях член на вашето семейство (много далечна четвърта братовчедка), можех да те посещавам всеки ден, да ти чета, да ти оправям възглавницата, да изглаждам двете бръчици на челото ти, да карам ъгълчетата на устата ти да се извиват нагоре в хубава, ведра усмивка. Ти си отново весел, нали? Такъв беше вчера, преди да си тръгна. Лекарят каза, че ме бива за медицинска сестра, защото си изглеждал с десет години по-млад. Надявам се, че не всички влюбени изглеждат с десет години по-млади. Ще държиш ли все още на мен, любими, ако се окаже, че съм само на единадесет?

Вчера бе най-прекрасният ден, който можеше да се случи. Даже да доживея до деветдесет и девет години няма да забравя и най-малката подробност. Момичето, което напусна „Лок Уилоу“ в зори е съвсем различно от онова, което се завърна вечерта. Госпожа Семпъл ме събуди в четири и половина. Аз се взирах в тъмнината и първата проблеснала в главата ми мисъл беше: „Ще видя Татко-Дългокрачко!“. В кухнята излапах закуската на светлината на свещ, после пропътувах осем километра до гарата сред възхитителни октомврийски багри. През това време слънцето изгря, блатните кленове и кучешкият дрян грейнаха в тъмночервено и оранжево, а каменните огради и царевичните ниви блестяха от слана; въздухът беше свеж, ясен и пълен с обещания. Знаех, че нещо ще се случи. През цялото време във влака релсите напяваха: „Ще видиш Татко-Дългокрачко“. Това ме караше да се чувствам сигурна. Имах огромна вяра в способността на Татко да оправи нещата. А знаех, че някъде един друг мъж — по-скъп от Татко — иска да ме види и някак усещах, че преди края на пътуването ще срещна и него. И виждаш ли!

Когато пристигнах на Медисън авеню, къщата изглеждаше толкова голяма, кафява и заплашителна, че не посмях да вляза, затова се разходих из квартала да събера смелост. Но въобще не е трябвало да се плаша; икономът ти е толкова мил, с бащинско държане възрастен човек, че веднага ме предразположи. „Госпожица Абът, нали?“ ме попита той, а аз отвърнах: „Да“ и не се наложи изобщо да споменавам за господин Смит. Покани ме да почакам в салона. Беше строга, великолепа мъжка стая. Приседнах на ръба на голям тапициран стол и все си повтарях: „Ще видя Татко-Дългокрачко! Ще видя Татко-Дългокрачко!“.

След малко мъжът се появи отново и ме поведе към библиотеката. Бях толкова развълнувана, че наистина краката едва ме държаха. Пред вратата той се обърна и прошепна: „Беше тежко болен, госпожице. Нали няма да стоите дълго и да го изтощите?“ От начина, по който попита, разбрах, че те обича — и според мен е много симпатичен! После почука и събщи: „Госпожица Абът“, а аз влязох и вратата се затвори зад мен.

Беше толкова тъмно след ярко осветения салон, че за миг не можех да видя нищо; постепенно различих голям фотьойл пред камината и блестяща масичка за чай с по-малко кресло до нея. И си

дадох сметка, че един мъж, подпрян на възглавнички, с метната през коленете завивка, седи в големия стол. Преди да успее да го спра, той се надигна — доста несигурно — посегна за опора към гърба на стола и ме гледаше, без да отрони думичка. И тогава — тогава видях, че това си ти! Но даже тогава не разбрах. Помислих си, че Татко те е извикал да се срещнем като изненада.

А ти се засмя, протегна ръка и каза: „Мила малка Джуди, не се ли досети, че аз съм Татко-Дългокрачко?“

В следващия миг ми просветна. О, колко глупава съм била! Стотици дребни нещица можеха да ми подсказат, ако имах изобщо ум в главата. От мен няма да излезе добър детектив, нали, Татко? — Джърви? Как да те наричам? Само Джърви звучи непочтително, а не мога да съм непочтителна към теб!

Беше изключително приятен половин час преди лекарят да дойде да ме отпрати. Бях толкова замаяна, когато стигнах на гарата, че едва не се качих на влака за Сейнт Луис. Но и ти не беше твърде на себе си. Забрави да ми предложиш чай. Но и двамата сме много, много щастливи, нали? Прибрах се в „Лок Уилоу“ по тъмно — но, о, как само светеха звездите! А днес сутринта заедно с Колин обиколихме всички места, където ти и аз сме били заедно и си припомнях какво си казвал и как си изглеждал. Гората днес е обагрена в бронз и въздухът е студен. Ден за катерене. Така ми се иска да беше тук и заедно да се изкачим на хълмовете. Страшно ми липсваш, скъпи Джърви, но е някак си приятна липса; скоро ще бъдем заедно. Сега наистина, а не на ужким, принадлежим един на друг. Не е ли странно най-после да принадлежа на някого? Много, много е приятно. И няма да допусна да съжаляваш нито за секунда.

Твоя, вечно и завинаги,

Джуди

П. П. Това е първото любовно писмо, което пиша. Не е ли странно, че знам как?

---

[1] Скъпи Татко-Дългокрачко,
Ти си един разбран човек!

Много съм щастлива за фермата, защото никога не съм била във ферма през живота си и би било непоносимо да се върна в дома „Джон Грир“ и да мия чинии цяло лято. Има опасност нещо ужасно да се

случи, защото съм загубила смирението си от едно време е ме е страх, че просто няма да издържа някой ден и ще изпочупя всички чаши и чинии в къщата.

Извинявай за краткостта и хартията. Не мога да изпратя новини, защото съм в час по френски и ме е страх, че господин учителят ще ме извика веднага на дъската. Извикаха ме!

Довиждане,
обичам те много,

Джуди ↑

[2] Тюдори — английска кралска династия (1485–1603) — Бел.ред. ↑

[3] Никога няма да те забравя (фр.). — Бел.пр. ↑

[4] Лок Уилоу (англ.) — Езерна върба. — Бел.пр. ↑

[5] Гай Валерий Катул — римски поет (87–54 г. пр.Хр.). — Бел.пр.

↑

[6] Това е! (фр.). — Бел.пр. ↑

[7] Лека нощ, скъпи... (фр.). — Бел.пр. ↑

[8] Приемете моите поздрави. С голямо уважение, твоята... (фр.). — Бел.пр. ↑

[9] Котилъон (фр.) — вид старинен танц, с който завършвали всички танцови забави. — Бел.ред. ↑

[10] Мари Башкирцев (1858–1884), художничка и писателка от руски произход, живяла и починала във Франция. — Бел.пр. ↑

[11] Довиждане (нем.). — Бел.пр. ↑

[12] Скъпи... (фр.). — Бел.пр. ↑

[13] ... сте много... (фр.). — Бел.пр. ↑

[14] Изискана (фр.). — Бел.пр. ↑

[15] Представете си (фр.). — Бел.пр. ↑

[16] Това е смешно, нали? (фр.). — Бел.пр. ↑

[17] Дебел вълнен плат. — Бел.пр. ↑

[18] Антъни Тролоп (1815–1882) — английски писател от викторианската епоха. — Бел.ред. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.